

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2566)

วารสารภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย

Journal of Thai Language and Thai Culture

บทความวิจัยในเล่ม

- ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิง และ LGBTQ+
- โครงสร้างภาษากับการสื่อความหมาย กรณีศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก
- อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564
- กลไกการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด: การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์

วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2566)

รายชื่อกองบรรณาธิการ

และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความในวารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท พิมพวง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร.ธัญญธร แสงเนตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร.เดือนา คาช	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความประจำฉบับที่ 2 ปีที่ 9 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

รองศาสตราจารย์ ดร.ณฐ อังศิริวิยะ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญแสนอ ตริวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ รุนรา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภัคดีคำ	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โชติติลล	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาญวิทย์ เขียวฤทธา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อาจารย์ ดร.กฤษณา ชากิมล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร.สุจิตรา ศิริพานิชย์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร.เสาวรส มนต์วิเศษ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร.อุเทน วงศ์สถิต	มหาวิทยาลัยศิลปากร

พิสูจน์อักษรและเรียบเรียงเนื้อหา

นางสาวเพชรดา เกตุสกุล

บทบรรณาธิการ

วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ของปีที่ 9 เนื้อหาภายในเล่มยังคงหนักแน่นและเป็นที่พึ่งทางวิชาการด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยได้ดีเช่นเดิม ปกวารสารฉบับนี้เป็นภาพสีสวยงามแบบราบเรียบ ดูแล้วสบายตา แต่ข้างในอัดแน่นไปด้วยเนื้อหาเชิงวิชาการและวิจัยทางภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย บทความแรกในวารสารฉบับนี้เป็นบทความแนวการศึกษาเนื้อหาด้านภาษาไทยถิ่นในประเทศไทย ต่อจากนั้นจึงเป็นบทความเกี่ยวกับภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งแต่ละบทความก็จะมีลักษณะเนื้อหาแตกต่างกันออกไป วารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัยทั้งหมด มีจำนวนทั้งสิ้น 5 บทความ แต่ละบทความนั้นล้วนได้สะท้อนความรู้และความคิดเกี่ยวกับภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี

บทความวิจัยลำดับแรก เรื่อง “ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” เป็นของ ยุทธิชัย อุปรการดี และรองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาไทยพวน ของตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จากการศึกษาทำให้ผู้อ่านทราบระบบเสียงของภาษาไทยพวนอย่างชัดเจนว่า ระบบเสียงภาษาไทยพวนประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 20 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 1 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายจำนวน 9 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระ จำนวน 21 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 5 หน่วยเสียง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาภาษาไทยถิ่นภายในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

บทความวิจัยลำดับที่สอง เรื่อง “การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+” เป็นของ เลิศณรงค์ อาอินดี ณัฐพงศ์ ล้อไพบุลย์ทรัพย์ และศุภวิชญ์ ยอดแก้ว ที่คณะผู้เขียนได้นำเสนอผลการวิจัยอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จากการศึกษาทำให้ทราบการต่อรองสินค้าของเพศต่างๆ คือเพศชาย เพศหญิง และ LGBTQ+ โดยเฉพาะทำให้ทราบว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือ LGBTQ+ ก็จะมีการใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตาม สามารถกล่าวได้อย่างชัดเจนว่า เพศนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา โดยเฉพาะลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก

บทความวิจัยลำดับที่สาม เรื่อง “โครงสร้างภาษากับการสื่อความหมาย: กรณีศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก” ของ พิศาส คงยศ และ เมษา ภูมิทรัพย์ เป็นอีกหนึ่งบทความที่มีความน่าสนใจเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากข่าวในพระราชสำนักที่นำเสนอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 เรื่อง จากสำนักข่าวมติชนออนไลน์ จากการศึกษาทำให้ทราบผลการวิจัยว่า มีโครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักทั้งสิ้น 6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่มากกว่าโครงสร้างอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โครงสร้างภาษายังได้สะท้อนความคิดและโลกแห่งความเป็นจริงเกี่ยวกับราชวงศ์และเรื่องพระเมตตา เป็นต้น โดยผลการวิจัยนั้นสามารถนำมายืนยันได้ว่าโครงสร้างภาษาสะท้อนความหมายหรือความคิดที่มาจากประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการบ่มเพาะจากสังคมนั่นเอง

บทความวิจัยลำดับที่สี่ เรื่อง “อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564” ของ จักรา สิงโพล และคณะ เป็นผลงานวิจัยที่น่าสนใจอีกหนึ่งบทความด้านอุปลักษณะ ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ผู้อ่านทราบว่า มีการใช้อุปลักษณะในข้อความทั้งสิ้น 131 ข้อความ และผู้วิจัยแบ่งอุปลักษณะออกเป็น 9 ประเภท เพื่อเปรียบเทียบเป็นสิ่งที่อื่น ได้แก่ 1) สภาพสังคม 2) มนุษย์ 3) สภาพเศรษฐกิจ 4) สัตว์ 5) สถานที่ 6) เครื่องใช้ 7) ธรรมชาติ 8) การแข่งขัน และ 9) การศึกษา อุปลักษณะที่พบความถี่สูงสุดคือ อุปลักษณะที่ใช้เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งที่อื่น ซึ่งประเด็นนี้น่าจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งนี้ เป็นที่สังเกตว่า อุปลักษณะทั้งหลายที่นำมาใช้ในบทความต่าง ๆ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความหมายของคำศัพท์เฉพาะทาง ช่วยให้ผู้เข้าสอบเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และช่วยตีความในบทความได้อย่างสมบูรณ์อีกด้วย

ส่วนบทความลำดับสุดท้ายเป็นบทความวิจัย เรื่อง “กลไกการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด: การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์” ของ วิณา วุฒิจำนงค์ ที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้และวิเคราะห์กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ซึ่งผลของการศึกษาได้เผยให้เห็นว่า การปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด นั้น มี 3 ประเภท ได้แก่ การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง และการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น พบกลวิธีการปรับแก้ 4 กลวิธี และกลวิธีที่พบความถี่สูงสุดคือการแนะนำ ผลการวิจัยยังได้แสดงให้เห็นว่าลักษณะของข้อมูลอาจมีผลต่อประเภทและกลวิธีการปรับแก้ได้

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการวารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักวิจัยและนิสิตนักศึกษาทุกคนที่ได้ส่งบทความวิจัยมาร่วมตีพิมพ์เผยแพร่ในฉบับนี้ พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้ให้ความสนใจและติดตามวารสารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จักเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านตามสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พิมพวง
บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการ....	ค
บทบรรณาธิการ.....	ง
สารบัญ.....	ช
บทความวิจัย	
○ ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	1-19
○ การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิง และ LGBTQ+	20-47
○ โครงสร้างภาษากับการสื่อความหมาย: กรณีศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก	48-66
○ อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้ โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564	67-107
○ กลไกการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด : การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์	108-130

ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ยุทธิชัย อุปการดี¹

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระบบเสียงภาษาไทยพวนประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-/ , /t-/ , /c-/ , /k-/ , /ʔ-/ , /p^h-/ , /t^h-/ , /k^h-/ , /b-/ , /d-/ , /m-/ , /n-/ , /ŋ-/ , /ɲ-/ , /l-/ , /f-/ , /s-/ , /h-/ , /w-/ , และ /j-/ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 1 หน่วยเสียง ได้แก่ /khw-/ หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายจำนวน 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p/ , /-t/ , /-k/ , /-ʔ/ , /-m/ , /-n/ , /-ŋ/ , /-w/ , /-j/ หน่วยเสียงสระ จำนวน 21 หน่วยเสียง ได้แก่ /i/ , /i:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /u/ , /u:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ia/ , /ua/ , /ua/ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น

คำสำคัญ: ระบบเสียง ภาษาถิ่น ไทยพวน บ้านหมี่ ลพบุรี

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อีเมล: yutthichai.u@ku.th

² รองศาสตราจารย์ ดร.,ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล:

wilaisak.k@ku.th

Phonology of Thai Phuan in Hinpak Sub-District, Banmi District, Lopburi Province

Yutthichai Uppakandee³

Wilaisak Kingkham⁴

Abstract

The purpose of this research is to study the phonology of Thai-Phuan in Hinpak sub-district, Banmi district, Lopburi province. It was found that there are twenty single consonant phonemes namely; p-/ , /t-/ , /c-/ , /k-/ , /ʔ-/ , /p^h-/ , /t^h-/ , /k^h-/ , /b-/ , /d-/ , /m-/ , /n-/ , /ŋ-/ , /ɲ-/ , /l-/ , /f-/ , /s-/ , /h-/ , /w-/ , and /j-/ . There is one diphthong consonant phoneme namely; /khw-/ . There are nine final consonant phonemes namely; /-p/ , /-t/ , /-k/ , /-ʔ/ , /-m/ , /-n/ , /-ŋ/ , /-w/ , /-j/ . There are twenty-one vowel phonemes namely; /i/ , /i:/ , /e/ , /e:/ , /ɛ/ , /ɛ:/ , /u/ , /u:/ , /ə/ , /ə:/ , /a/ , /a:/ , /u/ , /u:/ , /o/ , /o:/ , /ɔ/ , /ɔ:/ , /ia/ , /ua/ . There are five tone phonemes namely; mid-level, low-falling, high-falling, high-rising, and low-rising.

Keywords: Phonology, dialect, Thai-Phuan, Banmi, Lopburi

³ Student of Master of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University.

E-mail : yutthichai.u@ku.th

⁴ Associate Professor Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University. E-mail: wilaisak.k@ku.th

บทนำ

ไทยพวนเป็นคำที่ใช้ในช่วงที่ได้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในประเทศไทยซึ่งเดิมเริ่มแรกเรียกกันว่า “พวน” หมายถึง กลุ่มชนที่ตั้งถิ่นฐานในแขวงเชียงขวาง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเวียดนาม ที่ได้ชื่อว่า “พวน” เพราะเมืองเชียงขวางมีน้ำไหลผ่านชื่อว่า “แม่น้ำพวน” จึงเรียกตามชื่อธรรมชาติ (วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2562: 5) คนไทยพวนที่อพยพเข้ามาอยู่บนผืนแผ่นดินไทย สืบลูกหลานเหลนกันต่อมาตราบเท่าทุกวันนี้มีอยู่กันจำนวนมาก มีการบันทึกหลักฐานจดจำ คงจะเริ่มอพยพเข้ามาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้นและตอนกลางจากรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 กลุ่มชาวไทยพวนที่ตั้งหลักแหล่งมั่นคง มีอาชีพมั่นคงและมีลูกหลานสืบกันมามากมาย มีหลักแหล่งที่อยู่ตามภาคต่าง ๆ เช่น ภาคกลาง จังหวัดลพบุรี อำเภอบ้านหมี่ นับเป็นอำเภอที่มีคนไทยพวนมากที่สุดทั้งประเทศไทย เพราะที่สืบถามดูหลักฐานแล้วมีคนไทยพวนเกือบทั้งอำเภอ เกือบทุกตำบล มีตามหมู่บ้านเหล่านี้ คือ บ้านกลาง บ้านหัวเขา บ้านสว่างอารมณ์ บ้านเชียงงา บ้านกล้วย บ้านทราย บ้านมะขามเอน เป็นต้น (โพธิ์ แชมลำเจียก, 2537: 20-21)

โพธิ์ แชมลำเจียก (2537: 5-17) กล่าวว่า กลุ่มไทยพวนบ้านหินปักตามประวัติศาสตร์ว่าพากันอพยพลงมาราวปี พ.ศ. 2300 มีการเริ่มสร้างวัดอันถือว่าเป็นศูนย์กลางขึ้นที่วัดหินปักใหม่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีหัวหน้าชาวไทยพวน ที่ได้รับการแต่งตั้งมาแต่นครเวียงจันทน์ มีนามว่า พระยาวิทาน ได้นำชาวบ้านจัดสร้างวัดนี้ในปี 2300 และทางฝ่ายสงฆ์มีอาชญาตุ้ยเป็นประธาน ซึ่งทั้งฝ่ายฆราวาสและฝ่ายสงฆ์ดังกล่าวเป็นคนเผ่าไทยพวนชนานแท้ดั้งเดิม จะเห็นได้ว่าตำบลหินปักนี้มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาวไทยพวนอย่างยาวนาน ชาวบ้านในพื้นที่มีการใช้ภาษาไทยพวนสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เรื่องเขชนั่นเขื่อนขัติย์ (2531: 138-139) อธิบายว่า ภาษาไทยพวน หรือ ไทพวน (Thai Phuan) เป็นภาษาไทยถิ่นหนึ่งของภาษาตระกูลไท คนไทยในภาคกลางนิยมเรียกภาษานี้ว่า “ภาษาลาวพวน” ผู้พูดภาษานี้เดิมอยู่ที่เมืองพวน แขวงเชียงขวาง ประเทศลาว

ได้อพยพมาอยู่ในประเทศไทยหลายร้อยปีมาแล้ว ผู้พูดภาษาไทยพวนในประเทศไทยมีจำนวนเท่าไรไม่มีการสำรวจ แต่คาดว่าจะมีผู้พูดภาษานี้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งล้านคน เพราะครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด คือ จังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี พิจิตร ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี อ่างทอง เพชรบุรี สุพรรณบุรี ทางภาษาตะวันออกเฉียงเหนือมีที่จังหวัดเลย อุตรดิตถ์ และหนองคาย ส่วนในภาคเหนือมีที่จังหวัดแพร่ นอกจากจังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าวยังพบว่ามีชาวไทยพวนอยู่กระจัดกระจายในจังหวัดอื่น ๆ อีก เช่น ที่บ้านปากฝาง จังหวัดน่าน ที่ปึกธงชัย นครราชสีมา ราชบุรี และพิษณุโลกอีกด้วย

ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมามีผู้สนใจศึกษาระบบเสียงในภาษาไทยพวนจำนวนมาก เช่น ทศโนย อารมณสุข (2521) ศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนและภาษาไทยมาตรฐาน โดยศึกษาภาษาที่ตำบลหนองแสง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดนครนายก รัชณี ศรีสุวรรณ (2527) ศึกษาลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบคำลักษณะโครงสร้างวลีและประโยคในภาษาไทยพวน พรเพ็ญ ดันประเสริฐ (Pornpen, 2003) ศึกษาเรื่องการจัดกลุ่มภาษาพวนในประเทศไทย: ศึกษาจากระบบเสียงวรรณยุกต์ และศิริชัย หอมดวง (2559) ศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุตรดิตถ์ แต่ในบทความวิชาการฉบับนี้จะนำเสนอระบบเสียงภาษาไทยพวนตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้จากงานวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐานจากการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษา ณ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ของยุทธิชัย อุปการดี และคณะ (2565) เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องนี้ได้ทราบรายละเอียดของระบบเสียงภาษาไทยพวนจากพื้นที่ดังกล่าวว่าในปัจจุบันนี้มีลักษณะเป็นอย่างไร และข้อมูลในบทความฉบับนี้อาจจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจศาสตร์ด้านนี้ไปศึกษาวิจัยต่อไปได้ในอนาคต

ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ระบบเสียงภาษาไทยพวนประกอบด้วยระบบเสียงพยัญชนะ ระบบเสียงสระ และระบบเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระบบเสียงพยัญชนะ (Consonant System)

ระบบเสียงพยัญชนะประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ และหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

1.1 ระบบเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

ในภาษาไทยพวน มีจำนวน 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-/ , /t-/ , /c-/ , /k-/ , /ʔ-/ , /p^h-/ , /t^h-/ , /k^h-/ , /b-/ , /d-/ , /m-/ , /n-/ , /ŋ-/ , /ɲ-/ , /l-/ , /f-/ , /s-/ , /h-/ , /w-/ , และ /j-/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยพวน

หน่วยเสียง พยัญชนะต้น	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
1. /p-/	ปะ	[pàʔ]	ปาก
2. /t-/	เต่า	[tàw]	เต่า
3. /c-/	ใจ	[cǎj]	ใจ
4. /k-/	แก้ว	[ké:w]	แก้ว
5. /ʔ-/	เอ๋ว	[ʔé:w]	เอ๋ว
6. /p ^h -/	พาน	[pja:n]	พาน
7. /t ^h -/	ทวด	[thûat]	ทวด
8. /k ^h -/	คอ	[kho:]	คอ
9. /b-/	ใบ	[baj]	ใบ
10. /d-/	ดาบ	[dà:p]	ดาบ
11. /m-/	มิด	[mu ^h t]	มิด
12. /n-/	หน้า	[nà:]	หน้า
13. /ŋ-/	เงาะ	[ŋóʔ]	เงาะ

หน่วยเสียง พยัญชนะต้น	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
14. /ŋ-/	ญ่าง	[ŋâ:ŋ]	เดิน
15. /l-/	ลา	[la:]	ลา
16. /f-/	ฟ้า	[fá:]	ฟ้า
17. /s-/	สะ	[sàʔ]	สาก
18. /h-/	แห	[hɛ:]	แห
19. /w-/	วัด	[wát]	วัด
20. /j-/	แย้	[jɛʔ]	แย้

จากตารางที่ 1 พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยพวนมีจำนวน 20 หน่วยเสียง เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่า ภาษาไทยพวนมีหน่วยเสียงพยัญชนะเกิดที่เพดาน /ŋ-/ ซึ่งหน่วยเสียงนี้มีในภาษาไทยมาตรฐานแต่ไม่ได้มีการใช้อย่างเด่นชัด ในขณะที่เดียวกันภาษาไทยมาตรฐานมีหน่วยเสียง /ch-/ และ /r-/ แต่หน่วยเสียงเหล่านี้ไม่มีในภาษาไทยพวน ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้มีลักษณะการปฏิภาคนั้นระหว่างภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน ดังนี้

1. /s-/ ปฏิภาคกับ /ch-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/sáw/	/cháw/	เข้า
/sí:/	/chí:/	ชี้

2. /h-/ ปฏิภาคกับ /r-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/hó:n/	/ró:n/	ร้อน
/hôm/	/rôm/	ร่ม

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่า ระบบเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยพวนมีเสียงปฏิกิริยาจำนวน 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /s-/ ปฏิภาคกับ /ch-/ และ /h-/ ปฏิภาคกับ /r-/ ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว /s-/ เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ฐานฟันและปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ปฏิภาคกับ /ch-/ เป็นพยัญชนะระเบิด ฐานเพดานแข็ง ไม่ก้อง มีลม และเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว /h-/ เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง ปฏิภาคกับ /r-/ เป็นพยัญชนะรวิลิ้น ฐานฟัน และปุ่มเหงือก เสียงก้อง

1.2 ระบบเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยพวน พบเพียง 1 หน่วยเสียง นั่นคือ /khw-/ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยพวน

หน่วยเสียง พยัญชนะต้นควบกล้ำ	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียง แสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
/khw-/	ขวาน	[khwä:n]	ขวาน

จากตารางที่ 2 พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำมีเพียง 1 หน่วยเสียง คือ /khw-/ ส่วนหน่วยเสียงควบกล้ำ /pr-/ /phr-/ /pl-/ /phl-/ /tr-/ /kr-/ /khr-/ /kl-/ /khl-/ /kw-/ มีในภาษาไทยมาตรฐานแต่ไม่มีในภาษาไทยพวน ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้ มีลักษณะการปฏิภาคกันระหว่างภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน ดังนี้

1. /p-/ ปฏิภาคกับ /pr-/ /pl-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/pò:t/	/prò:t/	โปรด
/pè:t/	/prè:t/	เปรต

/pɛːŋ/	/prɛːŋ/	แปรง
/pɯ̀ak/	/plɯ̀ak/	เปลือก
/paː/	/plaː/	ปลา
/pɯ̀k/	/plɯ̀k/	ปลุก

2. /ph-/ ปฏิภาคกับ /phr-/ /phl-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/phík/	/phrik/	พริก
/pháʔ/	/phráʔ/	พระ
/phom/	/phrom/	พรม
/pheːŋ/	/phleːŋ/	เพลง
/phuː/	/phluː/	พลู
/phàk/	/phlàk/	ผลัก

3. /t-/ ปฏิภาคกับ /tr-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/tùat/	/trùat/	ตรวจ
/ton/	/tron/	ตรง
/tɛː/	/trɛː/	เตร

4. /k-/ ปฏิภาคกับ /kr-/ /kl-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/kàːp/	/kràːp/	กราบ
/kɔːŋ/	/kroːŋ/	กรอง
/kɔːŋ/	/kloːŋ/	กลอง
/káː/	/kláː/	กล้า
/kwa/	/klwa/	เกลือ

5. /kh-/ ปฏิภาคกับ /khl-/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/khɔːŋ/	/khlɔːŋ/	คลอง
/khaːn/	/khlaːn/	คลาน
/khum/	/khlum/	คลุม

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระบบเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยพวนมีเสียงปฏิภาคจำนวน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-/ ปฏิภาคกับ /pr-/ /pl-/ /ph-/ ปฏิภาค กับ /phr-/ /phl-/ /t-/ ปฏิภาคกับ /tr-/ /k-/ ปฏิภาคกับ /kr-/ /kl-/ และ /kh-/ ปฏิภาคกับ /khl-/ ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ พยัญชนะต้น /p-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานริมฝีปาก เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /p+r หรือ l/, พยัญชนะต้น /ph-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานริมฝีปาก เสียงไม่ก้อง มีลม ปฏิภาคกับหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ph+r หรือ l /, พยัญชนะต้น /t-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานฟันและปุ่มเหงือก เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /t+r/, พยัญชนะต้น /k-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /k+r หรือ l/ และพยัญชนะต้น /kh-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน เสียงไม่ก้อง มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /kh+l/

1.3 ระบบเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวนมีจำนวน 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p/, /-t/, /-k/, /-ʔ/, /-m/, /-n/, /-ŋ/, /-w/ และ /-j/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวน

หน่วยเสียง พยัญชนะท้าย	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วย เสียง	ความหมาย
1. /-p/	ตบ	[tòp]	ตบ
2. /-t/	ตัด	[tət]	ตัด
3. /-k/	ลูก	[lɔk]	ลูก
4. /-ʔ/	แพะ	[phéʔ]	แพะ
5. /-m/	พอม	[phɔ̃m]	พอม
6. /-n/	เทียน	[thian]	เทียน
7. /-ŋ/	ลุง	[thũŋ]	ลุง
8. /-w/	ยาว	[ja:w]	ยาว
9. /-j/	หอย	[hɔ̃:j]	หอย

จากตารางที่ 3 พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวนมีจำนวน 9 หน่วยเสียงเหมือนกับภาษามาตรฐาน นอกจากนี้พบว่า คำที่มีเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ที่ประสมด้วยหน่วยเสียงสระ /a:/ ในภาษาไทยพวนจะออกเสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ แสดงให้เห็นว่ามีการปฏิภาคเสียงกัน ดังนี้

/-ʔ/ ที่ประสมด้วยเสียงสระ /a:/ ปฏิภาคกับ /-k/

ภาษาไทยพวน	ภาษามาตรฐาน	ความหมาย
/pàʔ/	/pà:k/	ปาก
/sàʔ/	/sà:k/	สาก
/ma`ʔ/	/mà:k/	หมาก

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระบบเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวน มีเสียงปฏิภาคจำนวน 1 เสียง ได้แก่ /-ʔ/ ที่ประสมด้วยเสียงสระ /a:/ ปฏิภาคกับ /k/ กล่าวคือ เสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ เป็นพยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะท้ายเสียง /-k/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน

เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม และมีข้อสังเกตว่าที่พบเฉพาะในคำที่ประสมด้วยสระ /a:/ เนื่องจากมีข้อจำกัดของข้อมูลที่น่าไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่มีคำศัพท์ไม่ครอบคลุมทั้งหมด

2. ระบบเสียงสระ (Vowel System)

ภาษาไทยพวนมีหน่วยเสียงสระจำนวน 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น 9 หน่วยเสียง สระเสียงยาว 9 หน่วย และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i/, /i:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /u/, /u:/, /ə/, /ə:/, /a/, /a:/, /u/, /u:/, /o/, /o:/, /ɔ/, /ɔ:/, /i:a/, /u:a/ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาไทยพวน

หน่วยเสียงสระ	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
1. i	บิน	[bin]	บิน
2. i:	ผี	[phĩ:]	ผี
3. e	เจ็ด	[cèt]	เจ็ด
4. e:	เณร	[ne:n]	เณร
5. ɛ	แปะ	[pèʔ]	แปะ
6. ɛ:	ແປບ	[sè:p]	ແປบ
7. u	ถึง	[thuŋ]	ถึง
8. u:	มือ	[mw:]	มือ
9. ə	เปอะ	[pəʔ]	แกงเปรอะ
10. ə:	เปิด	[pə:t]	เปิด
11. a	กัด	[kàt]	กัด
12. a:	ป่า	[pâ:]	ป่า
13. u	ลุง	[luŋ]	ลุง
14. u:	ตู้	[tũ:]	ตู้
15. o	โต๊ะ	[tóʔ]	โต๊ะ
16. o:	โบสถ์	[bò:t]	โบสถ์

หน่วยเสียงสระ	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
17. ๖	เกาะ	[kòʔ]	เกาะ
18. ๖:	สอง	[sǒ:ŋ]	สอง
19. ia	เจียว	[khǐaw]	สีเขียว
20. ua	เสื่อ	[sǔa]	เสื่อ
21. ua	จั่ว	[ŋua]	จั่ว

จากตารางที่ 4 พบว่าหน่วยเสียงสระในภาษาไทยพวนมีจำนวน 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น 9 เสียง เสียงยาว 9 เสียง และสระประสม 3 เสียง เท่ากับ ภาษาไทยมาตรฐาน แต่เสียงสระ /u:/, /u:/ ในภาษาไทยพวนที่พยัญชนะท้ายเป็น /-t/, /p-/ ออกเป็นเสียงสระ /u/, /u:/, เสียงสระ /a:/ ที่พยัญชนะท้ายเป็นเสียง /-p/ ออกเป็นเสียง /a/ เสียงสระ /u/ บางคำเป็นเสียงสระ /o/ และเสียงสระ /u/ บางคำเป็นเสียงสระ /o/ ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้มีลักษณะการปฏิภาคกันระหว่างภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน ดังนี้

1. /u:/ ปฏิภาคกับ /u/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/lák/	lǎ:k	ลูก

2. /o/ ปฏิภาคกับ /u/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/thôŋ/	/thûŋ/	ทุ่ง

3. /u/ ปฏิภาคกับ /u:/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/khǔp/	/khǔ:p/	คืบ

4. /a/ ปฏิภาคกับ /a:/

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
------------	----------------	----------

/wǎn/

/wǎ:n/

หวาน

5. /๑/ ปฏิภาคกับ /๓/

ภาษาไทยพวน

ภาษาไทยมาตรฐาน

ความหมาย

/phəŋ/

/phǝŋ/

ผึ้ง

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระบบเสียงสระในภาษาไทยพวนมีการปฏิภาคจำนวน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /u:/ ปฏิภาคกับ /u/, /u:/ ปฏิภาคกับ /u/, /a/ ปฏิภาคกับ /a:/, /o/ ปฏิภาคกับ /u/ และ /๑/ ปฏิภาคกับ /๓/ ลักษณะการปฏิภาคของเสียงสระมี 2 ลักษณะ คือ มีการปฏิภาคระหว่างสระเสียงสั้นและเสียงยาวกับการปฏิภาคระหว่างระดับของลิ้น กล่าวคือ หน่วยเสียงสระ /u:/ เป็นสระเสียงยาว ปฏิภาคกับ /u/ เป็นสระเสียงสั้น, /u:/ เป็นสระเสียงยาวปฏิภาคกับ /๓/ เป็นสระเสียงสั้น, /a/ เป็นสระเสียงสั้นปฏิภาคกับ /a:/ เป็นสระเสียงยาว, /o/ สระหลังระดับลิ้นกลาง ปฏิภาคกับ /u/ สระหลัง ระดับสูง และ /๑/ สระกลาง ระดับลิ้นกลาง ปฏิภาคกับ /๓/ สระกลาง ระดับลิ้นสูง

3. ระบบเสียงวรรณยุกต์ (Tonal System)

ภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 5 หน่วยเสียง ประกอบด้วย หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยพวน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์	สัญลักษณ์	ภาษาไทยพวน	การถอดเสียงแสดงหน่วยเสียง	ความหมาย
กลาง-ระดับ	ไม่มี	ลุง	[lun]	ลุง
ต่ำ-ตก	/ ˊ /	ไก่	[kaj]	ไก่
สูง-ตก	/ ˆ /	แม่	[mɛ:]	แม่
สูง-ขึ้น	/ ˈ /	น้ำ	[ná:]	น้ำ
ต่ำ-ขึ้น	/ ˋ /	หวัน	[wǎn]	หวาน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีจำนวนเท่ากับภาษาไทยมาตรฐาน และในภาษาทั้งสองมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นปฏิภาคกัน ดังนี้

1. / ˊ / ปฏิภาคกับ กลาง-ระดับ

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/cǎj/	/caj/	ใจ

2. / ˈ / ปฏิภาคกับ / ˆ /

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/kɛ:w/	/kɛ:w/	แก้ว

3. / ˊ / ปฏิภาคกับ / ˆ /

ภาษาไทยพวน	ภาษาไทยมาตรฐาน	ความหมาย
/phò:/	/phô:/	พ่อ
/ʔá:j/	/ʔâ:j/	อ้าย
/nà:/	/nâ:/	หน้า

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยพวน มีการปฏิภาคจำนวน 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ˊ / ปฏิภาคกับ กลาง-ระดับ, / ˊ / ปฏิภาคกับ / ˆ / , / ˊ / ปฏิภาคกับ / ˆ / ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ / ˊ / วรรณยุกต์ระดับ สูง-ขึ้น ปฏิภาคกับวรรณยุกต์ระดับ กลาง-ระดับ และปฏิภาคกับ / ˆ / วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ สูง-ตก และ / ˊ / วรรณยุกต์ระดับ ต่ำ-ตก ปฏิภาคกับ / ˆ / วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ สูง-ตก

สรุปผล

ระบบเสียงภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วยระบบเสียงพยัญชนะ ระบบเสียงสระ และระบบเสียงวรรณยุกต์ สรุปได้ดังนี้

1. ระบบเสียงพยัญชนะ แบ่งได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ ระบบเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ระบบเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ และระบบเสียงพยัญชนะท้าย พบว่า

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยพวนมีจำนวน 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-/ , /t-/ , /c-/ , /k-/ , /ʔ-/ , /pʰ-/ , /tʰ-/ , /kʰ-/ , /b-/ , /d-/ , /m-/ , /n-/ , /ŋ-/ , /ɲ-/ , /l-/ , /f-/ , /s-/ , /h-/ , /w-/ , และ /j-/ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่า ภาษาไทยพวนมีหน่วยเสียงพยัญชนะ

เกิดที่เพดาน /ŋ-/ ซึ่งหน่วยเสียงนี้ไม่มีในภาษาไทยมาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันภาษาไทยมาตรฐานมีหน่วยเสียง /ch-/ และ /r-/ แต่หน่วยเสียงเหล่านี้ไม่มีในภาษาไทยพวน ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้มีลักษณะการปฏิภาคกันระหว่างภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน พบว่าระบบเสียงพยัญชนะต้นเดียว ในภาษาไทยพวนมีเสียงปฏิภาคจำนวน 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /s-/ ปฏิภาคกับ /ch-/ และ /h-/ ปฏิภาคกับ /r-/ ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เสียงพยัญชนะต้นเดียว /s-/ เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ฐานฟัน และปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ปฏิภาคกับ /ch-/ เป็นพยัญชนะระเบิด ฐานเพดานแข็ง ไม่ก้อง มีลม และเสียงพยัญชนะต้นเดียว /h-/ เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง ปฏิภาคกับ /r-/ เป็นพยัญชนะร่วลิ้น ฐานฟันและปุ่มเหงือก เสียงก้อง

1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยพวน พบเพียง 1 หน่วยเสียง นั่นคือ /khw-/ ส่วนหน่วยเสียงควบกล้ำ /pr-/ , /phr-/ , /pl-/ , /phl-/ , /tr-/ , /kr-/ , /khr-/ , /kl-/ , /khl-/ , /kw-/ มีในภาษาไทยมาตรฐานแต่ไม่มีในภาษาไทยพวน ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้มีลักษณะการปฏิภาคกันระหว่างภาษาไทยพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน พบว่าระบบเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยพวนมีเสียงปฏิภาคจำนวน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-/ ปฏิภาคกับ /pr-/ /pl-/ , /ph-/ ปฏิภาคกับ /phr-/ /phl-/ , /t-/ ปฏิภาคกับ /tr-/ , /k-/ ปฏิภาคกับ /kr-/ /kl-/ และ /kh-/ ปฏิภาคกับ /khl-/ ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ พยัญชนะต้น /p-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานริมฝีปาก เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /p+r หรือ l/, พยัญชนะต้น /ph-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานริมฝีปาก เสียงไม่ก้อง มีลม ปฏิภาคกับหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ph+r หรือ l/, พยัญชนะต้น /t-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานฟันและปุ่มเหงือก เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /t+r/, พยัญชนะต้น /k-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /k+r หรือ l/

และพยัญชนะต้น /kh-/ พยัญชนะเสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน เสียงไม่ก้อง มีลม
ปฏิภาคกับพยัญชนะควบกล้ำ /kh+V/

1.3 หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวนมีจำนวน
9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p/, /-t/, /-k/, /-ʔ/, /-m/, /-n/, /-ŋ/, /-w/, /-j/
พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยพวนมีจำนวน 9 หน่วยเสียงเหมือนกับ
ภาษามาตรฐาน นอกจากนี้พบว่า คำที่มีเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ที่ประสมด้วยหน่วย
เสียงสระ /a:/ ในภาษาไทยพวนจะออกเสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ แสดงให้เห็นว่ามีการ
ปฏิภาคเสียงกัน กล่าวคือ เสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ เป็นพยัญชนะเสียงระเบิด
ฐานเส้นเสียง เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม ปฏิภาคกับพยัญชนะท้ายเสียง /-k/ พยัญชนะ
เสียงระเบิด ฐานเพดานอ่อน เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม

2. ระบบเสียงสระ ภาษาไทยพวนมีหน่วยเสียงสระ จำนวน 21 หน่วยเสียง
แบ่งเป็นสระเสียงสั้น 9 หน่วยเสียงสระเสียงยาว 9 หน่วย และสระประสม 3 หน่วย
เสียง ได้แก่ /i/, /i:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /ɯ/, /ɯ:/, /ə/, /ə:/, /a/, /a:/,
/u/, /u:/, /o/, /o:/, /ɔ/, /ɔ:/, /i:a/, /ɯ:a/, /u:a/ พบว่าหน่วยเสียงสระใน
ภาษาไทยพวนมีจำนวน 21 หน่วยเสียงเท่ากับภาษาไทยมาตรฐาน และพบว่าระบบ
เสียงสระในภาษาไทยพวนมีการปฏิภาคจำนวน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ /u:/ ปฏิภาคกับ
/u/, /ɯ:/ ปฏิภาคกับ /ɯ/, /a/ ปฏิภาคกับ /a:/, /o/ ปฏิภาคกับ /u/ และ /ə/
ปฏิภาคกับ /ɯ/ ลักษณะการปฏิภาคของเสียงสระมี 2 ลักษณะ คือ มีการปฏิภาค
ระหว่างสระเสียงสั้นและเสียงยาว กับการปฏิภาคระหว่างระดับของลิ้น กล่าวคือ หน่วย
เสียงสระ /u:/ เป็นสระเสียงยาวปฏิภาคกับ /u/ เป็นสระเสียงสั้น, /ɯ:/ เป็นสระ
เสียงยาวปฏิภาคกับ /ɯ/ เป็นสระเสียงสั้น, /a/ เป็นสระเสียงสั้นปฏิภาคกับ /a:/
เป็นสระเสียงยาว, /o/ สระหลัง ระดับลิ้นกลาง ปฏิภาคกับ /u/ สระหลัง ระดับสูง
และ /ə/ สระกลางระดับลิ้นกลางปฏิภาคกับ /ɯ/ สระกลาง ระดับลิ้นสูง

3. ระบบเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จำนวน 5 หน่วยเสียงเท่ากับภาษาไทยมาตรฐาน ประกอบด้วย หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น นอกจากนี้พบว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยพวนมีการปฏิภาคจำนวน 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ˊ / ปฏิภาคกับ กลาง-ระดับ, / ˊ / ปฏิภาคกับ / ˆ / , / ˋ / ปฏิภาคกับ / ˆ / ซึ่งมีลักษณะการปฏิภาคอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ / ˊ / วรรณยุกต์ระดับ สูง-ขึ้น ปฏิภาคกับ วรรณยุกต์ระดับ กลาง-ระดับ และปฏิภาคกับ / ˆ / วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ สูง-ตก และ / ˋ / วรรณยุกต์ระดับต่ำ-ตก ปฏิภาคกับ / ˆ / วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ สูง-ตก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ทัตไฉน อารมณสุข. 2521. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับ
ภาษาไทยมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- โพธิ์ แคมลำเจียก. 2537. ตำนานไทยพวน. กรุงเทพฯ: สัมคศิสาร.
- ยุทธิชัย อุปการดี และคณะ. 2565. การเปรียบเทียบภาษาไทยพวนกับภาษาไทย
มาตรฐานจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ณ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.
รายงานการวิจัยประจำรายวิชา 01361541 ภาษาถิ่นของไทย ภาควิชา
ภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี ศรีสุวรรณ. 2527. ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. 2531. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. 2562. ภาษาและวัฒนธรรมไตคำตี้-ไทยพวน.
ค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://thlg.human.ku.ac.th/?p=2321>.
- ศิริชัย หอมดวง. 2559. การแปรเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านผือ
จังหวัด อุดรธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(1), 122-137.

ภาษาต่างประเทศ

- Tanprasert, Pornpen. 2003. A Language Classification of Phuan in
Thailand: A Study of the tone System. Ph.D. Dissertation
Mahidol University.

การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชาย

หญิง และ LGBTQ+

เลิศณรงค์ อายินดี¹

ณัฐพงศ์ ล้อไพบูลย์ทรัพย์²

ศุภวิชญ์ ยอดแก้ว³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่าง เพศชาย หญิง และ LGBTQ+ โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) เรื่องการต่อรองราคาสินค้าฯ เลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มตามความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามเพศละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศชายใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ และการใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข เพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข การใช้คำขอโทษ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ การใช้คำเรียกญาติ และการกล่าวซ้ำ ๆ และ LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การระบุตัวเลข การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ การใช้คำเรียกญาติ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา ทำให้ลักษณะภาษาที่ใช้การต่อรองราคาสินค้าของทั้งสามเพศมีความเหมือนและแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การต่อรองราคาสินค้า, เพศ, กลวิธีทางภาษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล Kfaryindee@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล nutthaplbs@gmail.com

³ อีเมล supawit671@gmail.com

Price Negotiation: A Case Study of the Difference between Male, Female, and LGBTQ+

Lertnarong Aryindee⁴

Nutthapong Lophaboonsap⁵

Supawit Yodkaeo⁶

Abstract

The aim of this study is to examine price negotiations strategies employed by male, female, and LGBTQ+. The Data on price negotiations were collected through online survey (Google Forms). The researchers adopted convenient sampling method to randomly select respondents. Altogether, there were 45 respondents, evenly distributed with 15 respondents representing each gender category. The results were found that males utilized three main linguistic strategies in price bargaining namely; straightforward words, comparative words, and conditional words. For females, they employed five linguistic tactics namely; conditional words, expressions of apology, expressions of consideration, kinship terms, and repetition. Regarding LGBTQ+, they utilized five linguistic approaches namely; straightforward words, numerical words, comparative words, kinship terms, and expressions of unity. Therefore, it can be stated that gender is a significant factor influenced language usage. It contributed to the similarity and dissimilarity of linguistic strategies during price negotiations.

Key words: price negotiations, gender, linguistic strategies

¹Student of Graduate Diploma Program (Teaching Profession), Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, E-mail: Kfaryindee@gmail.com

¹Student of Graduate Diploma Program (Teaching Profession), Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, E-mail: nutthaplpbs@gmail.com

¹E-mail: supawit.671@gmail.com

บทนำ

การต่อรองราคาสินค้าเป็นการเจรจาประเภทหนึ่ง ซึ่งมีคู่ความสัมพันธ์คือผู้ซื้อและผู้ขายสินค้า โดยการเจรจาดังกล่าวมีเป้าหมายในเรื่องของราคาหรือธุรกรรมที่นำไปสู่ความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย หากการต่อรองสัมฤทธิ์ผล มีข้อตกลงตามเงื่อนไขการทำธุรกรรมจะเกิดขึ้น การเจรจาต่อรองเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่สามารถกำหนดราคาสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการได้ (กรุงเทพธุรกิจ, 2557)

การต่อรองราคาสินค้าจึงเป็นวิธีการเจรจาอย่างหนึ่งที่สำคัญในการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะการต่อรองราคาสินค้าที่สัมฤทธิ์ผลย่อมนำมาซึ่งความพึงพอใจของลูกค้า อย่างไรก็ตาม การต่อรองราคาก็มีกลวิธีทางภาษาที่ใช้อย่างหลากหลายทั้งวัจนภาษาซึ่งเป็นถ้อยคำ และอวัจนภาษาที่แสดงออกผ่านสีหน้า แววตา ฯลฯ ทั้งนี้ การต่อรองราคานั้นย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทและปัจจัยทางสังคมหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยในเรื่องเพศสภาพ

เพศสภาพ หรือ “Gender” หมายถึง ภาวะแห่งเพศที่ถูกประกอบสร้างทางสังคม โดยเพศภาวะที่เราคุ้นเคยคือความเป็นหญิงและความเป็นชาย เพศภาวะจึงเป็นเรื่องของบทบาทที่สังคมกำหนดให้กับสถานะทางเพศซึ่งดูจากเพศสรีระ คือหญิง ชาย และหากสังคมเกิดเปลี่ยนการกำหนดสถานะทางเพศว่า อาจมาจากองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือจาก “เพศสรีระ” สถานะทางเพศก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทเพศต่าง ๆ มากกว่าหญิงและชาย (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554) ทั้งนี้ได้มีงานวิจัยที่สนใจศึกษาลักษณะของภาษาที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพ เพราะมองว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลอย่างยิ่งต่อรูปภาษาที่ใช้

เลคอฟฟ์ (Lakoff, 1973) ได้ศึกษาความแตกต่างของลักษณะภาษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง และชี้ให้เห็นว่าในสังคมอเมริกันนั้น หากเด็กผู้หญิงใช้ภาษาของเด็กผู้ชาย เช่น ภาษาที่หย่าบคาย ตรงไปตรงมานักหนา ก็มักจะถูกสังคมตีตราว่าไม่เหมาะสม ดังนั้น เด็กผู้หญิงจึงค่อย ๆ เรียนรู้ลักษณะของภาษาผู้หญิงจนกระทั่ง

เดิบโตเป็นผู้ใหญ่ ภาษาที่ผู้หญิงใช้จะมีความเป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ มักแสดงออกถึงความลึกลับ หยุ่มหิมี ไม่มั่นใจ

ในทางตะวันตกนั้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า นอกจากภาษาผู้หญิงจะแสดงออกถึงความลึกลับ หยุ่มหิมี ไม่มั่นใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ใช้ภาษาที่ไม่หนักแน่นเหมือนกับผู้ชายแล้ว ผู้หญิงยังใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ชายอีกด้วย โรเมน (Romaine, 1978) ได้อธิบายว่า ภาษาที่ผู้หญิงใช้มักจะได้รับการยกย่องจากสังคม ด้วยเหตุที่ว่า ภูมิหลังทางสังคมมักคาดหวังให้ผู้หญิงระมัดระวังเรื่องสถานภาพ ความสุภาพ จึงมักใช้รูปภาษาที่มีศักดิ์ศรี ในทางกลับกัน ผู้ชายมักจะชอบใช้ภาษาที่ไม่เป็นมาตรฐาน หรือมีศักดิ์ศรีน้อยกว่า เช่น ภาษาหยาบคาย เพราะผู้ชายต้องการแสดงถึง “ความบึกบึน” “ความแข็งแกร่ง” “ความเป็นอิสระ” บทบาททางสังคมที่แตกต่างกันเช่นนี้จึงส่งผลต่อการใช้รูปภาษา

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยภาษาไทยที่ศึกษาภาษากับเพศนอกเหนือไปจากเพศหญิงและเพศชายอีกด้วย ยุทธนา นันทิวิธวิภา (2547) ศึกษาภาษาเกย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาเกย์ที่แสดงวัฒนธรรม การใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มในด้านการใช้เสียง การใช้คำ และการใช้สำนวน จากการใช้ภาษาของเกย์ที่เปิดเผยตัว และกลุ่มที่เปิดเผยตัวเฉพาะผู้ที่สนิทสนม ทั้งนี้ เกย์ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม LGBTQ+ ผู้วิจัยจึงนำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ภาษาเกย์มีลักษณะเฉพาะและเป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากสังคมเกย์เป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าแต่ละกลุ่มจะมีสภาพความเป็นอยู่ วยระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะที่แตกต่างกัน โดยเกย์ควีน เกย์กลุ่มสว่างจิต และเกย์กลุ่มสลัวจิต มีความเป็นผู้หญิงภายในจิตใจมากกว่าเกย์กลุ่มไม่เปิดเผยตัว เมื่อรวมกลุ่มกันจึงแสดงความเป็นผู้หญิงอย่างเห็นได้ชัด สามารถแสดงออกได้เต็มที่ นอกจากนี้ยังมีการใช้คำลงท้ายและคำสรรพนามในกลุ่มเพศหญิง เช่น สาว หญิง ตลอดจนการสร้างภาษาพิเศษเฉพาะกลุ่ม เช่น ภาษารุ ส่วนการใช้สำนวนในภาษาเกย์นั้น มีทั้งการนำสำนวนเดิมมาเปลี่ยนคำ เปลี่ยนทั้งคำและความหมายให้เกิดเป็นสำนวนใหม่

ที่ใช้เฉพาะในภาษาเกย์ รวมถึงการสร้างสำนวนใหม่โดยวิธีผูกสำนวนจากสิ่งแวดล้อมใกล้เคียง ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยทางสังคมจึงส่งผลอย่างมากต่อการใช้ภาษา เมื่อบทบาททางสังคมคาดหวังและให้พื้นที่ในเรื่องเพศที่แตกต่างกัน ลักษณะของภาษาหรือวัจนลีลา (style) ที่ใช้ก็ย่อมแตกต่างกันด้วย

งานวิจัยของยูทรีนาได้อธิบายไว้ว่า การใช้ภาษาเกย์ที่มีความแตกต่างจากภาษาของเพศอื่น ๆ นั้นมี ความสอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) ว่าด้วยวิธภาษาสังคม (Social Variety) อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556) ได้กล่าวถึงวิธภาษาสังคมว่าเป็นการแปรของภาษาในทางภาษาศาสตร์ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น เพศ ชชาติพันธุ์ วัย สถานภาพทางสังคม ฯลฯ ซึ่งปัจจัยทางสังคมเหล่านี้เรียกว่า “ตัวแปรทางสังคม” (Social Variable) จนทำให้เกิด “วิธภาษา” (Variety) คือภาษาที่ใช้แตกต่างกันตามสถานการณ์หรือบริบททางสังคม หรือ “ภาษาชนิดหนึ่ง” ที่มีลักษณะแตกต่างจากชนิดอื่น ๆ วิธภาษาอาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ปัจจัยตัวผู้พูดและปัจจัยการใช้ภาษา วิธภาษาที่แตกต่างกันโดยผู้พูดเรียกว่า ภาษาย่อย (Dialect) โดยภาษาย่อยสามารถแบ่งออกได้เป็น ภาษาย่อยตามเพศ ภาษาย่อยตามวัย ฯลฯ ส่วนวิธภาษาที่แตกต่างกันโดยการใช้เรียกว่า “ทำเนียบภาษา” (register)

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยใดที่อธิบายความแตกต่างของลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชาย เพศหญิง และ LGBTQ+ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการใช้ภาษาของทั้งสามเพศ งานวิจัยส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นในเรื่องบริบทของการสนทนา การอธิบายเรื่องสี การใช้คำวิเศษณ์ขยายความในประโยค นอกจากนี้ยังมียงานวิจัยที่ศึกษาการต่อรองราคาสินค้าเพื่อเปรียบเทียบลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่ไม่ได้ศึกษาลักษณะภาษาของ LGBTQ+ ที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร รวมไปถึงอธิบายว่าเพราะเหตุใดทั้งสามเพศจึงมีลักษณะภาษาที่ใช้แตกต่างกันตามปัจจัยทางสังคมจนส่งผลต่อการใช้รูปภาษาของทั้งสามเพศ ผลการศึกษาดังกล่าวอาจทำให้เห็นว่าปัจจัยทางเพศที่มีภูมิหลังทางสังคมหล่อหลอมอยู่นั้น มีอิทธิพลอย่างมากต่อการใช้รูปภาษา และภาษาอาจสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติทางสังคมของแต่ละเพศอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยเบื้องต้นพบว่า ยังไม่พบงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของการใช้ภาษาระหว่างเพศในบริบทของการต่อรองราคาสินค้า ในขณะที่งานวิจัยต่างประเทศพบการศึกษาในลักษณะดังกล่าว แต่ปัจจัยทางเพศที่นำมาศึกษามีเพียงสองเพศเท่านั้นคือเพศหญิงและเพศชาย ทั้งนี้ยังมียงานวิจัยที่อธิบายความแตกต่างของลักษณะภาษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเพศ ทั้งในเรื่องของรูปประโยค ไวยากรณ์ และการใช้ถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

เลคอฟฟ์ (Lakoff, 1973) ได้ศึกษาเรื่อง language and women's place โดยศึกษาภาษาของผู้หญิงที่ใช้ในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษพบว่า ภาษาผู้หญิงและภาษาผู้ชายมีความแตกต่างกันหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องศัพท์และเรื่องไวยากรณ์ เช่น ในเรื่องคำศัพท์ เพศหญิงจะมีการใช้คำบอกสีที่หลากหลายกว่าผู้ชาย ได้แก่ beige (สีเนื้อ สีเทาแกมแดง สีทราย) lavender (สีม่วงแบบลาเวนเดอร์) และนอกจากคำบอกสีแล้ว เลคอฟฟ์ยังเรียกคำที่ผู้หญิงใช้ในระหว่างสนทนา โดยเรียกว่า “Meaningless particle” หรือ “คำไร้ความหมาย” ดังตัวอย่าง

Female : **oh dear**, you've put the peanut butter in the refrigerator again

Male : **shit**, you've put....

ในด้านรูปประโยค เพศชายและเพศหญิงก็มีการใช้ที่แตกต่างกัน เลคออฟฟ์ให้ผลการศึกษาว่า เพศหญิงมักใช้คำถามห้อยท้าย (tag question) มากกว่าผู้ชาย เพราะผู้หญิงมักจะไม่นับถือตัวเองโดยตรงไปตรงมา และแสดงความหนักแน่น เช่น

John is here, isn't he ?

Sure is not here, isn't it ?

เลคออฟฟ์อธิบายว่า เหตุที่ผู้ชายและผู้หญิงใช้ภาษาแตกต่างกัน เป็นเพราะภูมิหลังและบริบททางสังคมของทั้งสองเพศที่ส่งผลต่อการใช้รูปภาษา กล่าวคือ เพศชายมักถูกสังคมคาดหวังว่าจะต้องมีบทบาทเป็นผู้นำ มีความแข็งแกร่ง หนักแน่น รูปประโยคที่ใช้จะไม่แสดงออกถึงความลังเลและตรงไปตรงมา ในขณะที่เพศหญิงสังคมมักให้บทบาทในการเป็นผู้ตาม และต้องอ่อนโยน มีความเรียบร้อย ไม่ค่อยได้รับโอกาสในการตัดสินใจ ภาษาของผู้หญิงจึงแสดงถึงการลังเลและไม่กล่าวอย่างหนักแน่น

ชิบาโมโตะ (Shibamoto, 1985) ได้ศึกษาภาษาผู้หญิงในญี่ปุ่น โดยพิจารณาแง่ความถี่ในการใช้ รูปประโยคบางรูปในระบบไวยากรณ์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้หญิงใช้คำคุณศัพท์มากกว่าผู้ชาย แต่ผู้ชายใช้คำวิเศษณ์บอกสถานที่มากกว่าผู้หญิง อีกทั้งผู้หญิงยังมีการใช้คำตอบรับลงท้ายประโยคที่แสดงความสุภาพมากกว่าผู้ชายอีกด้วย เหตุที่ภาษาของทั้งสองเพศมีความแตกต่างกันนั้น ก็ด้วยปัจจัยทางสังคมรวมไปถึงบริบทภูมิหลังจากการที่สังคมคาดหวัง และให้พื้นที่บทบาทสำหรับทั้งสองเพศ เพศชายใช้รูปภาษาไม่สุภาพ ไม่มีศักดิ์ศรีเพื่อแสดงออกถึง “ความบึกบึน” “ความแข็งแกร่ง” ในขณะที่เพศหญิงใช้รูปภาษาที่สุภาพและมีศักดิ์ศรีเพื่อแสดงออกถึง “ความอ่อนโยน” “ความเป็นระเบียบเรียบร้อย”

ยุทธนา นันทิวิธวิภา (2547) ศึกษาภาษาเกย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาเกย์ที่แสดงวัฒนธรรมการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มในด้านการใช้เสียง การใช้คำ และการใช้สำนวน จากการใช้ภาษาของเกย์ที่เปิดเผยตัวและกลุ่มที่เปิดเผยตัวเฉพาะผู้ที่สนิทสนม ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาเกย์มีความสอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์

สังคม (Sociolinguistics) ว่าด้วยภาษาสังคม (Social Variety) เนื่องจากสังคมเกย์เป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าแต่ละกลุ่มจะมีสภาพความเป็นอยู่ วัชรระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะที่แตกต่างกัน โดยเกย์ควีน เกย์กลุ่มสว่างจิต และเกย์กลุ่มสลัวจิต มีความเป็นผู้หญิงภายในจิตใจมากกว่าเกย์กลุ่มไม่เปิดเผยตัว เมื่อรวมกลุ่มกันจึงแสดงความเป็นผู้หญิงอย่างเห็นได้ชัด สามารถแสดงออกได้เต็มที่ นอกจากนี้ยังมีการใช้คำลงท้ายและคำสรรพนามในกลุ่มเพศหญิง เช่น สาว หญิง ตลอดจนการสร้างภาษาพิเศษเฉพาะกลุ่ม เช่น ภาษารู ส่วนการใช้สำนวนในภาษาเกย์นั้น มีทั้งการนำสำนวนเดิมมาเปลี่ยนคำ เปลี่ยนทั้งคำและความหมายให้เกิดเป็นสำนวนใหม่ที่ใช้เฉพาะในภาษาเกย์ รวมถึงการสร้างสำนวนใหม่โดยวิธีผูกสำนวนจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

เจซุส ลอรา และ คลาด์ (Tanguma et al. 2009) ได้ศึกษาความแตกต่างของการใช้ภาษาในการต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชายและเพศหญิงในประเทศเม็กซิโก โดยเลือกศึกษาการต่อรองราคาสินค้าในตลาดนัดซึ่งจำหน่ายสินค้าทั่วไป เช่น ของเล่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงมีการใช้รูปภาษาที่แสดงออกถึงการสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้ขายสินค้ามากกว่าผู้ชาย ในขณะที่เพศชายมักจะหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์ขัน และไม่สร้างความสนิทสนมกับผู้ขายสินค้า นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตของรูปประโยคระหว่างเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ เพศหญิงมักระบุตัวเลขไว้ด้านหน้าประโยคเมื่อต้องการต่อรองราคาสินค้า ในขณะที่เพศชายจะต่อรองราคาสินค้าอย่างตรงไปตรงมา ไม่ปรากฏการใช้กลวิธีทางภาษามากนัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้สรุปอีกว่า เพศหญิงมักจะประสบความสำเร็จจากการต่อรองราคาสินค้ามากกว่าเพศชาย เหตุเพราะเพศหญิงมักใช้ภาษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขาย จึงนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่องภาษากับการแปรในทางภาษาศาสตร์สังคม ความแตกต่างระหว่างภาษากับเพศที่ได้จากงานวิจัยของเลคอฟฟ์ (1973) ชิบาโมโตะ (1985) และลักษณะประโยคที่ได้จากการต่อรองราคาของเพศชายและเพศหญิงในงานวิจัยของ เจซุส ลอรา และ คลาด์ (2009) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาความแตกต่าง

ทางลักษณะภาษาของการต่อรองราคาระหว่างเพศชาย เพศหญิง และ LGBTQ+ เพื่ออธิบายความแตกต่างและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อการใช้ภาษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยจะนำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) เรื่อง การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มตามความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถามเพศละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดเรื่องการแปรของภาษาในทางภาษาศาสตร์สังคม รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องภาษากับเพศ
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามเพศ มาวิเคราะห์ความแตกต่างของการใช้วัจนภาษา ได้แก่ การใช้ถ้อยคำ ไวยากรณ์ ฯลฯ
3. อภิปรายความสัมพันธ์ทางสังคมและเชื่อมโยงกับปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะการใช้ภาษาในการต่อรองราคาสินค้าของทั้งสามเพศ
4. สรุปและอภิปรายเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของทั้งสามเพศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ ว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร และอธิบายความแตกต่างโดยเชื่อมโยงกับบริบททางสังคม

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการต่อรองราคาสินค้า กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ โดยแบ่งตัวแปรทางสังคมเพื่อสร้างสถานการณ์ในแบบสอบถามสามประเด็น คือ 1. ราคาของสินค้า 2. จำนวนของสินค้า 3. สถานที่ซื้อขายสินค้า โดยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสามเพศได้แสดงกลวิธีทางภาษา ดังนี้

ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: เพศชาย

จากข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่าเพศชายใช้คำต่อรองราคาสินค้าแบบตรงไปตรงมา เพื่อสื่อจุดประสงค์ที่แท้จริงของตนเอง โดยเพศชายใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อต่อรองราคาสินค้า ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ และการใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข

1. การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา

การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา หมายถึง ถ้อยคำที่เปิดเผยแบบไม่มีลัษณคมใน ไม่ปิดบังอำพราง ไม่อ้อมค้อม หรือกล่าววัตถุประสงค์ของตนเองออกมาอย่างชัดเจน จากข้อมูลของแบบสอบถาม พบรูปแบบประโยคที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของเพศชายในลักษณะดังกล่าว ดังตัวอย่าง

(1) ลดหน่อยได้ไหม

(2) ลดราคาหน่อยได้ไหม

จากตัวอย่าง (1) และ (2) เพศชายใช้ถ้อยคำเพื่อต่อรองราคาสินค้าแบบตรงไปตรงมา กล่าวคือ มีการลำดับคำโดยใช้คำว่า “ลด” ขึ้นต้นประโยคเพื่อบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการต่อรองราคาสินค้าโดยไม่อ้อมค้อม

2. การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ หมายถึง การต่อรองราคาสินค้าของลูกค้าที่ “เทียบเคียง” ให้เห็นลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของ “ร้านค้า” หรือ “ราคาสินค้า” ดังตัวอย่าง

(1) อีกร้าน ราคาถูกกว่านี้ นะครับ ลดได้ไหม

(2) ลดได้ไหมครับ ร้านข้าง ๆ ถูกกว่านี้ครับ

จากตัวอย่าง (1) เพศชายใช้ถ้อยคำที่ต่อรองราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ คือใช้คำว่า “อีกร้าน” และตัวอย่าง (2) ใช้คำว่า “ร้านข้าง ๆ” นำหน้าประโยคเพื่อจุดประสงค์ในการ “เทียบเคียง” เรื่องราคาสินค้ากับร้านอื่น ๆ ว่า “ถูกกว่านี้ นะครับ” ให้เป็นเหตุผลในการต่อรองราคาสินค้า นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่า ลูกค้านี้ “ทางเลือก” และมี “อำนาจ” ในการต่อรองราคา

3. การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข

การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข หมายถึง ถ้อยคำที่มี “ข้อแม้” ในการต่อรองราคาสินค้า โดยข้อแม้ดังกล่าวอาจเป็น “เหตุผล” ที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ต่อรองราคาสินค้าและผู้ขายสินค้า ดังตัวอย่าง

(1) อันนี้ลดได้ไหมครับ ลดไม่ได้ไม่ซื้อค้าบ¹¹

(2) ลดหน่อยนะครับ ไม่ลดไม่ซื้อ

จากตัวอย่าง (1) เพศชายใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าโดยการยื่นเงื่อนไข กล่าวคือ หลังจากที่ใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมาว่า “อันนี้ลดได้ไหมครับ” จากนั้นจึงให้ข้อแม้ว่า “ลดไม่ได้ไม่ซื้อค้าบ” และตัวอย่าง (2) ใช้คำว่า “ไม่ลดไม่ซื้อ” เพื่อเป็นข้อแม้ให้กับผู้ขาย เป็นการเสนอข้อแม้แบบปฏิเสธ ถึงกระนั้น ผู้พูดก็ได้ปฏิเสธที่จะซื้อสินค้านี้อย่างจริงจัง แต่เป็นการ “ต่อรอง” เพื่อให้ข้อแม้ดังกล่าวเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึง “อำนาจ” ในการยื่นเงื่อนไขต่อผู้ขาย

จากผลการวิจัยลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: เพศชายสรุปได้ว่า ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของเพศชายนั้นจะสะท้อนให้เห็นความตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม และยังมี “อำนาจ” ในการต่อรองราคาสินค้า ทั้งการสร้าง “ข้อแม้” หรือ “เงื่อนไข” ต่าง ๆ ต่อผู้ขายอีกด้วย

¹¹เป็นภาษาพูด มาจากคำว่า “ครับ”

ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: เพศหญิง

จากข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่าเพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อต่อรองราคาสินค้า ได้แก่ การใช้คำขอโทษ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ การใช้คำเรียกญาติ การกล่าวซ้ำ ๆ และการใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข โดยเฉพาะการใช้คำขอโทษ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ และการกล่าวซ้ำ ๆ เป็นกลวิธีที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าที่แตกต่างจากเพศอื่น ๆ

1. การใช้คำขอโทษ

การใช้คำขอโทษ หมายถึง การต่อรองราคาสินค้าที่ใช้คำว่า “ขอโทษ” เพื่อไม่ให้ล่วงเกินผู้ขายสินค้า และแสดงความสุภาพ ดังตัวอย่าง

- (1) ขอโทษนะคะ ลดอีกได้มั้ยคะ
- (2) ขอโทษนะคะ สินค้าอันนี้ลดได้มั้ยคะ

จากตัวอย่าง (1) และ (2) เพศหญิงเริ่มต้นต่อรองราคาสินค้าโดยการใช้คำว่า “ขอโทษ” พร้อมคำลงท้ายว่า “นะคะ” ซึ่งสะท้อนถึงทัศนคติของผู้พูดที่อาจวางสถานะของผู้ขายสินค้าไว้เหนือกว่า โดยการขอโทษดังกล่าวนี้ ผู้พูดมิได้กระทำผิดต่อผู้ขายสินค้า เป็นเพียงการ “ขออนุญาต” ให้ผู้ขายสินค้านยินยอมลดราคาสินค้าดังกล่าว และอาจสะท้อนให้เห็นว่า ผู้พูดคิดว่าการต่อรองราคาสินค้าเป็นการรบกวนผู้ขายอีกด้วย

2. การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ

การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ไม่ทำให้ผู้อื่นลำบากหรือรำคาญใจ ดังตัวอย่าง

- (1) พอจะลดได้มั้ยคะ
- (2) สินค้านี้ พอจะลดได้มั้ยคะ
- (3) พี่คะ อันนี้พอจะลดได้บ้างมั้ยคะ

จากตัวอย่าง (1) (2) และ (3) เพศหญิงใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความเกรงใจ โดยใช้คำว่า “พอจะ” นำหน้าประโยคที่จะต่อรองราคาสินค้า โดยในตัวอย่าง (2) เพศหญิง

กล่าวถึงสินค้าก่อน ส่วนในตัวอย่าง (3) เพศหญิงกล่าวถึงผู้ขายสินค้าก่อนแล้วจึงตามด้วยประโยคต่อรองราคาสินค้า คำว่า “พอจะ” ดังกล่าวนั้นสื่อถึงความเป็นไปได้และทางเลือกที่ผู้พูดใช้ในการต่อรองราคา

3. การใช้คำเรียกญาติ

การใช้คำเรียกญาติ หมายถึง การนำคำเรียกคนในวงศ์วานหรือเชื้อสายฝ่ายพ่อหรือแม่มาใช้เรียกกับผู้ขายสินค้า เพื่อสร้างความสนิทสนม ให้เกียรติ ยกย่อง และเน้นย้ำความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายสินค้า ดังตัวอย่าง

- (1) พี่คะ อันนี้พอจะลดได้บ้างมั๊ยคะ
- (2) สามารถลดราคาอีกนิดเดียวได้มั๊ยคำพี่ ๆ ๆ ๆ

จากตัวอย่าง (1) เพศหญิงใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความคุ้นเคยกันสนิทสนมกัน โดยใช้คำเรียกญาตินำหน้า ประโยคว่า “พี่” ในขณะที่ตัวอย่าง (2) ใช้คำดังกล่าวลงท้ายประโยคต่อรองราคาสินค้า การใช้คำดังกล่าวแสดงถึงความสนิทสนมกับผู้ขาย ทำให้ผู้ขายมีความใกล้ชิดกับตนมากยิ่งขึ้น เสมือนเป็นญาติพี่น้องหรือคนในวงศ์วานเดียวกัน

4. การกล่าวซ้ำ ๆ

การกล่าวซ้ำ ๆ หมายถึง การใช้คำซ้ำ ๆ ในการต่อรองราคาสินค้ากับผู้ขาย ดังตัวอย่าง

- (1) สามารถลดราคาอีกนิดเดียวได้มั๊ยคำพี่ ๆ ๆ ๆ
- (2) คุณพรี่ ลดอีกนิดได้ไหมอะ ถ้าลดเดียวเอา 2 ชิ้นเลย ลดอีกได้มั๊ย ๆ ๆ ๆ¹²

จากตัวอย่าง (1) เพศหญิงใช้การกล่าวซ้ำ ๆ โดยกล่าวซ้ำคำว่า “พี่” ท้ายประโยคเพื่อเน้นย้ำให้ผู้ขายหันมาให้ความสนใจกับเรื่องที่ตนจะต่อรองราคา และในตัวอย่าง (2) กล่าวซ้ำคำว่า “มั๊ย” เพื่อเป็นการเน้นย้ำ อ้อนวอน หรือร้องขอในสิ่งที่ตนปรารถนา

¹²มาจากคำว่า “ไหม” เป็นคำลงท้ายประโยค

5. การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข

การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข หมายถึง ถ้อยคำที่มี “ข้อแม้” ในการต่อรองราคาสินค้า โดยข้อแม้ดังกล่าวอาจเป็น “เหตุผล” ที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ต่อรองราคาสินค้าและผู้ขายสินค้าอีกด้วย ดังตัวอย่าง

- (1) หนูซื้อ 2 อย่างเลยพอจะลดให้ได้มั้ย
- (2) ซื้อ 2 อย่างเลย ลดหน่อยได้มั้ยคะพี่
- (3) 2 อย่างลดหน่อยได้ไหมคะพี่
- (4) คุณพี่ ลดอีกนิดได้ไหมอะ ถ้าลดเดียวเอา 2 ชิ้นเลย ลดอีกได้มัยๆๆ

จากตัวอย่าง (1) (2) และ (3) เพศหญิงใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าเพื่อยื่นเงื่อนไขให้กับผู้ขายสินค้า โดยให้ข้อแม้ว่า “หนูซื้อ 2 อย่างเลย” “ซื้อ 2 อย่างเลย” และ “2 อย่าง” ตามด้วยประโยคต่อรองราคาสินค้า ในขณะที่ตัวอย่าง (4) เพศหญิงใช้ถ้อยคำที่แสดงการยื่นเงื่อนไขว่า “ถ้าลด” ตามด้วย “เดียวเอา 2 ชิ้นเลย” ทั้งนี้ การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไขดังกล่าวก็เพื่อให้ผู้ขายเห็นว่าสามารถ “เอื้อประโยชน์” แก่ตนเอง เพราะหากผู้ขายยอมลดราคาสินค้าลง ผู้ต่อรองราคาสินค้าก็จะเลือกซื้อ 2 ชิ้น อีกทั้งการยื่นเงื่อนไขดังกล่าวยังสะท้อนสถานภาพของผู้ซื้อสินค้าที่มีกำลังซื้อมากพอ หรืออาจมองว่าผู้ซื้อยินยอมที่จะ “เสียเปรียบ” เช่นเดียวกับผู้ขายสินค้า

จากผลการวิจัยลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: เพศหญิง สรุปได้ว่า ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของเพศหญิงนั้น จะสะท้อนลักษณะเด่นที่แตกต่างจากเพศอื่น ๆ เช่น การใช้คำขอโทษ การใช้คำว่า “พอจะ” เพื่อแสดงความเกรงใจ การใช้คำว่า “พี่” เพื่อแสดงถึงการให้เกียรติและความสนิทสนม การกล่าวซ้ำ ๆ ในคำท้ายประโยคเพื่อแสดงความอ่อนน้อม ร้องขอ อีกทั้งยังวางบทบาทหรือสถานะของผู้ขายสินค้าไว้เหนือกว่าอีกด้วย

ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: LGBTQ+

จากข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่า LGBTQ+ ใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าแบบตรงไปตรงมาเพื่อสื่อวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของตนเอง โดย LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อต่อรองราคาสินค้า ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การระบุตัวเลข การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน และการใช้คำเรียกญาติ ดังตัวอย่าง

1. การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา

การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา หมายถึง ถ้อยคำที่เปิดเผยแบบไม่มีลัทธิคลุมเครือ ไม่ปิดบังอำพราง ไม่อ้อมค้อม หรือกล่าววัตถุประสงค์ของตนเองออกมาอย่างชัดเจน ทั้งนี้ จากข้อมูลของแบบสอบถาม พบรูปแบบประโยคที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของ LGBTQ+ ในลักษณะดังกล่าว ดังตัวอย่าง

(1) ลดหน่อยได้ไหม

(2) ลดให้หน่อยได้ไหมครับคนกันเอง

จากตัวอย่าง (1) (2) LGBTQ+ ใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าแบบตรงไปตรงมา คือใช้คำว่า “ลด” นำหน้าประโยคเพื่อบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการต่อรองราคาสินค้า ทั้งนี้ ในตัวอย่าง (2) มีลักษณะการปรากฏร่วมกันที่น่าสนใจในคำลงท้าย คือคำว่า “ครับ” ที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “คนกันเอง” โดยคำว่า “ครับ” ดังกล่าวเป็นคำลงท้ายที่ใช้ในเพศชาย และ “คนกันเอง” เป็นถ้อยคำที่แสดงถึงความสนิทสนม อาจกล่าวได้ว่าแม้ผู้พูดจะใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมาเหมือนเพศชาย แต่ในขณะเดียวกันก็วางสถานะและบทบาทของตนเองไว้ในระดับเดียวกับผู้ชายสินค้า

2. การระบุตัวเลข

การระบุตัวเลข หมายถึง ผู้ต่อรองราคาสินค้าใช้ตัวเลขเพื่อระบุราคาสินค้าที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง ดังตัวอย่าง

(1) ...บาท ลดได้ไหมคะ

(2) 150 บาท เท่านี้ได้ไหม

จากตัวอย่าง (1) และ (2) LGBTQ+ เริ่มต้นประโยคด้วยการระบุตัวเลขของราคาสินค้าที่ต้นตอการจากนั้นจึงตามด้วยประโยคต่อรองราคาสินค้า ในขณะที่ตัวอย่าง (2) เริ่มต้นประโยคด้วยการระบุตัวเลขว่า “150 บาท” ตามด้วยคำว่า “เท่านี้” เพื่อแสดงความเฉพาะเจาะจงของราคาสินค้าที่ต้นตอการ ทั้งนี้ การแสดงเจตจำนงต่อราคาสินค้าดังกล่าวเป็นการตัดสินใจวางขอบเขตของราคาสินค้าแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเด็ดขาดและอำนาจของผู้พูดที่วางสถานะของตนไว้เหนือกว่าผู้ขาย

3. การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ หมายถึง การต่อรองราคาสินค้าของลูกค้าที่ “เทียบเคียง” ให้เห็นลักษณะที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของ “ร้านค้า” หรือ “ราคาสินค้า” ดังตัวอย่าง

(1) สินค้านี้ราคาสูงเกินจริงนะคะ

(2) ที่อื่นถูกกว่านะคะ ลดหน่อยได้ไหม

จากตัวอย่าง (1) LGBTQ+ ใช้ถ้อยคำที่ต่อรองราคาสินค้าเพื่อเปรียบเทียบ โดยเริ่มต้นประโยคว่า “สินค้านี้” เพื่อบ่งชี้ถึงสินค้านั้นๆ จากนั้นจึงเปรียบเทียบราคาของสินค้านั้นว่า “สูงเกินจริง” ส่วนตัวอย่าง (2) เริ่มต้นประโยคว่า “ที่อื่นถูกกว่า” เพื่อ “เทียบเคียง” กับสินค้าอื่น ๆ ว่ามีราคาที่สูงกว่าโดยทั่วไป และเป็นเหตุผลในการต่อรองราคาสินค้า นอกจากนี้ อาจมองว่า “สูงเกินจริง” และ “ที่อื่นถูกกว่า” เป็นคำบริภาษ เพราะมีนัยยะที่แสดงถึงการตำหนิราคาสินค้าของผู้ขายอีกด้วย

4. การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน

การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน หรือคุ้นเคยกัน คือคำว่า “คนกันเอง” ทั้งนี้ มีลักษณะ

การปรากฏร่วมกันที่น่าสนใจ เพราะคำดังกล่าวปรากฏร่วมกับคำลงท้ายว่า “ครับ” ซึ่งเป็นคำลงท้ายในภาษาไทยที่ส่วนใหญ่ใช้สำหรับเพศชาย ดังตัวอย่าง

- (1) ลดให้หน่อยได้ไหมครับ คนกันเอง
- (2) คนกันเอง ลดราคาให้หน่อยน้า

จากตัวอย่าง (1) (2) LGBTQ+ ใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าเพื่อแสดงความสนิทสนม ได้แก่คำว่า “คนกันเอง” เพื่อแสดงความสนิทสนมและเป็นพวกเดียวกันกับผู้ขายสินค้า อีกทั้งการแสดงความสนิทสนมดังกล่าว ยังมีนัยยะสื่อถึงการมีสถานภาพที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันอีกด้วย

5. การใช้คำเรียกญาติ

การใช้คำเรียกญาติ หมายถึง การนำคำเรียกคนในวงศ์วานหรือเชื้อสายฝ่ายพ่อหรือแม่มาใช้เรียกกับผู้ขายสินค้า เพื่อแสดงความสนิทสนมและเน้นย้ำความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายสินค้า ดังตัวอย่าง

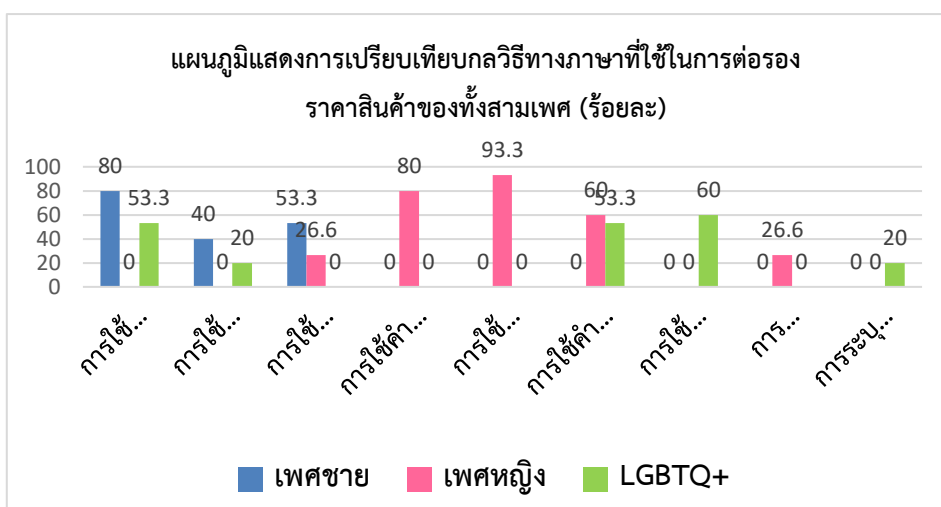
- (1) ลดนิดนึงได้ไหมคะ พี่ จะได้ไม่มีเศษ
- (2) พี่สาว ลดหน่อยได้ไหมคะ

จากตัวอย่าง (1) LGBTQ+ ใช้คำที่แสดงถึงการให้เกียรติ โดยใช้คำเรียกญาติ นำหน้าประโยคว่า “พี่” และตัวอย่าง (2) ใช้คำเรียกญาติว่า “พี่สาว” การใช้คำดังกล่าวแสดงถึงความสนิทสนมกับผู้ขายสินค้า ทำให้ผู้ขายสินค้ามีความใกล้ชิดกับตนมากยิ่งขึ้น เสมือนเป็นญาติพี่น้องหรือคนในวงศ์วานเดียวกัน ทั้งนี้ คำว่า “พี่” อาจไม่สะท้อนนัยยะทางความหมายที่ใกล้ชิดมากกว่าคำว่า “พี่สาว” เพราะคำว่า “พี่” มักใช้กล่าวกับบุคคลที่ต้องการให้ความเคารพยกย่อง นับถือ แต่คำว่า “พี่สาว” มีการระบุ “เพศ” คือคำว่า “สาว” ร่วมกับคำว่า “พี่” ซึ่งอาจแสดงถึงการยอมรับความเป็นพวกพ้องเดียวกัน อีกทั้งในกลุ่ม LGBTQ+ มีการใช้คำย่อของพี่สาวกับเพื่อนสาวเหมือนกัน คือ พส. ทำให้คำว่า “พี่สาว” ที่ใช้ดังกล่าวสร้างความสนิทสนมกับผู้ขายมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้า: LGBTQ+ สรุปได้ว่า ลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของ LGBTQ+ นั้นจะสะท้อน

ให้เห็นความตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม และยังมี “อำนาจ” ในการต่อรองราคาสินค้า เช่นเดียวกับเพศชาย นอกจากนี้ยังตัดสินใจที่จะกำหนดขอบเขตของราคาสินค้า ทั้งนี้ ยังมีการใช้คำเรียกญาติที่แสดงความสนิทสนมเช่นเดียวกับเพศหญิง เพียงแต่คำเรียกญาติบางคำ เช่น “พี่สาว” ยังสะท้อนถึงความสนิทสนมใกล้ชิดและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน สอดคล้องกับการใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกันซึ่งแตกต่างจากเพศอื่น ๆ คือคำว่า “คนกันเอง”

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของทั้งสามเพศ

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่า เพศชายใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ และการใช้ถ้อยคำอื่นเงื่อนไข เพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำอื่นเงื่อนไข การใช้คำขอโทษ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ การใช้คำเรียกญาติ และการกล่าวซ้ำ ๆ และ LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ การใช้คำเรียกญาติ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน

และการระบุตัวเลข ทั้งนี้ เพศชายใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าน้อยที่สุด และกลวิธีทางภาษาที่มีปริมาณความถี่ในการใช้มากกว่าทั้งสองเพศคือ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา ร้อยละ 80 ในขณะที่เพศหญิง และ LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าเท่ากัน โดยเพศหญิงมีปริมาณความถี่ของการใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจมากกว่าเพศอื่น ๆ ร้อยละ 93.3 อย่างไรก็ตาม LGBTQ+ มีปริมาณความถี่ของการใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าที่แตกต่างจากทั้งสองเพศ คือ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน ร้อยละ 60 และการระบุตัวเลข ร้อยละ 20

ทั้งนี้ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน มีลักษณะภาษาที่น่าสนใจคือการปรากฏร่วมกันระหว่างคำว่า “ครับ” ที่ส่วนใหญ่มักจะใช้เป็นคำลงท้ายของเพศชายในภาษาไทย กับคำว่า “คนกันเอง” ซึ่งแสดงถึงความสนิทสนม อาจกล่าวได้ว่ากลุ่ม LGBTQ+ ได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะภาษาของเพศชาย ถึงกระนั้นเมื่อนำใช้ก็มักใช้ร่วมกับคำที่แสดงนัยยะถึงความสนิทสนมกับคู่สนทนามากกว่า เป็นการจัดวางบทบาทและสถานะของตนเองไว้ในระดับเดียวกับผู้ขายสินค้าแม้จะกล่าวถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมา

อภิปรายผลการวิจัย: มุมมองทางสังคมที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาในการต่อรองราคาสินค้า

“ขอโทษ” “ลด” “พอจะ” ลักษณะทางภาษาที่สะท้อนลักษณะนิสัยของ “ชาย” และ “หญิง”

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ลักษณะทางภาษาที่ใช้ต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันในเรื่องการใช้ “คำ” กล่าวคือ เพศชาย มักจะใช้คำว่า “ลด” นำหน้าประโยคเพื่อบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ในขณะที่เพศหญิงนั้นจะใช้คำว่า “ขอโทษ” “พอจะ” “พอ” นำหน้าคำว่า “ลด” อันแสดงถึงความเกรงใจต่อผู้ขายสินค้า ลักษณะทางภาษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็น

ลักษณะนิสัยบางประการของเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทย กล่าวคือ หากมองในภูมิหลังทางสังคมและการเลี้ยงดูของเพศชาย สังคมไทยมักจะคาดหวังไว้ว่าเพศชายต้องมีลักษณะนิสัยที่เด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง หนักแน่น ซึ่งความคาดหวังดังกล่าวเป็นสากลลักษณะ เพราะในงานวิจัยของ เลคอฟฟ์ (Lakoff, 1973) ได้ระบุว่า สังคมคาดหวังให้ผู้ชายอเมริกันได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ ฉะนั้น จึงต้องสร้างความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว การตัดสินใจที่หนักแน่นให้กับเพศชาย เชเพิร์ด (Sheperd, 1981) กล่าวว่า การแบ่งบทบาทของเพศนั้นมีรากฐานมาจากการถือลักษณะบางอย่างว่าเป็นหญิง บางอย่างเป็นชาย เช่น ถือว่าลักษณะความอ่อนโยน การทำตัวเฉย การพึ่งพาผู้อื่น ความเกรงใจ เป็นลักษณะผู้หญิง และถือว่าความแค้นกล้า ความก้าวร้าว ความแข็งแกร่ง และความอิสระเป็นลักษณะของผู้ชาย วรรณภรณ์ สุขมาก (2547) กล่าวว่า สังคมไทยนั้นคาดหวังความเป็นชายไว้ว่าต้องมีความเป็นผู้นำ แข็งแกร่ง อดทน รักอิสระ ไม่ติดอยู่ในกรอบระเบียบที่เคร่งครัดมากเกินไป และไม่ยอมลดบทบาทหรือพื้นที่ของตนเองให้แคบลง ในทางกลับกันต้องขยายบทบาทและพื้นที่ของตนเองให้ครอบคลุมกว่าเพศหญิง ลักษณะที่แตกต่างนี้เอง อาจเผยให้เห็นได้ในตัวรูปภาพ เหตุที่เพศชายใช้คำว่า “ลด” นำหน้าประโยคอย่างมั่นใจ และตรงกับความต้องการของตนเองอย่างตรงไปตรงมา ก็สะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะนิสัยที่เพศชายได้รับการคาดหวังและจัดวางในสังคมไทยมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด จนส่งผลต่อรูปภาพ ในขณะที่เพศหญิงใช้คำว่า “ขอโทษ” “พอละ” “พอ” นำหน้าคำว่า “ลด” นำหน้าประโยคก็สะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงถูกความคาดหวังจากสังคมและเบื้องหลังทางสังคมนั่นก็คือ การเลี้ยงดูครอบงำ ผู้หญิงในสังคมไทยยังไม่ได้มีโอกาสให้ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวด้วยตนเองได้ อีกทั้งยังต้องวางบทบาท และให้พื้นที่ “ความเกรงใจ” กับตนเอง กระบวนการคิดของเพศหญิงจึงสะท้อนออกมาผ่านรูปภาพที่ใช้ นอกจากนี้ การใช้คำว่า “ขอโทษ” ขึ้นต้นประโยคในเพศหญิงยังสะท้อนให้เห็นการวางอำนาจหรือบทบาทของคู่สนทนาไว้เหนือกว่า แม้ตนจะมีได้กระทำผิดก็ตาม แต่เมื่อใดที่ต้องตัดสินใจและขอเรื่องในสิ่งที่ต้องการ คู่สนทนาต้อง “อนุญาต” หรือ “ยอมรับ”

เงื่อนไขเหล่านั้น การใช้คำว่า “ขอโทษ” ขึ้นต้นประโยคจึงมิได้มีนัยยะถึงแสดงถึงการกระทำผิด แต่เป็นการขออนุญาตที่อาจจะไป “รบกวน” คู่สนทนา

ลักษณะนิสัยอีกประการหนึ่งที่สะท้อนผ่านการใช้กลวิธีทางภาษา คือ “การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข” ระหว่างเพศชายและเพศหญิง จะสังเกตว่า เพศชายนั้นใช้คำยื่นเงื่อนไขที่คำนึงถึง “ผลประโยชน์” ของตนเอง กล่าวคือ ใช้ประโยคที่ว่า “อันนี้ลดได้ไหมครับ ลดไม่ได้ไม่ซื้อครับ” หรือ “ลดหน่อยนะครับ ไม่ลดไม่ซื้อ” เป็นการยื่นเงื่อนไขที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองฝ่ายเดียว หากผู้ขายสินค้าไม่ยอมลดราคาให้ตน เพศชายก็จะ “ไม่ซื้อสินค้า” นั้น ๆ ในขณะที่เพศหญิงใช้คำยื่นเงื่อนไขที่ “เอื้อ” ประโยชน์ต่อตนเองและผู้ขายสินค้า กล่าวคือ ใช้ประโยคที่ว่า “หนูซื้อ 2 อย่างเลยลดให้ได้มั๊ย” หรือ “ถ้าลดเดียวซื้อ 2 ชิ้นเลย” การใช้ประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเงื่อนไขที่เพศหญิงเสนอไปนั้นสามารถทำให้ผู้ขายสินค้าเห็นประโยชน์ในการต่อรองราคาสินค้าครั้งนี้ เพราะหากตนยอมลดราคาสินค้าดังกล่าวลงก็จะขายสินค้าได้ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ขายสินค้าขณะที่กำลังต่อรองราคา อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการใช้ภาษาดังกล่าวได้สะท้อนพฤติกรรมที่แฝงอยู่ในตัวของผู้ใช้ภาษาระหว่างเพศชายและเพศหญิง ชิบาโมโตะ (1985) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะของภาษาผู้หญิงในประเทศญี่ปุ่นพบว่า หากผู้หญิงจะใช้ถ้อยคำเพื่อเจรจาต่อรองอะไรบางอย่างมักจะใช้คำที่แสดงให้เห็นถึง “ผลประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน” ในขณะที่เพศชายนั้นมักใช้คำที่แสดงถึงการยื่นคำขาด หากตนไม่ได้รับในสิ่งที่ต้องการก็จะไม่ปฏิบัติสิ่งนั้น ๆ ต่อไป ชิบาโมโตะให้เหตุผลว่าเป็นเพราะเพศหญิงในประเทศญี่ปุ่นถูกจำกัดกรอบการใช้ชีวิต เมื่อมีสถานการณ์ให้ต้องตัดสินใจก็มักจะต้องแบ่งรับแบ่งสู้หรือฟังฟังผู้อื่นไปด้วย ในทางกลับกัน บทบาทหน้าที่ทางสังคมที่ผู้ชายญี่ปุ่นได้รับนั้นมักมีความอิสระ และสามารถยื่นคำขาดต่อบางสิ่งได้อย่างหนักแน่น ซึ่งกลวิธีการใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไขระหว่างเพศชายและเพศหญิงในงานวิจัยนี้อาจเผยให้เห็นว่า สังคมไทยมีความคล้ายคลึงกับประเทศญี่ปุ่นในเรื่อง “ชายเป็นใหญ่” และมักให้อิสระกับเพศชายมากกว่า ในขณะที่ผู้หญิงก็มักจะ

แบ่งรับแบ่งสู้เมื่อต้องเจอจาต่อรอง รูปภาพที่ได้จากการใช้กลวิธีดังกล่าวอาจเผยให้เห็นลักษณะนิสัยบางประการของทั้งสองเพศที่ถูกครอบงำจากความคาดหวังทางสังคม

ภาษาที่บ่งบอกลักษณะ “ความสนิทสนม”

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาพบว่า เพศชายจะไม่ใช้ภาษาที่แสดงออกถึงความสนิทสนมเลย ในขณะที่เพศหญิง และ LGBTQ+ นั้นจะมีถ้อยคำที่แสดงออกถึงความสนิทสนม อย่างไรก็ตาม ทั้งสองเพศก็มีนัยยะทางภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงนั้นใช้ถ้อยคำที่แสดงออกถึงความสนิทสนมว่า “พี่” คำนี้ถือเป็น “คำเรียกญาติ” ของคนไทย และเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมากกว่า อยู่ในวัยที่มากกว่า รวมไปถึงบุคคลที่ให้การเคารพ ส่วน LGBTQ+ จะใช้คำว่า “คนกันเอง” เพื่อแสดงออกถึงการสนิทสนมเช่นเดียวกัน แต่คำนี้มีนัยยะที่แสดงถึงสถานภาพที่เท่ากัน ลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า เพศชายในสังคมไทยเมื่อถูกสังคมคาดหวังให้เป็นคนเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ จึงมักไม่ยอมลดบทบาทหรือสถานภาพของตนเองลง กล่าวคือ ไม่ยอมแสดงความสนิทสนมเพื่อให้ตนเองเป็นกลุ่มหนึ่งหรือกลุ่มก้อนเดียวกันกับผู้ชายสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลคอฟฟ์ (1973) ที่ได้ศึกษาลักษณะของภาษาผู้ชายและกล่าวไว้ว่า ผู้ชายหยิ่งทะนงในศักดิ์ศรี ไว้ตัว ไม่ยอมลดบทบาทตนเอง หากผู้ชายยอมแสดงออกหรือใกล้ชิดกับคนแปลกหน้าก็จะสะท้อนถึง ความอ่อนแอของตนเองได้ กำจร หลุยยะพงศ์ (2539) กล่าวว่า สังคมไทยมักจะให้พื้นที่และบทบาทกับเพศชายมากกว่า เนื่องจากได้รับอิทธิพลทางแนวคิดเหล่านี้จากสังคมตะวันตกในยุค 1970 ที่เริ่มมีการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างเข้มข้นอุตสาหกรรมซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศต้องพึ่งพิงแรงงานจากเพศชายทำให้เพศชายมีบทบาทและพื้นที่ทางสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และสังคมก็ให้ความสำคัญกับเพศชายในฐานะผู้นำ ในขณะที่เพศหญิงนั้น การใช้คำว่า “พี่” กับผู้ชายสินค้าสะท้อนให้เห็นถึงการยอม “ลดบทบาท” ของตนเองในสังคมลง กล่าวคือ ในสังคมไทยมักจัดวางบทบาทและพื้นที่ให้กับผู้หญิงในลักษณะของการเป็นผู้ตาม เช่นสำนวนที่ว่า

“ข้างเท้าหลัง” หรือแม้กระทั่ง “สามีดีเป็นศรีแก่ตัว” กล่าวคือในสำนวนแรกนั้น ผู้หญิงต้องประพฤติตนตามผู้ชาย และในสำนวนที่สอง ผู้หญิงจะมีชีวิตที่ดีได้ ก็ย่อมต้องพึ่งพาผู้ชายเป็นหลัก จะเห็นว่า สังคมคาดหวังให้ผู้หญิงเป็น “ผู้น้อย” หรือ “ผู้ตาม” ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจส่งผลต่อการใช้ถ้อยคำต่อรองราคาสินค้าที่สะท้อนนัยยะถึงการลดบทบาทของตนเอง ในขณะที่ LGBTQ+ นั้น แม้จะมีการใช้ภาษาที่แสดงความสนิทสนม แต่ถ้อยคำที่ใช้กลับสะท้อนให้เห็นนัยยะของ “ความเท่าเทียมกัน” กล่าวคือ ใช้คำว่า “คนกันเอง” มีความหมายที่แสดงถึงสถานะที่เท่าเทียมกัน หรือแสดงลักษณะการเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันในสังคม เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ LGBTQ+ คาดหวังให้สังคมเปิดรับความต้องการ และยอมรับเพศดังกล่าวให้มากขึ้น อีกทั้งยังโหยหาพื้นที่ทางสังคม จากผลการสำรวจของนิด้าโพล (2566) เรื่อง “คิดอย่างไรกับ LGBTQ+” ผลการสำรวจพบว่า แม้ในปัจจุบัน สังคมไทยดูเหมือนจะเปิดกว้างเรื่องความหลากหลายทางเพศมากกว่าในอดีต แต่ผลสำรวจร้อยละ 59.20 ยังคงมองว่าเป็นพวกไม่สมบูรณ์ หรือพวกชายขอบ นอกจากนี้ คำที่สังคมไทยใช้เรียกกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศก็สะท้อนนัยยะถึงความแปลกแยก ความไม่ปกติ เช่น “เพศทางเลือก” เป็นการนำเสนอว่าเพศดังกล่าวไม่ใช่ชาย-หญิง เพราะเป็น “ทางเลือก” ที่นิยามให้กับตนเอง ยิ่งตอกย้ำให้เกิดความแปลกแยกในสังคม อีกทั้งในปัจจุบัน LGBTQ+ ยังต้องเรียกร้องให้เกิดความเท่าเทียมในข้อกฎหมายหลายประการ เช่น สมรสเท่าเทียม การสอบรับราชการครูในบางแห่ง เป็นต้น

ลักษณะภาษาของ LGBTQ+ ที่แสดงนัยยะของ “การผสมผสาน”

ลักษณะภาษาของ LGBTQ+ มี “การผสมผสาน” ระหว่าง “เพศชาย” และ “เพศหญิง” โดยลักษณะภาษาของ LGBTQ+ ที่มีลักษณะเหมือนกับเพศชายคือ “การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา” ซึ่งใช้เพื่อกล่าวถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงของตนเอง ในการต่อรองราคาสินค้า โดยใช้คำว่า “ลด” นำหน้าประโยคที่จะต่อรองราคาสินค้า อย่างชัดเจน รวมถึงมีการระบุตัวเลขเพื่อกำหนดขอบเขตของราคาสินค้า

อาจกล่าวได้ว่า แม้จะมีการใช้ถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมาเหมือนเพศชาย แต่ LGBTQ+ ก็ยังมอบอำนาจการตัดสินใจให้กับตนเองฝ่ายเดียว และการใช้ลักษณะภาษาดังกล่าว ยังแสดงออกถึงความมั่นใจและเด็ดเดี่ยวในความคิดของตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การวางบทบาทให้ตนเองได้ “กำหนด” บางสิ่งบางอย่างก็เพื่อโยยหาและทำให้สังคม เกิดการยอมรับ ถึงกระนั้น ลักษณะภาษาของ LGBTQ+ ก็มีลักษณะร่วมกันบางอย่าง กับลักษณะภาษาของเพศหญิงอีกด้วย เช่น การใช้คำเรียกญาติว่า “พี่” “พี่สาว” และมีคำลงท้ายในกลุ่มเพศหญิงว่า “นะคะ” “ค่ะ” ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง “การผสมผสาน” ลักษณะของภาษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ดังงานวิจัยของ ยุทธนา นันทิวรรวิภา (2547) ที่ได้ศึกษาลักษณะของภาษาเกย์ โดยในผลการศึกษา มีการกล่าวถึงเรื่องการใช้คำลงท้ายไว้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมักปรากฏการใช้คำลงท้ายในกลุ่ม เพศหญิงมากกว่า ทั้งนี้ ในบทความวิจัยดังกล่าวไม่พบการใช้คำลงท้ายกลุ่มเพศชาย ใน LGBTQ+ เช่น “ครับ” หรือ “ครับผม” เป็นต้น เหตุที่ทำให้เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สังคมไทยยังไม่เปิดกว้างเรื่องเพศทางจิตใจเท่าที่ควร กล่าวคือ ผู้ชายที่มีจิตใจเป็นเพศ หญิงมักจะได้รับการยอมรับและเปิดกว้างจากสังคมมากกว่าผู้หญิงที่มีจิตใจเป็นเพศชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย สำเนียงงาม (2552) ที่กล่าวไว้ว่า การที่สังคมยอมรับ และเปิดกว้างกับเรื่องใดก็ตามเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ “การกำหนดขอบเขต” หรือ “การกล้าแสดงออก” ในการใช้ภาษาของแต่ละเพศได้ ฉะนั้น ลักษณะภาษาของ LGBTQ+ ที่มี “การผสมผสาน” ดังกล่าว จึงทำให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคม ไม่ว่าจะเป็น เรื่องภูมิหลัง สภาพแวดล้อม บทบาทพื้นที่ทางสังคมที่ได้จัดวางไว้ สถานภาพ และ “การเปิดกว้าง” หรือ “ปิดกั้น” ก็สามารถระบุให้เห็นผ่านการแสดงออกของ ผู้ใช้ภาษา และยังทำให้เห็นว่า สังคมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการ “หล่อหลอม” ลักษณะภาษาของมนุษย์ให้มีความแตกต่างกัน จนนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า “ภาษาสะท้อน สังคม” และ “สังคมสะท้อนภาษา”

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การต่อรองราคาสินค้า: กรณีศึกษาปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) เรื่องการต่อรองราคาสินค้า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 45 คน แบ่งเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน และ LGBTQ+ 15 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศชายใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ และการใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข เพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำยื่นเงื่อนไข การใช้คำขอโทษ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจ การใช้คำเรียกญาติ และการกล่าวซ้ำ ๆ และ LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้า 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ การใช้คำเรียกญาติ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน และการระบุตัวเลข ทั้งนี้ เพศชายใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาน้อยที่สุด และกลวิธีทางภาษาที่มีปริมาณความถี่ในการใช้มากกว่าทั้งสองเพศคือ การใช้ถ้อยคำแบบตรงไปตรงมา ในขณะที่เพศหญิง และ LGBTQ+ ใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าเท่ากัน โดยเพศหญิงมีปริมาณความถี่ของการใช้ถ้อยคำที่แสดงความเกรงใจมากกว่าเพศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม LGBTQ+ มีปริมาณความถี่ของการใช้กลวิธีทางภาษาในการต่อรองราคาสินค้าที่แตกต่างจากทั้งสองเพศ คือ การใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน และการระบุตัวเลข สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและส่งผลต่อการเลือกรูปภาษาต่อรองราคาสินค้า อีกทั้งปริมาณความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่ใช้แตกต่างกันของทั้งสามเพศอาจสะท้อนให้เห็นมุมมอง มโนทัศน์ และสิ่งที่ถูกสังคม “หล่อหลอม” ทำให้จัดวางบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อให้ตรงตามกรอบที่สังคมวางไว้ ซึ่ง “ภาษา” เป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งที่จัดวางคุณลักษณะ ความประพฤติ และสิ่งที่สังคมคาดหวัง

การศึกษาในครั้งนี้จึงยืนยันให้เห็นว่า สังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้ใช้ภาษา เมื่อสังคมคาดหวังหรือวางกรอบการใช้ชีวิตของมนุษย์ ภาษาที่จะ “แปร” ไปตามปัจจัย

ทางสังคม และ “เพศ” ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในขณะที่สังคมปัจจุบันกำลังเชิดชูแนวคิดของความเท่าเทียมกันในสังคม แต่เบื้องหลังหรือภูมิหลังที่เกิดจากการเลียดดู สิ่งแวดล้อมของแต่ละเพศที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้เห็นความแตกต่างผ่านการใช้รูปภาพ อีกทั้งยังทำให้เห็นพฤติกรรมของทั้งสามเพศที่มีความแตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สะท้อนผ่าน “พฤติกรรมทางภาษา”

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ศึกษาความแตกต่างในการต่อรองราคาสินค้าระหว่างเพศชาย หญิง และ LGBTQ+ แต่ถึงกระนั้น ข้อมูลที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มาจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 45 คน และศึกษาผ่าน การตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) เท่านั้น หากมีการศึกษาโดยเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์หรือลงพื้นที่จริง อาจจะทำให้เห็นความแตกต่างของลักษณะภาษามากยิ่งขึ้น รวมไปถึงลักษณะท่าทางต่าง ๆ เนื่องจากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุวจนภาษาที่ตนเองใช้ในการต่อรองราคาสินค้าด้วย เช่น เพศหญิงมักระบุว่า ทำตาปริบ ๆ ยิ้มหวาน ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าข้อมูลส่วนนี้มีความน่าสนใจ และอาจขยายผลการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังช่วยยืนยันผลการวิจัยเพื่อให้เห็นความแตกต่างของลักษณะภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาสินค้าของทั้งสามเพศต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรุงเทพธุรกิจ. 2557. **เทคนิคการต่อรองราคา**. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2565,
จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/107253>.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. 2554. “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย.” ใน สุรีย์พร
พันธ์พิง และ มาลี สันภูวรรณ. (บรรณาธิการ). **จุดเปลี่ยนประชากร
จุดเปลี่ยนสังคมไทย**. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม, 43-66.
- กำจร หลุยยะพงศ์. 2539. **การวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอภาพของความเป็นชาย
ในโฆษณาเบียร์สิงห์** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธนา นันทิวรรักษ์. 2547. **ภาษาเกย์ : การศึกษาวิเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภรณ์ สุขมาก. 2547. **นิตยสารผู้ชายกับกระบวนการสร้างความเป็นชาย
แบบ “เมโทรเซ็กส์ชวล”**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า). 2556. **สังคมไทยคิดอย่างไรกับเพศที่ 3**.
ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2565, จาก <https://nidapoll.nida.ac.th/>.
- สมชาย สำเนียงงาม. 2552. “คำแทนตัวผู้พูดในบทพูดเดี่ยวของผู้พูดต่างประเทศ.”
วารสารอักษรศาสตร์. 31 (2): 7-25.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2556. **ภาษาศาสตร์สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Jesus T., Laura S. And Claud S. 2009. “Shopping and Bargaining in Mexico: The Role of Women.” **Journal of Applied Business and Economics**. 9 (1): 34-40.

Lakoff, R. 1973. “Language and woman's place.” **Language in Society**. 2 (1): 45-80.

Romaine, S. 1978. “Postvocalic /r/ in Scottish English: Sound Change in Progress? In Peter Trudgill (ed.).” **Sociolinguistic Patterns in British English**. Baltimore: University Park Press, 144–157.

Sheperd, J. M. 1981. **Sociology**. St. Paul: West Publishing Co.

Shibamoto, J. S. 1985. **Japanese Women's Language**. New York: Academic Press Inc

โครงสร้างภาษากับการสื่อความหมาย : กรณีศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก

พีรภาส คงยศ¹

เมษา ภมรทรัพย์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนักและเพื่อหาความหมายจากโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก ข้อมูลในการวิจัยเก็บข้อมูลจากข่าวในพระราชสำนักที่นำเสนอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 แบ่งเป็นเดือนละ 3 เรื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 เรื่อง จากสำนักข่าวมติชนออนไลน์ ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างและทฤษฎีความขัดสีในภาษาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น 6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่มากกว่าโครงสร้างอื่นอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อวิเคราะห์ความขัดสีแล้ว พบว่า โครงสร้างภาษาสะท้อนความคิดและโลกแห่งความเป็นจริงเกี่ยวกับราชวงศ์ เรื่องพระเมตตา พระราชอำนาจที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน แนวคิดด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว และลำดับความสำคัญทางชนชั้นในสังคมไทย นอกจากนั้นผลการวิจัยยังยืนยันแนวคิดที่ว่าโครงสร้างภาษาสะท้อนความหมายหรือความคิด อันมาจากประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการบ่มเพาะจากสังคม

คำสำคัญ: ไวยากรณ์โครงสร้าง, ความขัดสีในภาษา, สื่อ, ราชวงศ์ไทย

¹ นิสิตปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล phiraphatenfant88@gmail.com

² นิสิตปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล maymoomin04@gmail.com

Language Structure and Meaning-Making: A Case Study of the News Language in Royal Court

Phiraphat Khongyot³

Mesa Pamornsub⁴

Abstract

The purpose of this research is to find out the language structure of the news language in the royal court and the meaning from the language structure of the news language in the royal court. The research data was collected from news as derived from the royal court that presented information about the royal duties from 1 January 2021 to 31 December 2021. It was divided into 3 stories per month. In total, there are 36 stories from Matichon Online News Agency. Theories were used in the study namely; Structural Grammar Theory and Language Iconicity Theory in data analysis. The results of the research were found that the language structure of Royal News has a total of 6 structures, including simple sentence, topicalized sentence, double-object construction, compound sentence, complex sentence, and causative construction. Double-object construction has a significantly higher frequency than other structures. When analyzing the Language Iconicity, it was found that the language structure reflected the thoughts and real-worlds of the royal family, loving-kindness, the story of Royal authority carried out for the benefit and happiness of the people, the monogamous family concept, and the importance of class in Thai society. Moreover, the research results confirmed the idea that language structure reflected meaning or thought, which comes from the experiences of individuals or groups of people under the incubation of society. The research results confirm the idea that language structure reflects meaning or thought, which comes from the experiences of individuals or groups of people whom society News has cultivated as a form of media that conveys many truths.

Key Words: structural grammar, language iconicity, media, Thai royal family

³ Bachelor's degree, Thai department, Faculty of Arts, Chulalongkorn Uni. phiraphatenfant88@gmail.com

⁴ Bachelor's degree, Thai department, Faculty of Arts, Chulalongkorn Uni. maymoomin04@gmail.com

บทนำ

ข่าวเป็นสื่อที่นำเสนอความจริงในสังคมมาอย่างยาวนาน การศึกษาภาษาในข่าว จึงเป็นประเด็นทางการศึกษาที่มีการวิจัยมาอย่างยาวนาน และผู้วิจัยที่ผ่านมา ก็พยายามชี้ให้เห็นลักษณะของภาษาข่าว ทั้งส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อข่าว จากข่าวหลากหลายประเภทที่ปรากฏในสื่อ นนธ์ธวัช ไชยวัง (2560) กล่าวว่า ภาษาข่าวที่ปรากฏอยู่ในสื่อมีลักษณะเป็นภาษาเรียกร้องความสนใจ มักมีลักษณะเร้าอารมณ์ มีการใช้คำทับศัพท์ การอ้างชื่อ ยศ ตำแหน่ง หรืออาชีพ รวมทั้งการใช้ภาษาที่มีเนื้อหาค่อให้เกิดความขัดแย้ง และการใช้สำนวน โวหารเพื่อเชิญชวนให้อ่าน นอกจากนี้ ชูติมา สาตร์ร้าย (2556) ยังกล่าวอีกว่า นอกจากรูปแบบทางภาษาที่เร้าอารมณ์แล้ว ลักษณะเนื้อภาษา หรือสำนวนอื่น ๆ ที่นำมาประกอบกัน อย่างสี ฟอนต์ รูปแบบการจัดวาง และภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาข่าวก็ยิ่งช่วยให้ภาษาข่าวมีความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย

ในการศึกษาภาษาข่าวประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสังคม เศรษฐกิจ การเมือง บันเทิง ก็พบลักษณะภาษาร่วมกันหลายประการ ดังที่ ศศิธร ทัศนัยนา (2535) ที่ศึกษาภาษาข่าวบันเทิง นิตา สุขเหมือน (2557) ที่ศึกษาภาษาข่าวอาชญากรรม และสรรค์ดี เชี่ยวชาญ (2564) ที่ศึกษาภาษาข่าวที่เกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-19 ก็ได้พบลักษณะภาษาข่าวร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นข่าวประเภทใดก็ตาม คือต้องมีลักษณะภาษาที่เร้าอารมณ์ มีการใช้คำภาษาต่างประเทศแทนคำไทย มีการใช้คำเรียกชื่อ หรือคำอ้างถึงอื่น ๆ รวมถึงมีการใช้เครื่องหมายเพื่อกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่านเป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาภาษาข่าวข้างต้นนี้ ก็เป็นการศึกษาภาษาข่าวที่มุ่งเน้นข่าวที่นำเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตามแต่ละประเภทของข่าว ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปที่เกิดขึ้นได้ในสังคม ด้วยภาษาเชิงทางการหรือภาษาไม่เป็นทางการ เพื่อเร้าอารมณ์ แต่ยังไม่มีการวิจัยขึ้นใดที่มุ่งเน้นศึกษาลักษณะภาษาข่าวในพระราชสำนัก อันเป็นข่าวประเภทที่เน้นนำเสนอเรื่องราวของตัวบุคคล

หรือกลุ่มคนที่อยู่ในสถาบันกษัตริย์ ผ่านภาษาทางการ และรู้ซึ่งภาษาเร้าอารมณ์
ที่ตรงไปตรงมา

ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงทำการศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก เพื่อนำเสนอ
รูปแบบทางโครงสร้างภาษาที่ใช้เพื่อสื่อความหมายด้วยทฤษฎีความขัดใส่ในภาษา
เนื่องจากเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) ที่ศึกษาภาษา
ในฐานะภาพแทนความคิดของมนุษย์ เพื่อเป็นการเติมเต็มความรู้ด้านลักษณะ
ภาษาข่าวที่สะท้อนภาพแทนความคิดของคนผ่านสื่อในสังคมไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก
2. เพื่อหาความหมายจากโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาษาในข่าวพระราชสำนักออกเป็นสองส่วน

ส่วนแรกเป็นการศึกษาลักษณะโครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนัก
เพื่อหาโครงสร้างภาษาที่ปรากฏ ผ่านทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง (structural
grammar) ซึ่งเป็นทฤษฎีการวิเคราะห์ไวยากรณ์ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้าง
(structural linguistics) ด้วยความคิดว่า ภาษามีหน่วยรูปนัย (coherent formal
unit) ที่เกาะเกี่ยวกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับเสียง คำ และประโยค (สำนักงาน
ราชบัณฑิตยสภา 2560; Britannica, T. 2020; Mambrol, N. 2018) ดังนั้น ผู้วิจัย
เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนประชิด (Intermediate Constituent Analysis)
ตามทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างของ วิจิตร ภาณุพงษ์ (2538) เพื่อหารูปแบบโครงสร้าง
ภาษาที่ปรากฏ

โครงสร้างภาษาที่ปรากฏประกอบด้วยส่วนมูลฐาน แบ่งเป็นคำนาม
และคำกริยา

ส่วนมูลฐานของประโยคที่ทำหน้าที่อย่างนาม กำหนดฐานะได้สี่ชนิดคือ หน่วยประธาน (ป) หมายถึง คำนามที่อยู่หน้ากริยา หน่วยกรรมตรง (ต) หมายถึง คำนามที่อยู่หลังกริยา หน่วยกรรมรอง (ร) หมายถึง คำนามที่อยู่หลังคำกริยาสองคำ หรือมีคำนามตัวหนึ่งคั่นอยู่ระหว่างหน่วยกรรมรองกับหน่วยกริยา และหน่วยนามเดี่ยว (นด) หมายถึง คำนามที่ปรากฏอยู่ลำพัง

ส่วนมูลฐานซึ่งเป็นหน้าที่ของกริยาแบ่งได้เป็นสามชนิด คือ หน่วยกรรม (อ) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่โดยไม่มีหน่วยกรรมตรง หน่วยสกรรม (ส) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่โดยมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง และหน่วยทวิกรรม (ท) หมายถึง คำกริยาที่มีหน่วยกรรมตรงและหน่วยกรรมรองตามหลัง

การประกอบกันเข้าของหน่วยนามและหน่วยกริยาจะทำหน้าที่เป็นประโยค แบ่งตามลักษณะโครงสร้างได้ ดังนี้ ประโยคสามัญ หมายถึง ประโยคที่ไม่มีส่วนใดเป็นอนุภาคหรือส่วนขยาย เช่น *น้องหลับแล้วเธอ* เห็นได้ว่าส่วนของประโยคสื่อความได้อย่างสมบูรณ์โดยไม่มีส่วนที่ละได้หรือส่วนขยาย ประโยคซับซ้อน หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาคหรือสองอนุภาคขึ้นไป เช่น *ฉันชอบกินข้าวที่โรงอาหาร* เห็นได้ว่า *ฉันชอบกินข้าว* เป็นอนุภาคหลัก และ *ที่โรงอาหาร* เป็นอนุภาคขยาย ประโยคผสม หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาคตั้งแต่สองอนุภาคขึ้นไป ซึ่งเป็นอนุภาคหลักทั้งคู่ เช่น *เขาชอบดูหนังแต่ฉันชอบดูละคร* เห็นได้ว่า *เขาชอบดูหนัง* และ *ฉันชอบดูละคร* เป็นอนุภาคหลักทั้งคู่ โดยงานชิ้นนี้ใช้เครื่องหมาย (/) เป็นเครื่องหมายใช้แยกอนุภาค

นอกจากส่วนมูลฐานที่ประกอบกันเป็นประโยคแล้ว ยังมีส่วนเสริมของประโยค เรียกว่า หน่วยเสริม หรือหน่วยที่สามารถย้ายไปอยู่ในตำแหน่งใดของประโยคก็ได้อย่างอิสระ ซึ่งช่วยขยายเนื้อความของประโยคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีสามชนิด คือ หน่วยเสริมพิเศษ (พ) หน่วยเสริมบอกสถานที่ (ถ) และหน่วยเสริมบอกเวลา (ว)

แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาภาษาตามทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างนั้นก็ทำได้เพียงหารูปแบบของประโยคที่ปรากฏอยู่ในภาษา แต่ไม่ได้มีแนวคิดที่ว่าประโยคนั้นสื่อความหมายอะไรออกมา

ดังนั้น ในการศึกษาภาษาชาวในพระราชสำนักส่วนที่สอง ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics) อันว่าด้วยรูปภาษาเชื่อมโยงกับระบบปริชานหรือระบบความคิดของมนุษย์เสมอ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อแบบหน้าที่นิยม (functionalism) กล่าวคือ ภาษามีหน้าที่ทางการสื่อสาร (วิภาส โพธิแพทย์. 2564; Croft, W. 2001) โดยเลือกใช้ทฤษฎีความชัดใสในภาษา (language iconicity) อันว่าด้วย ความสอดคล้องระหว่างรูปภาษากับความหมาย (Haiman, J. 1985)

ตามทฤษฎีความชัดใสในภาษา สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 หลักการตามมาร์คัสและคาลูด (Marcus, S. & Calude, A. 2010) ดังนี้

หลักการปริมาณ (quantity principle) หลักการที่ว่าด้วย จำนวนของข้อมูลว่าข้อมูลใดมีปริมาณมากย่อมแสดงให้เห็นความสำคัญของความหมายที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้นมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

หลักการความใกล้ชิด (proximity principle) หลักการที่ว่าด้วย ความห่างของหน่วยที่ปรากฏอยู่ในประโยคความีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันระหว่างหน่วยเพียงใด

หลักการการจัดเรียงลำดับ (principle of sequential order) หลักการที่ว่าด้วยลำดับของการเรียงตัวกันของหน่วยต่าง ๆ ในประโยค โดยอาจเรียงตามลำดับความสำคัญหรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหลังก็เป็นได้

ฉะนั้น การศึกษาภาษาในชาวพระราชสำนัก จึงศึกษาโครงสร้างของภาษาผ่านทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง และศึกษาความหมายหรือความคิดของผู้ใช้ภาษาผ่านทฤษฎีความชัดใสในภาษา เพื่อทำให้เห็นถึงความคิดที่หล่อหลอมจากสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านโครงสร้างภาษาในชาวพระราชสำนัก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีไวยากรณ์ อรรถศาสตร์ปริชาน ไวยากรณ์ปริชานและความขัดสีในภาษา
2. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลข่าวในพระราชสำนักที่นำเสนอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2564 โดยแบ่งเป็นเดือนละ 3 เรื่อง รวมจำนวน 36 เรื่อง
3. วิเคราะห์ข้อมูลภาษาด้วยทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง เพื่อหารูปแบบของประโยค และทฤษฎีความขัดสีในภาษา เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างภาษากับความหมาย
4. นำเสนอเป็นรูปแบบบทความวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนวิเคราะห์โครงสร้าง

โครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนพาดหัวข่าว และส่วนเนื้อข่าว

ส่วนพาดหัวข่าวจำนวน 36 ประโยค พบโครงสร้างภาษาทั้งสิ้น 6 รูปแบบ ดังนี้

ประโยคสามัญ (Simple sentence) จำนวน 4 ประโยค หรือร้อยละ 11 เช่น

- ในหลวง พระราชินี (ป) ทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวาย (ส) ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ต) จาก มทร.ธัญบุรี (ถ) (23 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคประกอบด้วยอนุพจน์หลักเพียงอนุพจน์เดียว ที่มี (ป) (ส) (ต) (ถ) เป็นส่วนประกอบ

หน่วยสร้างทวิกรรม (Double-object construction) จำนวน 21 ประโยค หรือร้อยละ 58.33 เช่น

- ในหลวง พระราชินี (ป) พระราชทาน (ท) ‘ถุงพระราชทานกำลังใจ’
(ต) จนท. รพ. แม่ข่าย (ร) รพ.สนาม 49 แห่ง (ถ) (3 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคประกอบด้วยหน่วยหลักเป็นหน่วยทวิกรรม ซึ่งมีโครงสร้างเฉพาะ (ป) (ท) (ต) (ร) เป็นหน่วยประกอบบังคับ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า หน่วยสร้างทวิกรรม

ประโยคนั้นกรรม (Topicalized sentence) จำนวน 1 ประโยค หรือร้อยละ 2.78 เช่น

- ‘ร่ววิเคราะห์ผลด่วนพิเศษ’ สายธารแห่งน้ำพระราชหฤทัย (ต)
‘ในหลวง-พระราชินี’ (ป) ช่วย (ส) พสกนิกร (ร) พันภัยโควิด
(29 มกราคม 2564)

จากประโยคข้างต้น มีการย้ายหน่วยกรรมตรง (ต) ขึ้นมาเป็นหน่วยแรกสุดของประโยคเพื่อเน้นส่วนกรรมให้เด่นชัดขึ้น

ประโยคผสม (Compound sentence) จำนวน 2 ประโยค หรือร้อยละ 5.56 เช่น

- ในหลวง (ป) ทรงบำรุ้งขวัญ (อ) /เป็นกำลังใจของปวงประชา (อ)
(1 มกราคม 2564)

จากตัวอย่าง ประกอบด้วยอนุพากย์หลักสองส่วน ตามหน่วยประกอบ (ป) (อ) โดยอนุพากย์ที่สองใช้หน่วยประธาน ร่วมกับอนุพากย์ที่หนึ่ง

ประโยคซับซ้อน (Complex sentence) จำนวน 7 ประโยค หรือร้อยละ 19.44 เช่น

- ในหลวง (ป) ทรงรับ (ส) ดำรวจและผู้ชุมนุมบาดเจ็บ (ต) หน้ากรม
ทหารราบที่ 1 เป็น (ส) คนไข้ (ต) ในพระบรมราชานุเคราะห์ (พ)
(3 มีนาคม 2564)

จากตัวอย่าง ประโยคประกอบด้วยอนุพากย์หลัก (ป) (ส) (ต) และอนุพากย์เสริมขยายอนุพากย์หลักที่หน่วยกรรมตรง

หน่วยสร้างการิต (Causative construction) จำนวน 1 ประโยค หรือร้อยละ 2.78 เช่น

- ในหลวง (ป) โปรดเกล้าฯ (ส) องคมนตรี (ต/ป) เชิญ (ท) ฤๅพระราชทาน (ต) มอบผู้ประสบอุทกภัย (ร) จ.ปราจีนบุรี-เพชรบูรณ์ (ถ)

จากตัวอย่าง มีหน่วยนามหน่วยหนึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้งหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง และมีหน่วยกริยาที่มีความหมายว่า “ให้” หรือในราชาศัพท์คือคำว่า “โปรดเกล้าฯ” ลักษณะเช่นนี้ หน่วยดังกล่าวทำหน้าที่เป็นหน่วยประกอบในหน่วยสร้างการิต ซึ่งมีโครงสร้างอย่างบังคับ เป็น (ป) (ส) (ต/ป) (ก หน่วยกริยาชนิดใดชนิดหนึ่ง)

ส่วนเนื้อข่าวจำนวน 179 ประโยค พบโครงสร้างภาษาทั้งสิ้น 6 รูปแบบ ดังนี้

ประโยคสามัญ (Simple sentence) จำนวน 50 ประโยค หรือร้อยละ 27.93 เช่น

- เมื่อเวลา 13.00 น. วันที่ 1 กันยายน ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี (ป) ทรงห่วงใย (ก) ราษฎร (ต) ที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ จ.สมุทรปราการ (ส) (1 กันยายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีส่วนประกอบเป็นอนุพากย์หลักอนุพากย์เดียวมีส่วนประกอบเป็น (ป) (ก) (ต) (ส)

ประโยคเน้นกรรม (Topicalized sentence) จำนวน 2 ประโยค หรือร้อยละ 1.12 เช่น

- การได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณในครั้งนี้ (ต) บุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ป) ต่างปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ (อ) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี อย่างหาที่สุดมิได้ (พ) (3 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีส่วนประกอบเป็น อนุพากย์หลัก โดยมีกรรมไว้ข้างหน้ากริยาของประโยค มีส่วนประกอบเป็น (ต) (ป) (อ) (พ)

หน่วยสร้างทวิกรรม (Double object construction) จำนวน 57 ประโยค หรือร้อยละ 31.84 เช่น

- องคมนตรี (ป) ได้เชิญ (ท) พระราชกระแสด ทรงห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี (ต) ไปกล่าวให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบให้ได้รับทราบ (ร) (7 เมษายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีหน่วยประกอบ เป็นหน่วยทวิกรรม ซึ่งเป็นหน่วยประกอบหนึ่งของหน่วยสร้างที่มีโครงสร้างอย่างบังคับ คือ (ป) (ท) (ต) (ร)

ประโยคผสม (Compound sentence) จำนวน 29 ประโยค หรือร้อยละ 16.2 เช่น

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ป) ทรงจุด (ส) ธูปเทียน (ต) /นมัสการบูชา (ส) พระรัตนตรัย (ต) /ทรงกราบ (อ) /แล้ว (ข) ประทับพระราชอาสน์ (อ) ทรงศีล (อ) (5 ธันวาคม 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีอนุพากย์หลักมากกว่าหนึ่งอนุพากย์ มากกว่าหนึ่งอนุพากย์ โดยมีการใช้หน่วยนามร่วมกัน หรือมีการละหน่วยนาม ในอนุพากย์ที่ไม่ใช่อนุพากย์แรก มีส่วนประกอบเป็น (ป) (ส) (ต) / (ส) (ต) / (อ) / (ข) (อ) (อ)

ประโยคซับซ้อน (Complex sentence) จำนวน 20 ประโยค หรือร้อยละ 11.17 เช่น

- อุทยานเฉลิมพระเกียรติฯ (ป) ได้จัด (ส) พื้นที่ (ต) ให้พสกนิกรเฝ้าฯ รับเสด็จ จำนวน 6,300 คน กระจายตามเส้นทางเสด็จฯ (พ) / โดย (ช) พสกนิกร (ป) หลังจากตรวจ ATK ไม่พบเชื้อโควิด-19 (พ) ได้ทยอยเดินทางเข้า(อ)ภายในพื้นที่พิธีตั้งแต่ช่วงเช้า (ถ) (5 ธันวาคม 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีสองประโยคประกอบด้วยสองอนุพจน์ ได้แก่ อนุพจน์หลัก ได้แก่ (ป) (ส) (ต) (พ) และ อนุพจน์ขยาย (ช) (ป) (อ) (ถ)

หน่วยสร้างการิต (Causative construction) จำนวน 21 ประโยค หรือร้อยละ 11.73 เช่น

- ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ (ส) นายเกษม วัฒนชัย องคมนตรี ร่วมกับมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ต/ป) เชิญ (ท) ถวายพระพรราชทาน เครื่องอุปโภคบริโภค จำนวน 1,111 ชุด (ต) ไป มอบแก่ราษฎร (ร) ที่ได้รับผลกระทบจากวาตภัย/ในพื้นที่จังหวัด พิจิตร ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอโพธิ์ประทับช้าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น และเป็นขวัญกำลังใจ (พ) (7 เมษายน 2564)

จากตัวอย่าง มีหน่วยนามหน่วยหนึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้งหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง และมีหน่วยกริยาที่มีความหมายว่า “ให้” หรือในราชาศัพท์คือคำว่า

“โปรดเกล้าฯ” ลักษณะเช่นนี้ หน่วยดังกล่าวทำหน้าที่เป็นหน่วยประกอบในหน่วยสร้างการิต ซึ่งมีโครงสร้างอย่างบังคับ เป็น (ป) ซึ่งในตัวอย่างมีการละหน่วยนามประธาน (ส) (ต/ป) (ก หน่วยกริยาชนิดใดชนิดหนึ่ง)

ตารางที่ 1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์โครงสร้าง

ที่	พาดหัวข่าว		เนื้อหาข่าว	
1. ประโยคสามัญญ	4 ประโยค	ร้อยละ 11	50 ประโยค	ร้อยละ 27.93
2. ประโยคเน้นกรรม	1 ประโยค	ร้อยละ 2.78	2 ประโยค	ร้อยละ 1.12
3. หน่วยสร้างทวิกรรม	21 ประโยค	ร้อยละ 58.33	57 ประโยค	ร้อยละ 31.84
4. ประโยคผสม	2 ประโยค	ร้อยละ 5.56	29 ประโยค	ร้อยละ 16.2
5. ประโยคซับซ้อน	7 ประโยค	ร้อยละ 19.44	20 ประโยค	ร้อยละ 11.17
6. หน่วยสร้างการิต	1 ประโยค	ร้อยละ 2.78	21 ประโยค	ร้อยละ 11.73

โครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น 6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่มากกว่าโครงสร้างอื่น อย่างมีนัยยะสำคัญ

ส่วนวิเคราะห์ความชัดใส

หลักการปริมาณ ทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อหาข่าว โครงสร้างแบบ หน่วยสร้างทวิกรรมมีจำนวนความถี่สูงกว่าอย่างมีนัยยะสำคัญคือ ร้อยละ 58.33

และร้อยละ 31.84 ตามลำดับ ดังนั้น ความหมายที่หน่วยสร้างทวิกรรมสื่อออกมาจึงมีความสำคัญสูงกว่าโครงสร้างทั้งหมดที่มี โดยหน่วยสร้างทวิกรรมนั้น จะมีรูปแบบดังนี้ *ประธาน* (มักเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชนิ หรือผู้แทนพระองค์ที่ผ่านการมอบหน้าที่มาอีกชั้นหนึ่ง) ตามด้วยกริยาทวิกรรม (มอบ ให้ พระราชทาน) จากนั้นจึงตามด้วยกรรมตรง (สิ่งของ) และกรรมรอง (ประชาชน) ตามลำดับ จากองค์ประกอบในลักษณะนี้ หน่วยสร้างทวิกรรมจึงสื่อความหมายต่อโลกแห่งความเป็นจริงและความคิดได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชนิ ทรงมีพระเมตตาต่อปวงชนชาวไทย อันเป็นการเสริมสร้างทศพิธราชธรรมด้าน ทานี หรือการให้ และบริจาค หรือการเสียสละ (อมร มหาโลภ, 2561) เพื่อเสริมสร้างพระราชบารมี อันนำไปสู่การเสริมสร้างความคิดว่า พระมหากษัตริย์เป็น *ผู้มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้* ต่อประชาชน

หลักการความใกล้ชิด ในหน่วยสร้างการิต ตำแหน่งกริยากำหนดการิตการก หรือกริยาแสดงคำสั่งและขอร้องให้บุคคลหนึ่งกระทำการบางอย่าง มักจะอยู่ใกล้ชิด และมีประธานของกริยาเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชนิ เพื่อแสดงให้เห็นถึงพระราชอำนาจที่พระองค์ทรงมีในโลกแห่งความเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตาม อนุพากย์ที่ตามมาหลังจากนั้นก็มักจะเป็น หน่วยสร้างทวิกรรม เช่น

“...ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พันตำรวจเอก ธรรมนิธิ วนิชย์ถนอม รองเลขาธิการพระราชวัง เชิญรถไฟฟ้าพระราชทาน ไปถวายแด่ พระครูอมรธรรมโมภาส (หลวงปู่ชม โอภาโส) อายุ 106 ปี พรรษา 56 เจ้าอาวาสวัดสามัคคี (วัดธาตุ) อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจเผยแพร่หลักธรรมคำสอนและทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา” (9 สิงหาคม 2564)

เพื่อให้ผู้รับหรือประชาชนมีความคิดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชนิ ทรงใช้พระราชอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นอกจากนี้ ตำแหน่ง

ประธานของประโยค มักเป็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชินี อยู่ในตำแหน่งประธานที่มีความใกล้ชิดกันสูง ต่างจากการวางตำแหน่งของเจ้าคุณพระสินีนาง ที่จะอยู่ตำแหน่งท้ายข้อความเสมอ เช่น

- เมื่อเวลา 17.30 น. วันที่ 24 กันยายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางพวงมาลาถวายราชสักการะ พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เนื่องในวันมหิดล ณ โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ โอกาสนี้ เจ้าคุณพระสินีนาง พิลาสกัลยาณี โดยเสด็จด้วย (24 กันยายน 2564)

เพื่อแสดงลักษณะความเป็นจริงในสังคมว่า สังคมมีค่านิยมด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว (monogamy)

หลักการการจัดเรียงลำดับ ทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อหาข่าว ในทุกโครงสร้าง จะเรียงลำดับบุคคลดังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว>พระราชินี>สมาชิกราชวงศ์อื่น>ผู้แทนพระองค์>ข้าราชการ>ประชาชน ตามลำดับ เช่น

- เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายเจษฎา จิตรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เชิญดอกไม้และตะกร้าสิ่งของพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ไปมอบแก่นายเฉลิมพล ฟื้นผา นางสาวภัทราวดี พรหมชื่น และเด็กหญิงรริดา พรหมชื่น ประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุคนร้ายกราดยิงฐานปฏิบัติการร่วม 3 ฝ่าย พื้นที่ตลาดล่าง เขตเทศบาลตำบลปะลัฐ อำเภอสุนทรราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564

และเข้ารับการรักษายาบาล ณ โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (3 ตุลาคม 2564)

การจัดเรียงเช่นนี้เป็นการจัดเรียงตามลำดับขั้นทางสังคม (อาานนท์ อาภา
ภิรมย์, 2518) อันสะท้อนเรื่องลำดับชั้นจริงในสังคมไทย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ โครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น
6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม
ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่
มากกว่าโครงสร้างอื่นอย่างมีนัยยะสำคัญ และเมื่อวิเคราะห์ความขัดเินตามหลักการ
ทั้งสามแล้ว พบว่า หลักการปริมาณจากหน่วยสร้างทวิกรรม แสดงให้เห็นแนวคิดเรื่อง
พระเมตตาของพระมหากษัตริย์และพระราชินีที่เป็นความคาดหวังของสังคมและ
ประชาชนตั้งแต่ในอดีต โดยคาดหวังให้ผู้ปกครองต้องมีหลักธรรมและจิตใจที่เมตตา
เอื้อเพื่อต่อผู้อยู่ภายใต้การปกครอง ส่วนหลักการความใกล้ชิด แสดงให้เห็นว่า กริยา
กำหนดการิตการกที่มักใกล้ชิดกับประธานคือพระมหากษัตริย์และพระราชินีเป็นการ
แสดงถึงพระราชอำนาจ โดยการใช้พระราชอำนาจเป็นไปตามหน้าที่ของผู้ปกครอง
ที่ต้องทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เนื่องจากมักมีหน่วยสร้างทวิกรรมตามหลัก
หน่วยสร้างการิตทันที อีกทั้งยังมักจัดวางให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ใกล้ชิดกับ
พระราชินี โดยจัดวางให้เจ้าคุณพระสินีนารถอยู่ห่างออกไปมากในประโยค หรือข้อความ
เพื่อสะท้อนแนวคิดด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว (monogamy) อันเป็นค่านิยม
ในสังคมไทยและสังคมส่วนใหญ่ในโลก และหลักการการจัดเรียงลำดับ แสดงให้เห็น
ความสัมพันธ์ และลำดับความสำคัญทางชนชั้นในสังคมไทย อันเน้นย้ำความคิดเรื่อง
ความไม่เท่าเทียมของสถานะทางสังคมแก่ผู้รับสารอย่างไม่รู้ตัว

โครงสร้างภาษาเป็นโครงสร้างตายตัวที่อยู่ภายใต้กรอบไวยากรณ์ของแต่ละภาษา อันมีจำนวนจำกัด แต่อย่างไรก็ตาม หากมองโครงสร้างภาษาด้วยมุมมองหน้าที่นิยม หรือโครงสร้างภาษานั้นทำหน้าที่และมีความหมายทางการสื่อสารแล้ว จะพบได้ว่า ถ้าหากโครงสร้างภาษาเหล่านั้นมีการใช้ด้วยจำนวนความถี่สูงอย่างมีนัยยะสำคัญ ก็จะทำหน้าที่ผลิตซ้ำความหมายแบบเดิมโดยที่ผู้รับสารไม่รู้ตัว จนก่อให้เกิดการปลูกฝังทางความคิดและนำไปสู่การเสริมสร้างค่านิยมทางสังคมในที่สุด

ยิ่งไปกว่านั้น หากมองว่าโครงสร้างภาษาสื่อความหมาย การวิเคราะห์ความขัดแย้งของโครงสร้างภาษาข่าวในพระราชสำนักในครั้งนี้ก็แสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดแนวคิดเรื่องพระเมตตา พระราชอำนาจ พระราชบารมี และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม อันเป็นการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางความคิดและมุมมองที่ชนชั้นกษัตริย์มีต่อประชาชน รวมถึงข้อควรปฏิบัติของประชาชนที่มีต่อชนชั้นกษัตริย์ อันนำไปสู่การใช้ภาษาเชิงอำนาจผ่านการผลิตซ้ำของสื่อด้วยกลวิธีทางภาษาตามชนบ เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางคิดต่อประชาชนอย่างไม่รู้ตัว

จึงนับได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของลำดับชั้นทางสังคม เพื่อเน้นย้ำให้ประชาชนเกิดความคิดว่าตนเป็นผู้ที่ต่างจากพระมหากษัตริย์ และชนชั้นปกครอง อันนำไปสู่การเชิดชู และสรรเสริญตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทำให้ประชาชนเกิดความเคยชินและสร้างค่า นิยมทางความคิดชุดเดียวกัน เพื่อประโยชน์ทางการปกครอง และเพื่อการเสริมสร้างศรัทธาต่อประชาชน อันนำไปสู่การคงอยู่ของระบอบกษัตริย์สืบต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้ก็เป็นเพียงการวิเคราะห์โครงสร้างภาษาที่สะท้อนความหมาย อันมาจากประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล แต่ไม่ได้มีการสำรวจ สัมภาษณ์ หรือเก็บข้อมูลเชิงสังคมอันเป็นที่ประจักษ์แต่ประการใด ดังนั้น หากในอนาคตจะมีการศึกษาต่อในระดับภาษาศาสตร์สังคม หรือในมุมมองของ

สังคมศาสตร์เอง ก็จะเป็นการพิสูจน์และยืนยันผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยชิ้นนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. 2549. หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. ใน
อมรา ประสิทธิ์ รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), **หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งใน
ไวยากรณ์ไทย**, (66-173). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุติมา สาตร์ร้าย. 2556. **ภาษาข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์แจก M2F**. การค้นคว้า
อิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นนท์รัช ไชยวัง. 2560. **รูปแบบการพาดหัวข่าวในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทย**.
ปริญญาเนเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- นิตา สุขเหมือน. 2557. **ภาษาพาดหัวข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์ปริมาณ
และหนังสือพิมพ์คุณภาพ: กรณีศึกษาข่าวฆาตกรรม เอกยุทธ์ อัญชันบุตร**.
การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประไพพรรณ พิงฉิม. 2564. **องค์ประกอบและประเภทของการสื่อสาร**. คณะ
อักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล, และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2541.
แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- มติชน ออนไลน์. 2564. **ข่าวในพระราชสำนัก**. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2565, จาก
<https://www.matichon.co.th/court-news>.

วิจิตร ภาณุพงษ์. 2538. **โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิภาส โพธิ์แพทย์. 2564. **ภาษาศาสตร์ปริชาน**. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).

วิภาส โพธิ์แพทย์. 2564. **ไวยากรณ์โครงสร้าง**. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).

สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ. 2564. “การใช้ภาษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์.” **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์** 8 (1): 72-89.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2560. **พจนานุกรมภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

ศศิธร ทศนัยนา. 2535. **การศึกษาลักษณะภาษาของชาวบ้านในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ. 2531**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมร มหาลาโภ, พระมหา. 2561. “ทศพิธราชธรรมกับการปกครองของไทยในปัจจุบัน.” **วารสารวิชาการ สถาบันพัฒนาพระวิทยากร** 1 (2): 93-105.

อานนท์ อาภาภิรมย์. 2518. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.

ภาษาต่างประเทศ

Britannica, T. 2020. **grammar**. Retrieved October 21, 2022, from <https://www.britannica.com/topic/grammar>.

Croft, W.B. 2001. **Grammar: Functional Approaches**. Retrieved October 21, 2022, from <https://shorturl.asia/4dPt2>.

- Haiman, J. 1985. **Natural syntax: iconicity and erosion**. Cambridge: CUP.
- Mambrol, N. 2018. **Structural Linfuistics**. Retrieved October 21, 2022, from <https://literariness.org/2018/12/22/structural-linguistics/>.
- Marcus, S. & Calude, A. (2010). "Syntactic iconicity, within and beyond its accepted principles." **Revue Roumaine de Linguistique** 4 (1). 19-44.

อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564¹

จักรา สิงโพล² ชลชาติ ขาติวิทยา³
ณัฏฐา รอมมาลี⁴ ปัญญพนต์ จงธรรม⁵
ภูมิปติ เกษโรจน์⁶ วรธิดา วีระเกียรติกุล⁷
วิไลศักดิ์ กิ่งคำ⁸

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความของข้อสอบดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 42 บทความ ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้อุปลักษณะในข้อความทั้งสิ้น 131 ข้อความ สามารถแบ่งอุปลักษณะออกเป็น 9 ประเภทเพื่อเปรียบเทียบเป็นสิ่งที่อื่น ได้แก่ 1) สภาพสังคม 2) มนุษย์ 3) สภาพเศรษฐกิจ 4) สัตว์ 5) สถานที่ 6) เครื่องใช้ 7) ธรรมชาติ 8) การแข่งขัน และ 9) การศึกษา อุปลักษณะที่พบความถี่สูงสุดคือ อุปลักษณะที่ใช้เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งที่อื่น พบจำนวน 49 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 37.40 เนื่องจากประเภทของบทความส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในข้อสอบเป็นการเขียนบทความตามเหตุการณ์หรือสภาพสังคมไทยที่เกิดขึ้นในช่วงปีของบทความนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม อุปลักษณะทั้งหลายเหล่านี้นำมาใช้เพื่อขยายความหมายของคำศัพท์เฉพาะทางเพื่อช่วยให้ผู้เข้าสอบเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อและช่วยตีความสาระในบทความได้อย่างสมบูรณ์

คำสำคัญ อุปลักษณะ, การวิเคราะห์อรรถลักษณะ, ข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT)

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 01361336 ทักษะการสื่อสารเชิงวิชาการ (Academic Communicative Skills) หมู่ 1 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2565

²⁻⁷ นิสิตชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล jukkra.s@ku.th, chonlachata.c@ku.th, chatcha.r@ku.th, punyaphont.j@ku.th, poompiti.g@ku.th, wantida.v@ku.th ตามลำดับ

⁸ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล wilaisak.k@ku.th

Metaphors in Section 1 of General Aptitude Test (GAT) : Reading, Writing, Critical Thinking and Problem-solving Skill Articles released between 2009-2021¹

Jukkra Singhapon² Chonlachat Chatvittaya³

Chatcha Rongmal⁴ Punyaphont Jongthun⁵

Poompiti Gadrod⁶ Wantida Veeraketikul⁷

Wilaisak Kingkham⁸

ABSTRACT

This research article aimed to analyze metaphors in the articles of General Aptitude Test (GAT): Section 1 Reading, Writing, Critical Thinking and Problem-solving Skill, as appeared during 2009-2021 by collecting the concerned information from the early mentioned 42 articles. It was found that there were 131 metaphors in different passages which were divided into the following 9 types of metaphors in order to compare with another thing: 1) social situation 2) human 3) economic situation 4) animal 5) location 6) instrument 7) natural element 8) competition and 9) education. The highest found frequency of metaphor is used to compare a social situation with another thing. It was found 49 passages or 37.40 percent because most of the types of articles used in the examination are written according to events or social conditions in Thailand occurred during the years of the mentioned articles. However, these metaphors were used to expand the meaning of terminology in order to help examinees understand whatever contents the author aimed to communicate, and help perfectly interpret contents of the articles.

Keywords : Metaphors, Semantic Analysis, General Aptitude Test (GAT)

¹ This article is part of the subject 01361336 Academic Communicative Skills, section 1, final semester, in academic year 2022

^{2,7} Third-year Undergraduate Students, Bachelor of Arts, Major in Thai, Department of Thai Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University E-mail jukkra.s@ku.th, chonlachat.c@ku.th, chatcha.r@ku.th, punyaphont.j@ku.th, poompiti.g@ku.th, wantida.v@ku.th respectively

⁸ Associate Professor in Department of Thai Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University E-mail wilaisak.k@ku.th

บทนำ

ข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา เป็นข้อสอบที่วัดศักยภาพของนักเรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งใช้สอบตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2552-2564 มีลักษณะเป็นบทความยาวประมาณ 1-2 หน้ากระดาษ โดยให้ผู้เข้าสอบอ่านและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือข้อความที่ปรากฏในบทความที่กำหนดให้ ข้อสอบความถนัดทั่วไปนี้ ไม่มีบรรจุเป็นหลักสูตรภาคบังคับของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ดังนั้น จึงอาจแสดงให้เห็นว่าสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) มีความคาดหวังว่าผู้เข้าสอบทุกท่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า จะสามารถอ่าน ตีความ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือข้อความที่ปรากฏในบทความที่กำหนดให้ได้อย่างเข้าใจ โดยที่ไม่จำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้มาก่อนล่วงหน้า อีกทั้งยังอาจสันนิษฐานได้ว่าการสอบในรูปแบบดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาผลคะแนนสอบ เพื่อคัดเลือกผู้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อสอบดังกล่าวประกอบด้วยบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการจัดสอบ จึงอาจกล่าวได้ว่าบทความเหล่านี้สะท้อนเหตุการณ์ เรื่องราว ความทรงจำ ความรู้สึกนึกคิด ทศนะ ของคนในสังคม และผู้เขียนบทความในช่วงระยะเวลานั้นได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามในบางบทความอาจมีเนื้อหาที่สื่อความหมายได้ยาก หรือเป็นเรื่องที่ซับซ้อน จึงทำให้ผู้เขียนบทความจำเป็นต้องใช้กระบวนการ การสร้างคำ หรือการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ “การใช้อุปลักษณ์” ซึ่งเป็นกระบวนการการใช้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เช่น การเปรียบสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายถึงสิ่งที่ผู้เขียนบทความต้องการจะสื่อสารได้อย่างครบถ้วน การเปลี่ยนแปลงทางความหมายในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่ทำให้อ่านเข้าใจได้โดยง่าย แต่ยังเป็นการสร้างสุนทรียทางภาษาให้กับบทความได้อีกด้วย จึงอาจกล่าว

ได้ว่าอุปลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งที่แฝงอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ ผู้เข้าสอบจะสามารถอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง ก็ต่อเมื่อผู้เข้าสอบมีความเข้าใจและสามารถตีความการใช้อุปลักษณ์ของผู้เขียนบทความได้อย่างถ่องแท้

อุปลักษณ์เป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่นักภาษาศาสตร์สนใจศึกษา เนื่องจากสามารถทำให้ผู้ใช้ภาษาเข้าใจ สิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ดังที่ชัชวดี ศรลัมพ์ (2548: 2) ได้กล่าวถึงอุปลักษณ์ (Metaphor) ไว้ว่า อุปลักษณ์คือรูปภาษาที่เกิดจากการนำภาษามาใช้ในเชิงเปรียบเทียบ ในการศึกษาและวิเคราะห์อุปลักษณ์มีทฤษฎีในการศึกษาอุปลักษณ์ที่ต่างกันสองทฤษฎีใหญ่ ๆ ได้แก่ การศึกษาอุปลักษณ์ตามทฤษฎีแนวเดิม (Traditional Theory) ซึ่งอธิบายอุปลักษณ์จากการตีความรูปภาษา และการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) ซึ่งเป็นทฤษฎีภาษาศาสตร์แนวใหม่ในปัจจุบัน โดยได้สรุปไว้ว่า อุปลักษณ์เป็นเรื่องของการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ไม่ได้เป็นเพียงแต่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับการอธิบายความหมายจากการตีความของการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ ศิระวัษฐ์ กาวิละนันท์ (2562: 25) ยังได้กล่าวว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เป็นแนวคิดสำคัญที่นักภาษาศาสตร์ปริชานเชื่อว่าการใช้ภาษาของมนุษย์สะท้อนระบบความคิดได้อย่างแยบยล หากต้องการทราบระบบความคิดจึงต้องวิเคราะห์จากภาษาที่ผู้นั้นใช้สื่อสาร การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์จึงเป็นที่สนใจของนักภาษาศาสตร์ปริชานจำนวนมาก เพราะอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงวิธีการทางวรรณศิลป์ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ ความงามของภาษา แต่ยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันโดยที่มนุษย์ไม่รู้ตัวว่ากำลังใช้อุปลักษณ์อยู่ ทั้งนี้ การศึกษาอุปลักษณ์ที่ผ่านมามุ่งวิเคราะห์ความงามของภาษาซึ่งเป็นศิลปะการประพันธ์ของกวี หรือนักประพันธ์ อุปลักษณ์ที่ปรากฏในงานร้อยกรองหรืองานประพันธ์จึงเป็นเครื่องมือหนึ่ง

ของโวหารภาพพจน์ ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกหรือสุนทรียภาพทางการประพันธ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน

เนื่องจากบทความในข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 นี้ ปรากฏการใช้อุปลักษณ์บ่อยครั้ง ดังตัวอย่าง จากบทความที่ 42 เรื่อง เหยียญสองด้านของ Social Media “...ทำให้คนจำนวนมากเสพติดสื่อออนไลน์อย่างเกินเยียวยา...” แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทความเปรียบสื่อออนไลน์เป็นสารเสพติด หรือ “...เราต้องมองให้เห็นข้อดีข้อเสีย หรือ “เหยียญสองด้าน” ของสื่อที่เราใช้...” แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทความเปรียบสื่อ social media เป็นเหยียญ จากตัวอย่างทั้งสองดังกล่าวเป็นกระบวนการการใช้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เพื่อการสร้างคำ หรือการเปลี่ยนแปลงทางความหมายจากคำหนึ่งไปสู่อีกคำหนึ่ง ทำให้ผู้เข้าสอบสามารถเข้าใจความหมายถึงสิ่งที่ผู้เขียนบทความต้องการจะสื่อสารได้อย่างครบถ้วน และเป็นการสร้างสุนทรียทางภาษาให้กับข้อสอบ ซึ่งรวมเป็นส่วนหนึ่งในเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ประกอบกับยังมีผู้ศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวกับข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหาไม่มากนัก โดยงานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทเพลง เช่น เพลงเทิดพระเกียรติ เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 ซึ่งผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทความในข้อสอบดังกล่าวมีกลวิธีในการนำเสนอสารอย่างไร อีกทั้งอาจสะท้อนให้เห็นถึงความคิดและมุมมองต่อสังคมผ่านการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์อุปสรรคที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรค

คณะผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับอุปสรรคมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ อุปสรรคเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่ นักภาษาศาสตร์ปริชานสนใจศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานมีความ เชื่อว่าภาษาสะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา อุปสรรคซึ่งเป็นลักษณะของการใช้ ภาษาในเชิงเปรียบเทียบจะเป็นตัวแทนของการอธิบายเรื่องระบบความคิดหรือระบบ มโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี การศึกษาอุปสรรคตามแนวทางของ ภาษาศาสตร์ปริชานนั้น เริ่มจาก George Lakoff และ Mark Johnson นักภาษาศาสตร์ ปริชานที่ได้เสนอแนวคิดของเขาทั้งสองไว้ในหนังสือ *Metaphors We Live By* (Lakoff, G. & Johnson, M.: 1980) ว่า “การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ ในรูปแบบของการเปรียบเทียบเป็นอุปสรรค อุปสรรคจะไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของ การใช้คำเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิด สังคม อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ ซึ่งไม่ได้เป็นเรื่องของจินตนาการ แต่เป็นเรื่องที่อธิบายได้อย่างเป็นระบบมีเหตุผล”

ชัยวดี ศรีลัมพ์ (2548: 2) กล่าวว่า “การศึกษาความหมายตามแนวทางของ ภาษาศาสตร์ปริชานนั้นมุ่งอธิบายถึงการใช้ภาษาที่เป็นผลมาจากกระบวนการคิด ซึ่งได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ในการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับโลก ประสบการณ์ การใช้ภาษา ซึ่งไม่ได้หมายความว่าถึงสิ่งที่เราอ้างอิง การรับรู้หรือเรียนรู้ภาษาแต่เพียง อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่จะสัมพันธ์กับกระบวนการคิด ภาพในใจ ความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับโลก เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ เช่น ถ้าเราพูดว่า

“รถชนต้นไม้” เราจะมีภาพในใจเกิดขึ้น อาจเป็นภาพของรถที่ต้องเป็นรถใหญ่หรืออื่น ๆ ตามความคิดที่เรามีประสบการณ์มา ทำยที่สุดเราตีใจหรือเสียใจโดยขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นคนที่พูดประโยคนี้กับเรา มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของเราอย่างไร จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าอุปลักษณะเป็นการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในรูปแบบการเปรียบเทียบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความคิด ความรู้ อารมณ์ หรือความรู้สึก

ทั้งนี้ อุปลักษณะตามแนวคิดของ Lakoff & Johnson จำกัดอยู่เฉพาะโครงสร้างของการเปรียบสิ่งหนึ่ง เป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเรานั้นอยู่ในรูปของการเปรียบเทียบทั้งสิ้น เช่น เราไม่พูดถึงความตายอย่างตรงไปตรงมา แต่จะเลี่ยงไปใช้คำอื่น ๆ ที่บอกนัยถึงความตาย โดยใช้คำว่า “จากไป” “เสียแล้ว” “เขาไม่อยู่แล้ว” “เขาไปสบายแล้ว” ฯลฯ ซึ่งเราก็คงไม่ใช่ประโยคที่หมายถึงความตายว่า “เขาไปซ่อมเก้าอี้แล้ว” “เขาดื่มนมอีกแล้ว”

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาไม่ใช่ประโยค “เขาไปซ่อมเก้าอี้แล้ว” หรือ “เขาดื่มนมอีกแล้ว” ในการกล่าวถึงความตาย Lakoff & Johnson ได้เสนอความเห็นที่ “แท้จริงแล้วอุปลักษณะนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นระบบของความคิดของคนในสังคม ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะภาษาเท่านั้น แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันบอกให้รู้ว่าคนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นมีระบบความคิดหรือมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ เป็นอย่างไร ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกซึ่งปรากฏอยู่ในความคิดของเราและไม่เกี่ยวข้องกับคำ เราใช้กันเป็นประจำมากเสียจนกระทั่งเราลืมนึกว่าเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบหรือการอุปลักษณะนั้นเป็นการเชื่อมโยงความคิดจากการใช้คำที่มีความหมายถ้อยจากวงของความหมายหนึ่งไปอีกวงความหมายหนึ่ง (Domain) ซึ่งเป็นไปอย่างอิสระโดยที่เราไม่รู้ตัวและเป็นการเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ”

นอกจากนี้ หน้าที่ของอุปลักษณะไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการใช้ภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของกระบวนการคิดของมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นได้ในรูปของภาษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการใช้ภาษาของคน ในสังคมบอกให้รู้ว่าคนในสังคมหนึ่ง ๆ นั้น

มีระบบความคิดเป็นอย่างไร อุปลักษณ์ในตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน จึงสะท้อนระบบโนทัศน์ของคนในสังคมด้วย เรียกว่าเป็น “อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์” (Conceptual metaphor) และด้วยเหตุผลนี้ การศึกษาเรื่องอุปลักษณ์จึงสามารถทำให้เราเข้าใจชีวิตและระบบโนทัศน์ได้” ศิริวัตร กาวิละนันท์ (2562: 25 อ้างใน Lakoff & Johnson, 1980: 3) กล่าวว่า “อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์เป็นแนวคิดสำคัญที่นักภาษาศาสตร์ปริชานเชื่อว่าการใช้ภาษาของมนุษย์สะท้อนระบบความคิดไว้อย่างแยบยล หากต้องการทราบระบบความคิดจึงต้องวิเคราะห์จากภาษาที่ผู้นั้นใช้สื่อสาร การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ จึงเป็นที่สนใจของนักภาษาศาสตร์ปริชานจำนวนมาก เพราะอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงวิธีการทางวรรณศิลป์ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความงามของภาษา แต่ยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันโดยที่มนุษย์ไม่รู้ตัวว่ากำลังใช้อุปลักษณ์อยู่ ทั้งนี้ การศึกษาอุปลักษณ์ที่ผ่านมามุ่งวิเคราะห์ความงามของภาษา ซึ่งเป็นศิลปะการประพันธ์ของกวีหรือนักประพันธ์ อุปลักษณ์ที่ปรากฏในงานร้อยกรองหรืองานประพันธ์จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งของโวหารภาพพจน์ (Figure of Speech) ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกหรือสุนทรียภาพทางการประพันธ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน”

เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2548: 298, 319) กล่าวว่า “อรรถลักษณ์ (Semantic Component) หมายถึง ลักษณะความหมายของคำที่นำมาแจกเป็นส่วนความหมายย่อย ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำ เป็นเครื่องช่วยให้เราเห็นความสัมพันธ์ทางความหมายของคำต่าง ๆ” และยังอธิบายต่ออีกว่า “อรรถลักษณ์แต่ละประการที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นความหมายของแต่ละคำนั้นจะมีใช้อรรถลักษณ์ที่พบในคำเพียงคำเดียว กล่าวคือ แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำเป็นแผนภูมิอรรถลักษณ์ของคำต่าง ๆ เช่น คำว่า “พ่อ” “แม่” ได้ดังนี้

พ่อ	แม่
[+มีชีวิต]	[+มีชีวิต]
[+มนุษย์]	[+มนุษย์]

[+มีลูก]	[+มีลูก]
[+ชาย]	[-ชาย]

จากการแสดงความหมายข้างต้น แสดงให้เห็นความหมายของคำในภาษากล่าวคือ คำบางคำมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกันมาก และคำบางคำมีความสัมพันธ์น้อยมากหรือไม่มีเลย ตัวอย่างคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาก ได้แก่คำว่า เด็กชาย และเด็กหญิง ซึ่งแสดงการแจกแจงความหมายย่อยในรูปของอรรถลักษณะได้ ดังต่อไปนี้

เด็กหญิง	เด็กชาย
[+มีชีวิต]	[+มีชีวิต]
[+มนุษย์]	[+มนุษย์]
[-โตแล้ว]	[-โตแล้ว]
[-ชาย]	[+ชาย]

จากการแสดงความหมายข้างต้น แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำ กล่าวคือ คำทั้งสองมีการแจกแจงอรรถลักษณะเหมือนกันคือ [+มีชีวิต] [+มนุษย์] [-โตแล้ว] อรรถลักษณะ [ชาย] ทำให้เด็กหญิงและเด็กชายต่างกัน กลุ่มอรรถลักษณะดังกล่าวทำให้คำทั้งสองแยกออกจากคำนาม สัตว์ พืช สิ่งของ ฯลฯ ในการวิเคราะห์ผู้วิเคราะห์มักจะกำหนดให้อรรถลักษณะต่าง ๆ มีค่าเป็นสองค่า (Binary Value) ดังนั้น จึงมีเครื่องหมาย + และ - ประกอบหน้าอรรถลักษณะนั้น ด้วยเหตุนี้จึงใช้อรรถลักษณะ [+ชาย] สำหรับเด็กชาย และ [-ชาย] สำหรับเด็กหญิง และกลุ่มอรรถลักษณะจะรวมกันอยู่ภายในเครื่องหมาย []”

จากวิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะ (Componential Analysis) ข้างต้น ในตา (Nida, 1975: 54) ได้เสนอขั้นตอนในการวิเคราะห์หน่วยความหมายย่อยของคำไว้ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. เลือกความหมายที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันระหว่างคำต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่จะทำให้คำเหล่านั้นอยู่ในขอบเขตทางความหมาย (Semantic Domain) เดียวกัน โดยที่คำต่าง ๆ นั้นมีองค์ประกอบทางความหมายทั่ว ๆ ไปร่วมกัน เช่น father, mother, son, daughter, brother, sister, uncle, aunt, nephew, niece and cousin องค์ประกอบทางความหมายที่มีร่วมกัน คือ human beings และ person who are related either by blood or by marriage การเลือกความหมายที่มีความสัมพันธ์กันนั้น ควรเริ่มจากขอบเขตทางความหมายที่เล็ก ๆ ก่อน แล้วจึงขยายออกไปหาขอบเขตทางความหมายที่ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ

2. ลงรายการสิ่งที่อ้างอิงโดยเฉพาะของแต่ละคำ เช่น father และ mother จะมีองค์ประกอบทางความหมายเป็นความหมายพื้นฐาน ในขณะที่ father in law, stepfather และ stepmother จะมีองค์ประกอบทางความหมายที่ขยายขอบเขตออกไป ควรจัดให้เป็นความสัมพันธ์ขั้นที่สองซึ่งต่างจากคำพวก uncle, aunt, nephew, niece และ cousin ซึ่งจัดเป็นความสัมพันธ์ขั้นแรกโดยดูจากสิ่งที่อ้างอิงถึงและความสัมพันธ์กับความหมายพื้นฐานที่ต่างออกไป ในขั้นตอนนี้จะช่วยให้เราตรวจสอบได้ว่าองค์ประกอบทางความหมายที่ควรเป็นความหมายพื้นฐานที่มีร่วมกันของคำที่อยู่ในขอบเขตทางความหมายเดียวกันเป็นความหมายใดได้บ้าง และในขอบเขตของความหมายของคำนั้นมีสิ่งที่อ้างอิงเป็นอะไรได้บ้าง

3. วิเคราะห์ว่ามีความหมายใดที่กลุ่มนั้นมีร่วมกันโดยเฉพาะและไม่ได้เป็นองค์ประกอบทางความหมายของกลุ่มอื่น เช่น mother, aunt, daughter, sister, niece, และ cousin มีความหมายย่อย คือ female sex ส่วนคำ father, uncle, son, brother, nephew, niece และ cousin มีองค์ประกอบทางความหมาย คือ male sex ส่วนคำ cousin ไม่มีการแยกเรื่องเพศ ในขั้นตอนนี้อาจจะสามารถตัดสินใจได้ว่ามีความหมายต่างจากคำอื่นอย่างไร

4. วิเคราะห์ว่าคำแต่ละคำมีความหมายประจำคำใดที่ทำให้คำ ๆ นั้นแตกต่างไปจากคำอื่น ๆ เช่น father ประกอบด้วยความหมายประจำคำ คือ male sex, one ascending generation และ direct descent

5. ตรวจสอบข้อมูลว่าองค์ประกอบทางความหมายของคำที่วิเคราะห์นั้นถูกต้องมากน้อยเพียงใด

6. นำความหมายประจำคำที่ทำให้คำ ๆ หนึ่งต่างจากคำอื่น ๆ มาบันทึกให้อยู่ในรูปแบบของแผนภูมิ-ต้นไม้ หรือตารางที่แสดงคุณลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างของคำ มีค่าเป็นบวกหรือเป็นลบ

นอกจากนี้ ไนดา (Nida, 1975: 54) ยังกล่าวถึงพื้นฐานทางภาษาศาสตร์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายว่า “การวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายต้องศึกษาถึงรูปแบบและหน้าที่ของความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีต่อสิ่งที่อ้างถึงนั้น เพื่อให้เราแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ซึ่งกระบวนการทางภาษาที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายมี 4 รูปแบบ คือ

(1) การตั้งชื่อ (Naming) เป็นการตั้งชื่อโดยการพิจารณาจากองค์ประกอบทางความหมายของสิ่งที่อ้างถึง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทางภาษาและสิ่งที่อ้างถึง การตั้งชื่อเป็นหน้าที่ทางภาษาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนที่ 2 และ 5 ของการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายที่ได้กล่าวไปข้างต้น

(2) การซ้ำความหมาย (Paraphrase) เป็นการอธิบายลักษณะเด่นของการใช้รูปแบบที่แน่นอนของการซ้ำความหมาย เช่น uncle มีความหมายเดียวกับ my father's brother หรือ my mother's brother

(3) การให้คำจำกัดความ (Defining) เป็นกระบวนการที่คล้ายกับการซ้ำความหมาย แต่เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่อ้างถึงทั้งหมด เช่น uncle คือคำจำกัดความของ my father's brother หรือ my mother's brother หรือ the husband of one's aunt

(4) การจำแนกประเภท (Classification) จะมีความหมายสัมพันธ์กับ 3 กระบวนการ คือ 1) การรวมคำที่ทำความเข้าใจย่อๆ ไปเหมือนกันไว้ด้วยกัน 2) การแยกคำที่ความหมายย่อยความหมายใดความหมายหนึ่งที่แตกต่างจากคำหนึ่งออก และ 3) การกำหนดพื้นฐานสำหรับกลุ่ม โดยจัดกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกันไว้ด้วยกัน และแยกกลุ่มคำที่แตกต่างกันออกมาตัดสินพื้นฐานของการรวมกลุ่ม”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณ์

เริ่มต้นด้วยงานวิจัยของชาสินี สำราญอินทร์ และคณะ (2561: 61) ได้ศึกษาเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สามารถสรุปความได้ว่า 1. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ สะท้อนว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นบุพการี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นครู พระมหากษัตริย์ทรงเป็นเทพ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นแสงสว่าง พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพลัง พระมหากษัตริย์ทรงเป็นสิ่งที่ให้ร่มเงา และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นฝน 2. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับประชาชน สะท้อนว่าประชาชนเป็นบุตร และประชาชนเป็นธรรมชาติ 3. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับประเทศ สะท้อนว่าประเทศเป็นที่อยู่อาศัย และประเทศเป็นพาหนะ 4. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับปัญหาของประเทศ สะท้อนว่าปัญหาของประเทศเป็นสภาพอากาศ 5. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวประโยชน์ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานแก่ประเทศ สะท้อนว่าประโยชน์ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานแก่ประเทศเป็นพืช ประโยชน์ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานแก่ประเทศเป็นแสงสว่าง และประโยชน์ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานแก่ประเทศเป็นสิ่งที่ก่อสร้าง

การใช้รูปภาพแสดงอุปลักษณ์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติทุกบทเพลงล้วนแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์เพลงมุ่งสร้างสรรค์ภาษา เพื่อจุดมุ่งหมายในการเทิดพระเกียรติและถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล-

อดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักของประชาชนชาวไทย จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์อุปลักษณ์ในระดับปริชานที่ประชาชนมีต่อพระองค์ได้อย่างชัดเจนและน่าประทับใจ หรือเห็นมุมมองที่ผู้ประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติซึ่งเปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชนในการถ่ายทอดความหมายการสื่อสารความรู้สึกที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของคนไทยและประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

ต่อมางานวิจัยของศรณชนก ศรีแก้ว (2560: 94) ได้ศึกษาเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย สามารถสรุปความได้ว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์บุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย พบว่าอุปลักษณ์ที่นำมาใช้กล่าวถึงบุคคลที่สามส่วนใหญ่มักเป็นอุปลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่น่ากลัว น่ารังเกียจ หรือเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของคนไทยที่มีต่อบุคคลที่สามว่าส่วนใหญ่มักมองผู้ที่อยู่ในสถานภาพบุคคลที่สามไปในแง่ลบเป็นส่วนใหญ่

การเปรียบเทียบมโนทัศน์ของผู้ที่มีสถานภาพต่างกันที่มีต่อบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย จากการวิเคราะห์มโนทัศน์ที่มีต่อบุคคลที่สามของผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างกันจะเห็นว่ามโนทัศน์ที่พบนั้นจะถูกมองไปในแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะมโนทัศน์ของบุคคลที่หนึ่งและคนกลางที่มีต่อบุคคลที่สาม อีกทั้งเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่ามโนทัศน์ของบุคคลที่สามที่มีต่อตนเองในแง่ลบก็เป็นแง่ลบที่มีน้ำหนักความผิดเบากว่ามโนทัศน์ที่บุคคลอื่นมองตนเอง อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยพบมโนทัศน์ที่เป็นแง่บวกด้วย กล่าวคือ เป็นมโนทัศน์ที่คนกลางและบุคคลที่สามมองว่าบุคคลที่สามเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่แตกต่างไปจากมโนทัศน์อื่น ๆ

จากการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรักในเพลงไทย ทำให้เห็นว่าการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามในเพลงไทยนั้น สามารถสื่อความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยัง

ทำให้ทราบถึงความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคมไทยว่ามีมโนทัศน์ต่อผู้ที่อยู่ในสถานภาพบุคคลที่สามอย่างไร ซึ่งทำให้ทราบว่าผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างกันมีมโนทัศน์ต่อบุคคลที่สามเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้วิจัยยังเชื่อว่าการศึกษาคำใช้ภาษาของคนในสังคมที่สามารถสะท้อนมโนทัศน์ความคิดในงานวิจัยนี้ จะเป็นแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมของคนในสังคมผ่านภาษาได้ทางหนึ่ง

อีกทั้งงานวิจัยของนันทนา วงษ์ไทย (2555: 60) ได้ศึกษาเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความตาย ในภาษาไทย สามารถสรุปความได้ว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบในการศึกษานี้สามารถสะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษา ที่มีต่อความตาย โดยแบ่งออกเป็นมุมมองในด้านบวกและมุมมองในด้านลบ มุมมองต่อความตายในด้านบวกสะท้อนให้เห็นได้จากอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ความตายคือการพักผ่อน ความตายคือการหลุดพ้น และความตายคือความสุข ส่วนมุมมองต่อความตายในด้านลบ สะท้อนให้เห็นได้จากอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ความตายคือการเดินทาง (แม้ว่าจะปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “ไปสวรรค์” “ไปดี” แต่ก็ถือว่าเป็นการพลัดพรากจากกัน) ความตายคือการสิ้นสุดของสิ่งที่ดำเนินอยู่ ความตายคือการดับของไฟแสงสว่าง ความตายคือการปิดฉากการแสดงและความตายคือการพ่ายแพ้

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความตายทั้ง 8 ประเภทที่พบนี้ มีทั้งอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่พบในงานวิจัยที่ผ่านมา และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่พบเฉพาะงานวิจัยดังกล่าวนี้เท่านั้น อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่พบว่ามีสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ได้แก่ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ความตายคือการเดินทาง ความตายคือการสิ้นสุดของสิ่งที่ดำเนินอยู่ ความตายคือการพักผ่อน ความตายคือการดับของไฟแสงสว่าง ความตายคือการปิดฉากการแสดง ความตายคือการพ่ายแพ้ และความตายคือความสุข ส่วนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่พบเฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น ได้แก่ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ความตายคือการหลุดพ้น การพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาเป็นจำนวนมากนี้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีมโนทัศน์ความตาย

ที่เป็นสากล ส่วนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ที่พบเฉพาะงานวิจัยนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า อาจเนื่องมาจากความเชื่อทางศาสนาของคนไทยที่เชื่อว่าการมีชีวิตอยู่เป็นเรื่องของ ความมีทุกข์ มีเคราะห์กรรมที่พันนาการชีวิตเอาไว้ เมื่อตายจึงถือว่าหลุดพ้นจาก พันนาการเหล่านั้น

รวมถึงงานวิจัยของอรทัย ชินอัครพงศ์ (2557: 57) ได้ศึกษาเรื่อง อุปลักษณะ เชิงมโนทัศน์ของคำคำในภาษาไทย สามารถสรุปความได้ว่า ความหมายของคำคำ ที่ให้ความหมายตรงจะเป็นคำคำที่เกี่ยวกับรูปลักษณะ และลักษณะนิสัย/ความประพฤติ ส่วนคำคำประเภทสัตว์ ความเชื่อทางศาสนา/ภูตผี สิ่งสกปรก/ของเสียที่ไม่เป็น ที่ต้องการ เรื่องเพศ/อวัยวะเพศ โรค/อาการของโรค พืชพรรณ เป็นคำคำที่เป็น ความหมายอุปลักษณะทั้งสิ้น คำคำประเภทชาติพันธุ์และชาติกำเนิดจะให้ทั้ง ความหมายตรงและความหมายอุปลักษณะ นอกจากนั้นแล้ว คำคำต่าง ๆ เหล่านี้ก็แสดง ให้เห็นถึงมโนทัศน์ทางด้านค่านิยมของคนในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับ รูปลักษณะและรูปร่างหน้าตา ความเชื่อทางศาสนา สิ่งเหนือธรรมชาติ ความเชื่อโชคลาง ความประพฤติและการปฏิบัติตน การพูด และการแบ่งพรรคพวกหรือการแบ่งชนชั้น

ท้ายที่สุดเป็นงานวิจัยของกรรณก รัมมะอัทธ (2556: 155) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบอุปลักษณะ ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล สามารถ สรุปความได้ว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในเพลงไทยลูกทุ่ง ในยุคก่อน ตามองค์ประกอบของความรัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้ที่มีความรัก อาการ ที่เกิดจากความรัก และอารมณ์รัก พบอุปลักษณะพืชเพียงอุปลักษณะเดียวที่จำแนกไว้ใน องค์ประกอบของความรัก ได้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ อุปลักษณะที่จำแนกไว้ใน องค์ประกอบของความรัก 2 องค์ประกอบเหมือนกัน คือ ผู้ที่มีความรักและอารมณ์รัก ได้แก่ อุปลักษณะอาหาร อุปลักษณะธรรมชาติ อุปลักษณะสิ่งเหนือธรรมชาติ อุปลักษณะ เดินทาง และอุปลักษณะสิ่งของ ส่วนอุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของความรัก ได้ 2 องค์ประกอบที่เหมือนกัน คือ ผู้ที่มีความรักและอาการที่เกิดจากความรัก ได้แก่ อุปลักษณะสัตว์ และอุปลักษณะการเจ็บป่วย อุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบ

ของผู้ที่มีความรักได้เพียงองค์ประกอบเดียว ได้แก่ อุปลักษณมนุษย์ และอุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของความรักได้เหมือนกันเพียงองค์ประกอบเดียว คือ อารมณ์รัก ได้แก่ อุปลักษณะทรัพย์สิน และอุปลักษณะการแข่งขัน

ประเภทของอุปลักษณะเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักในเพลงไทยลูกทุ่งยุคปัจจุบัน พบอุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของความรักได้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ อุปลักษณะพืช อุปลักษณะอาหาร อุปลักษณะธรรมชาติ อุปลักษณะการแข่งขัน และอุปลักษณะสงคราม อุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของความรักได้ 2 องค์ประกอบเหมือนกัน คือ ผู้ที่มีความรักและอารมณ์รัก ได้แก่ อุปลักษณะการแสดง อุปลักษณะการเดินทาง และอุปลักษณะการเจ็บป่วย และอุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของความรักได้ 2 องค์ประกอบ คือ ผู้ที่มีความรักและอาการที่เกิดจากความรัก ได้แก่ อุปลักษณะสัตว์ อุปลักษณะที่จำแนกไว้ในองค์ประกอบของผู้ที่มีความรักได้เพียงองค์ประกอบเดียว ได้แก่ อุปลักษณมนุษย์ อุปลักษณะสิ่งก่อสร้าง อุปลักษณะสิ่งเหนือธรรมชาติ และอุปลักษณะสิ่งของ ส่วนในอุปลักษณะการเรียนรู้จำแนกไว้ในองค์ประกอบอารมณ์รักได้องค์ประกอบเดียว

วิธีดำเนินการวิจัย

ในหัวข้อนี้ คณะผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาผ่านบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่มีการทดสอบระดับชาติ และนำคะแนน

ที่ผู้เข้าสอบได้รับไปเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในการคัดเลือกบทความ คือ ศึกษาผ่านบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) เฉพาะส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาในส่วนที่ 2 คือ ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้บทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ที่มีการเผยแพร่ในสื่ออินเทอร์เน็ต ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 จำนวนทั้งสิ้น 42 บทความ ซึ่งมีการเรียงบทความตามลำดับปีที่มีการทดสอบไว้อย่างชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 จำนวนทั้งสิ้น 42 บทความ ที่เผยแพร่โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์
2. คัดเลือกรูปคำอุปลักษณ์ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของอุปลักษณ์ คือจะต้องปรากฏ “แบบเปรียบ” (Source Domain) และ “สิ่งที่ถูกเปรียบ”

(Target Domain) โดยแบบเปรียบเทียบนั้นจะเป็นมโนทัศน์ที่รับรู้เข้าใจร่วมกันในสังคมหนึ่ง ๆ และมีความเป็นรูปธรรมในการที่จะอธิบายสิ่งที่ถูกเปรียบ ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น “...เดือนเมษายนปีนี้กล่าวได้ว่าเป็นปีเสียด เพราะมีเรื่องราวร้อนแรงเกิดขึ้นมากมายทั้งในบ้านเราและบ้านเขา...” คำว่า “เสียด” คือแบบเปรียบเทียบส่วนคำว่า “เดือนเมษายนปีนี้” คือสิ่งที่ถูกเปรียบ ทั้งนี้ยังพิจารณาจากคำเชื่อมอุปลักษณ์ เช่นคำว่า คือ เป็น ฯลฯ รวมทั้งรูปภาษาที่ไม่ปรากฏคำเชื่อมอุปลักษณ์ แต่มีคำแสดงการเปรียบเทียบปรากฏอยู่ เช่น “...การติดอยู่ในความสุขขั้นที่ 1 ทำให้ต้องหาต้องได้ ต้องเอาด้วยวิธีการต่าง ๆ แม้แต่ต้องต่อสู้มาฟันกัน...” จากตัวอย่างเป็นการนำรูปคำกริยาในวงความหมายหรือมโนทัศน์ในด้านการทำสงครามมาเปรียบเทียบกับกริยาอาการของมนุษย์ และเมื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำอุปลักษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำรูปคำอุปลักษณ์ที่พบมาจัดกลุ่มความหมายตามมโนทัศน์ให้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน เช่น อุปลักษณ์ที่เปรียบมนุษย์เป็นสิ่งอื่น ประกอบด้วยเปรียบมนุษย์เป็นสัตว์ เปรียบมนุษย์ เป็นธรรมชาติ และเปรียบมนุษย์เป็นสภาพสังคม

3. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายโยงความหมายระหว่างวงความหมายต้นทาง หรือแบบเปรียบ (Source Domain) และวงความหมายปลายทาง หรือสิ่งที่ถูกเปรียบ (Target Domain) เพื่อแสดงระบบการเปรียบเทียบในมโนทัศน์ของเรื่องราวในชุดข้อมูลนั้น ๆ โดยในบทความนี้จะใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- 3.1 + หมายถึง เครื่องหมายแสดงการพบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.2 - หมายถึง เครื่องหมายแสดงการไม่พบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3 ± หมายถึง เครื่องหมายแสดงการพบหรือไม่พบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 [] หมายถึง เครื่องหมายใช้แสดงอรรถลักษณะของคำที่นำมาวิเคราะห์

4. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 พบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 131 ข้อความ สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 9 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **อุปลักษณะที่เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งอื่น** หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งที่ของเครื่องใช้ เปรียบสภาพสังคมเป็นมนุษย์ เปรียบสภาพสังคมเป็นกิริยาอาการของมนุษย์ เปรียบสภาพสังคมเป็นสัตว์ เปรียบสภาพสังคมเป็นธรรมชาติ เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งมีค่า เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งที่ก่อสร้าง เปรียบสภาพสังคมเป็นอาหาร เปรียบสภาพสังคมเป็นภูมิคุ้มกัน เปรียบสภาพสังคมเป็นสงคราม และเปรียบสภาพสังคมเป็นการศึกษา จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 49 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 37.40 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“สื่อ social media ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันมีหลายอย่าง เช่น Facebook, Google, Twitter, Instagram, Line สื่อเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลอย่างมากต่อผู้ใช้ เราต้องมองให้เห็น ข้อดีข้อเสีย หรือ “เหรียญสองด้าน” ของสื่อที่เราใช้ ต้องเข้าใจให้ชัดเจนว่าการใช้ social media ทำให้เกิดข้อดีและข้อเสียอะไรบ้าง และจะใช้สื่ออย่างไรจึงจะได้ประโยชน์เต็มที่”

(บทความที่ 42 เรื่อง เหรียญสองด้านของ social media)

สื่อ social media

- สิ่งของเครื่องใช้
- + มีสองด้าน
- + เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ใช้แลกเปลี่ยนสิ่งของ
- + ใช้ติดต่อสื่อสาร
- โลหะที่มีลักษณะกลมแบน

เหรียญ

- + สิ่งของเครื่องใช้
- + มีสองด้าน
- เทคโนโลยีสารสนเทศ
- + ใช้แลกเปลี่ยนสิ่งของ
- ใช้ติดต่อสื่อสาร
- + โลหะที่มีลักษณะกลมแบน

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + มีสองด้าน

สื่อ social media หมายถึง น. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ทำให้บุคคลทั่วไปมีส่วนร่วมสร้าง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ สื่อเหล่านี้เป็นของบริษัทต่าง ๆ ที่ให้บริการผ่านเว็บไซต์ของตน เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ไลน์ทีวี ไลน์ทีวี

เหรียญ หมายถึง น. โลหะที่มีลักษณะกลมแบนหรือรูปเหลี่ยมเป็นต้น มีภาพหรือตัวอักษรอยู่บนพื้น เช่น เหรียญกระษาปณ์ เหรียญความดีความชอบ เหรียญที่ระลึก

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้กับสภาพสังคม คือเหรียญกับสื่อ social media มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ [+ มีสองด้าน] จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อย ทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบเทียบในที่นี้ คือ “เหรียญ” สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “สื่อ social media” โดยเปรียบเทียบว่า การใช้สื่อ

social media ให้ผลทั้งสองอย่าง คือมีทั้งข้อดีและข้อเสีย เช่นเดียวกับเหรียญที่มีทั้งสองด้าน คือด้านหน้าและด้านหลัง

2. **อุปลักษณะที่เปรียบเทียบมนุษย์เป็นสิ่งอื่น** หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบเทียบมนุษย์เป็นสัตว์ เปรียบมนุษย์เป็นธรรมชาติ และเปรียบเทียบมนุษย์เป็นสภาพสังคม จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 24 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 18.32 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...นอกจากนี้ การที่ตัวพ่อแม่เองมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมด้วย ก็เลยกลายเป็นเรื่องของลูกปูเดินตามพ่อแม่ปู”

(บทความที่ 6 เรื่อง ปัญหาวัยรุ่น ต้นเหตุและทางแก้)

พ่อแม่คน

- สัตว์
- + เลี้ยงดูลูก
- + เป็นแบบอย่างให้แก่ลูก
- + 2 ขา
- มีกระดอง
- + เลือดอุ่น

พ่อแม่ปู

- + สัตว์
- + เลี้ยงดูลูก
- + เป็นแบบอย่างให้แก่ลูก
- + 10 ขา
- + มีกระดอง
- เลือดอุ่น

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + เลี้ยงดูลูก
- + เป็นแบบอย่างให้แก่ลูก

ลูกคน

- สัตว์
- + มีพ่อแม่
- + ทำตามพ่อแม่
- + 2 ขา
- มีกระดูก
- + เลือดอุ่น

ลูกปู

- + สัตว์
- + มีพ่อแม่
- + ทำตามพ่อแม่
- + 10 ขา
- + มีกระดูก
- เลือดอุ่น

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + มีพ่อแม่
- + ทำตามพ่อแม่

พ่อแม่คน หมายถึง น. ผู้ที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก โดยลูกของตนเองนั้นเป็นมนุษย์

พ่อแม่ปู หมายถึง น. ผู้ที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก โดยลูกของตนเองนั้นเป็นสัตว์ คือ ปู

ลูกคน หมายถึง น. ผู้มีกำเนิดจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่ของตนเองนั้นเป็นมนุษย์

ลูกปู หมายถึง น. ผู้มีกำเนิดจากพ่อแม่ โดยพ่อแม่ของตนเองนั้นเป็นสัตว์ คือ ปู

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสัตว์กับมนุษย์ คือพ่อแม่ปูกับพ่อแม่คน มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ [+ เลี้ยงดูลูก] [+ เป็นแบบอย่างให้แก่ลูก] และลูกปูกับลูกคน มีอรรถลักษณะร่วมกัน คือ [+ มีพ่อแม่] [+ ทำตามพ่อแม่] จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์

ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบในที่นี้ คือ “พ่อแม่ปู” “ลูกปู” สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “พ่อแม่คน” “ลูกคน” โดยเปรียบเทียบว่า พ่อแม่คนมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกและเป็นแบบอย่างให้แก่ลูก เช่นเดียวกับพ่อแม่ปู และลูกคนต่างมีพ่อแม่และมีหน้าที่ในการทำตามพ่อแม่ เช่นเดียวกับลูกปู

3. **อุปลักษณะที่เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นสิ่งอื่น** หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นอวัยวะของมนุษย์ เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นมนุษย์ เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นสัตว์ เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นธรรมชาติ เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นสิ่งของเครื่องใช้ เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นการแข่งขัน และเปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นสงคราม จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 18 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 13.74 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เมื่อเขารู้นิสัยและความสนใจของเรา ก็สามารถส่งโฆษณาที่สอดคล้องกับความสนใจตรงมาที่เราเป็นรายบุคคลได้เลย เข้ากับหลักการที่ว่า “หัวใจของโฆษณาคือโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย””

(บทความที่ 42 เรื่อง เหยียดสองด้านของ Social Media)

การโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย

- อวัยวะของมนุษย์
- + สำคัญที่สุด
- + เศรษฐกิจ
- รูปธรรม
- + ขวนเชิญผู้บริโภค

หัวใจ

- + อวัยวะมนุษย์
- + สำคัญที่สุด
- + สุกดิบเลือด
- + รูปธรรม

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + สำคัญที่สุด

การโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย หมายถึง น. การกระทำการไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า

หัวใจ หมายถึง น. อวัยวะภายในสำหรับฉีดเลือดให้หมุนเวียนเลี้ยงร่างกาย

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างอวัยวะของมนุษย์กับสภาพเศรษฐกิจ คือหัวใจกับการโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ **[+ สำคัญที่สุด]** จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบในที่นี้ คือ “หัวใจ” สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “การโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย” โดยเปรียบเทียบว่า การโฆษณาให้ตรงกับเป้าหมาย เป็นการส่งโฆษณาที่สอดคล้องกับนิสัยและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำการตลาด เช่นเดียวกับหัวใจซึ่งเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดในร่างกาย เพราะมีหน้าที่ ในการสูบฉีดเลือดให้หมุนเวียนเลี้ยงร่างกาย หากหัวใจหยุดทำงานเมื่อใด ก็ส่งผลให้ผู้นั้นเสียชีวิตได้

4. อุปลักษณ์ที่เปรียบสัตว์เป็นสิ่งอื่น หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบ สัตว์เป็นสิ่งมีค่า และเปรียบสัตว์เป็นสิ่งที่ของเครื่องใช้ จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณ์จำนวน 15 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 11.45 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ขณะนี้มีวัวอยู่ 9 ตัว โดยเริ่มต้นจากวัวพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ 2 ตัวที่ได้รับจากพ่อแม่ วัวเหล่านี้ เปรียบได้กับเงินออมของบ้าน หากต้องการใช้เงินก่อนก็จะขายวัว ถ้าตัวยังเล็กจะขายได้สามหมื่นบาทขึ้นไป แต่ถ้าตัวโตเต็มที่จะขายได้ประมาณ ตัวละแสนกว่าบาท...”

(บทความที่ 36 เรื่อง แรงบันดาลใจจากในหลวงรัชกาลที่ 9)

วัว

- + สัตว์
- + มีชีวิต
- + มีสีขา
- + มีกีบเท้า
- + เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- + ต้องเก็บรักษา
- + สร้างเงินก้อน

เงินออม

- สัตว์
- มีชีวิต
- ± ใส่กระปุก
- + เหยียญ
- + ธนบัตร
- + ต้องเก็บรักษา
- + สร้างเงินก้อน

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + ต้องเก็บรักษา
- + สร้างเงินก้อน

วัว หมายถึง น. ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิด *Bos taurus* Linn. ในวงศ์ Bovidae เป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดใหญ่ กีบคู่ ลำตัวมีสีต่าง ๆ เช่น น้ำตาล นวล เขาค้างสั่น ไม่ผลัดขนมีเหนียงห้อยอยู่ใต้คอดึงออก ขนปลายหางเป็นพู่ ที่เลี้ยงเพื่อนำนํ้านมมาบริโภค เช่น พันธุ์โฮลสไตน์-ฟรีเซียน ที่ขุนเป็นวัวเนื้อ เช่น พันธุ์บรามัน, โค ก็เรียก

เงินออม หมายถึง น. เงินที่เก็บสะสม เพื่อให้พอกพูนขึ้นไปเรื่อยๆ ตามเวลา และควรเป็นเงินก้อนแรกที่หักออกจากรายได้ที่มีเข้ามาทันที ก่อนที่จะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ (หรือเก็บก่อนใช้)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่งมีค่ากับสัตว์ คือเงินออมกับวัว มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ [+ ต้องเก็บรักษา] [+ สร้างเงินก้อน] จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง

วงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบในที่นี้ คือ “เงินออม” สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “วัว” โดยเปรียบเทียบว่า วัวเป็นสัตว์ที่มีค่า และเป็นเงินสำรองสำหรับไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน คือ การขายวัว จึงต้องดูแลมันไว้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับเงินออมที่เป็นสิ่งมีค่า และเป็นเงินสำรองสำหรับไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน คือ การนำเงินที่หยอดใส่ในกระปุกออมสินมาใช้ จึงต้องเก็บรักษาเงินไว้เป็นอย่างดี

5. **อุปลักษณะที่เปรียบสถานที่เป็นสิ่งอื่น** หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบสถานที่เป็นอวัยวะของสัตว์ เปรียบสถานที่เป็นมนุษย์ เปรียบสถานที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ และเปรียบสถานที่เป็นสิ่งก่อสร้าง จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 12 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 9.16 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ป่าพรุควนเคร็งเป็นเหมือนแก้มลิงรองรับกักเก็บน้ำและช่วยบำบัดน้ำเสีย ก่อนที่จะไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา”

(บทความที่ 19 เรื่อง ป่าพรุควนเคร็ง)

ป่าพรุควนเคร็ง

- อวัยวะของสัตว์
- + เก็บน้ำได้มาก
- ลิง
- + มีต้นไม้
- + อยู่จังหวัดนครศรีธรรมราช
- + อยู่จังหวัดพัทลุง
- + อยู่จังหวัดสงขลา

แก้มลิง

- + อวัยวะของสัตว์
- + เก็บน้ำได้มาก
- + ลิง

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + เก็บน้ำได้มาก

ปาพรุควนเคื่อง หมายถึง น. ปาพรุที่มีความสำคัญต่อจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำปากพนัง และทะเลน้อย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทะเลสาบสงขลา

แก้มลิง หมายถึง น. อวัยวะของลิงที่มีไว้ใช้สำหรับการกักเก็บน้ำเอาไว้

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างอวัยวะของสัตว์กับสถานที่ คือแก้มลิงกับปาพรุควนเคื่อง มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ **[+ เก็บน้ำได้มาก]** จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบเทียบในที่นี้ คือ **“แก้มลิง”** สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ **“ปาพรุควนเคื่อง”** โดยเปรียบเทียบว่า ปาพรุควนเคื่องเป็นป่าที่สามารถรองรับการกักเก็บน้ำได้เช่นเดียวกับแก้มลิง ซึ่งเป็นอวัยวะของลิงที่มีไว้ใช้สำหรับการกักเก็บน้ำเอาไว้

6. อุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบสิ่งของเครื่องใช้เป็นสิ่งอื่น หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบเทียบสิ่งของเครื่องใช้เป็นสารเสพติด เปรียบสิ่งของเครื่องใช้เป็นมนุษย์ และเปรียบเทียบสิ่งของเครื่องใช้เป็นธรรมชาติ จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณ์จำนวน 7 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 5.34 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...การใช้ social media สามารถทำให้เกิดสิ่งเลวร้ายขึ้นมาได้หลายอย่าง เช่น ทำให้คนจำนวนมากตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาสินค้า ทำให้คนจำนวนมาก เสพติดสื่อออนไลน์อย่างเกินเยียวยาโดยเฉพาะเยาวชน เพราะเป้าหมายของมันคือโน้มน้าวให้ผู้ซื้อสื่อติดใจ ชอบใจ และอยู่กับมันให้มากและนานที่สุด...”

(บทความที่ 42 เรื่อง เหยื่อสองด้านของ Social Media)

สื่อออนไลน์

- รูปธรรม
- + ให้โทษ
- + ขาดไม่ได้
- + ให้ข้อมูลข่าวสาร
- + แสดงผ่านอุปกรณ์
- นำเข้าร่างกาย

สารเสพติด

- + รูปธรรม
- + ให้โทษ
- + ขาดไม่ได้
- + นำเข้าร่างกาย

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + ให้โทษ
- + ขาดไม่ได้

สื่อออนไลน์ หมายถึง น. สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสาร ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบ กันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง

สารเสพติด หมายถึง น. สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยการกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วจะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสารเสพติดกับสิ่งของเครื่องใช้ คือสารเสพติดกับสื่อออนไลน์ มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ [+ ให้โทษ] [+ ขาดไม่ได้] จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบในที่นี้ คือ “สารเสพติด” สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ “สื่อออนไลน์” โดย

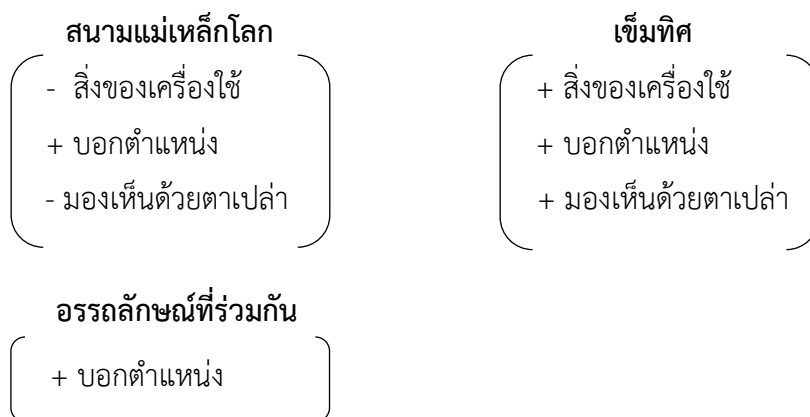

เปรียบเทียบว่า การเสฟสื่อออนไลน์ที่มากจนเกินไป ทำให้ผู้ใช้ติดใจ ขอบใจ และอยากอยู่กับมันให้มากที่สุด เช่นเดียวกับการเสฟสารคดี ก็ทำให้ผู้เสฟติดใจ และขาดการเสฟไม่ได้เช่นเดียวกัน

7. **อุปลักษณะที่เปรียบธรรมชาติเป็นสิ่งอื่น** หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบธรรมชาติเป็นสิ่งของเครื่องใช้ จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 2 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าสมองของสัตว์เหล่านี้สามารถบันทึกและจดจำลักษณะของสนามแม่เหล็กในถิ่นเดิมซึ่งเป็นแหล่งที่เกิดของมันไว้ในสมองได้ ดังนั้นเมื่อถึงเวลาเดินทางอพยพกลับถิ่นเดิม จึงใช้สนามแม่เหล็กโลกเป็นเข็มทิศบอกทิศทางและตำแหน่งแห่งที่ได้...”

(บทความที่ 1 เรื่อง สัตว์อพยพเคลื่อนย้ายกลับถิ่นกำเนิดได้อย่างไร)

สนามแม่เหล็กโลก หมายถึง น. บริเวณที่มีอำนาจแม่เหล็ก, บริเวณที่มีเส้นแรงแม่เหล็กผ่าน

เข็มทิศ หมายถึง น. ชื่อเครื่องชี้บอกทิศ มีเข็มเป็นแม่เหล็กซึ่งปลายข้างหนึ่งชี้ไปทางเหนือเสมอ

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้กับธรรมชาติ คือเข็มทิศกับสนามแม่เหล็กโลก มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ **[+ บอกตำแหน่ง]** จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อย ทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบเทียบในที่นี้ คือ **“เข็มทิศ”** สิ่งที่ถูกเปรียบ คือ **“สนามแม่เหล็กโลก”** โดยเปรียบเทียบว่า สนามแม่เหล็กโลก สามารถใช้เป็นสิ่งที่บ่งบอกทิศทางและตำแหน่งได้ เช่นเดียวกับเข็มทิศ ซึ่งเป็นชื่อเครื่องชี้บอกทิศ มีเข็มเป็นแม่เหล็กซึ่งปลายข้างหนึ่ง ชี้ไปทางเหนือเสมอ

8. อุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบการแข่งขันเป็นสิ่งอื่น หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบเทียบการแข่งขันเป็นสิ่งก่อสร้าง จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณ์จำนวน 2 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ถ้าคนไทยจำนวนมากเก่งวิทยาศาสตร์ สิ่งที่จะตามมาซึ่งจะช่วยให้ประเทศสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ในเวทีโลก** ก็คือ นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ และทรัพยากรทางปัญญา”**

(บทความที่ 30 เรื่อง เด็กไทยกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

การแข่งขัน	เวที
- ธุรกรรม + ได้จัดขึ้น + ได้รับความสนใจ + แบ่งฝ่าย - สิ่งก่อสร้าง + มีการตัดสินใจ + กฎเกณฑ์	+ ธุรกรรม + ได้จัดขึ้น + ได้รับความสนใจ - แบ่งฝ่าย + สิ่งก่อสร้าง - มีการตัดสินใจ - กฎเกณฑ์

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

$$\left(\begin{array}{l} + \text{ได้จัดขึ้น} \\ + \text{ได้รับความสนใจ} \end{array} \right)$$

การแข่งขัน หมายถึง น. การที่คู่ต่อสู้ตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปแย่งชิงกันหรือต่อสู้กันเพื่อที่จะได้ครอบครองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การแข่งขันในธรรมชาติเพื่อความอยู่รอด การแข่งขันทางธุรกิจ การแข่งขันกีฬา

เวที หมายถึง น. ยกพื้นสำหรับเล่นละครและอื่น ๆ เช่น เวทีละคร เวทีมวย

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างสิ่งก่อสร้างกับการแข่งขัน คือ เวทีกับการแข่งขัน มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ **[+ ได้จัดขึ้น] [+ ได้รับความสนใจ]** จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อย ทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบเทียบในที่นี้ คือ **“เวที”** สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ **“การแข่งขัน”** โดยเปรียบเทียบว่า การแข่งขันเป็นสิ่งที่ได้จัดขึ้นและได้รับความสนใจ คือการแข่งขันด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ และทรัพย์สินทางปัญญา เช่นเดียวกับเวทีโลกที่ได้จัดขึ้น และได้รับความสนใจ เนื่องจากเป็นเวทีที่มีการแข่งขันระดับโลก มีผู้ติดตามชมเป็นจำนวนมาก

9. อุปลักษณะที่เปรียบเทียบการศึกษาเป็นสิ่งอื่น หมายถึง การที่ผู้เขียนบทความเปรียบเทียบการศึกษาเป็นธรรมชาติ จากข้อมูลที่ศึกษาพบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณะจำนวน 2 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...ถ้าคนทำสวนต้องการผลงานตรงตามธรรมชาติของงานคือ ต้นไม้เจริญเติบโตออกดอกออกผล เมื่อผลงานออกมาตรงตามความต้องการก็มีความสุขจัดเป็นความสุขขั้นที่ 3 แต่ถ้ามองข้ามขั้น คือ ต้องการเงินค่าจ้างทำสวน สุขภาพจะไปผูกอยู่กับจำนวนเงินที่จะนำไปหาความสุขขั้นที่ 1 เหมือนนักเรียนถ้าต้องการเป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนคือ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เมื่อเกิดการเรียนรู้ก็จะมี

ความสุขแต่ถ้าต้องการมุ่งไปที่คะแนนหรือเงินรางวัล ความสุขก็จะผูกอยู่กับคะแนนหรือเงินรางวัล...”

(บทความที่ 29 เรื่อง ความสุขของมนุษย์)

ความรู้

- รูปธรรม
- + ผลลัพธ์
- + ได้มาด้วยความเพียร
- + การศึกษา
- รับประทานได้
- เกิดจากต้นไม้

ดอกไม้และผลไม้

- + รูปธรรม
- + ผลลัพธ์
- + ได้มาด้วยความเพียร
- การศึกษา
- + รับประทานได้
- + เกิดจากต้นไม้

อรรถลักษณะที่ร่วมกัน

- + ผลลัพธ์
- + ได้มาด้วยความเพียร

ความรู้ หมายถึง น. สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ เช่น ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์

ดอกไม้และผลไม้ ดอกไม้ หมายถึง น. อวัยวะส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่ในการสืบพันธุ์ของพืชดอก (Angiosperm) เป็นส่วนโครงสร้างของพืชที่พัฒนามาจากกิ่งและใบ ส่วนผลไม้ หมายถึง น. ส่วนของพืช ที่เจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงมาจากรังไข่ โครงสร้างของผลไม้ประกอบด้วยเนื้อเยื่อหลักคือ เพอริคาร์พ (pericarp) ที่เจริญเปลี่ยนแปลงจากผนังรังไข่เป็นส่วนต่างๆ ของผลไม้ เช่น เนื้อที่ใช้บริโภคเป็นอาหารเปลือก เมล็ด และเนื้อในเมล็ด

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบ ระหว่างธรรมชาติกับการศึกษา คือ ดอกไม้และผลไม้กับความรู้ มีอรรถลักษณะหลักร่วมกัน คือ **[+ ผลลัพธ์] [+ ได้มาด้วยความเพียร]** จากอรรถลักษณะหลักและอรรถลักษณะย่อยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวงความหมายต้นทางกับวงความหมายปลายทาง สิ่งที่เป็นแบบเปรียบเทียบในที่นี้ คือ **“ดอกไม้และผลไม้”** สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ คือ **“ความรู้”** โดยเปรียบเทียบว่า การที่จะได้รับความรู้มานั้นจะต้องเกิดจากความขยันหมั่นเพียร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีตามความต้องการ เช่นเดียวกับการปลูกต้นไม้ หากต้องการให้ต้นไม้เจริญเติบโต มีดอกและมีผล ก็จะต้องเกิดจากการที่เราหมั่นรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดผลผลิตที่ดีตามที่ตนเองต้องการ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์อุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 พบข้อความที่ปรากฏการใช้อุปลักษณ์จำนวน 131 ข้อความ สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 9 ประเภทตามลำดับความถี่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของอุปลักษณ์ที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป

ลำดับ	กลวิธีทางภาษา	ความถี่	ร้อยละ
1	อุปลักษณ์ที่เปรียบสภาพสังคมเป็น สิ่งอื่น	49	37.40
2	อุปลักษณ์ที่เปรียบมนุษย์เป็นสิ่งอื่น	24	18.32
3	อุปลักษณ์ที่เปรียบสภาพเศรษฐกิจ เป็นสิ่งอื่น	18	13.74
4	อุปลักษณ์ที่เปรียบสัตว์เป็นสิ่งอื่น	15	11.45
5	อุปลักษณ์ที่เปรียบสถานที่เป็นสิ่ง อื่น	12	9.16

ลำดับ	กลวิธีทางภาษา	ความถี่	ร้อยละ
6	อุปลักษณ์ที่เปรียบสิ่งของเครื่องใช้ เป็นสิ่งอื่น	7	5.34
7	อุปลักษณ์ที่เปรียบธรรมชาติเป็นสิ่ง อื่น	2	1.53
8	อุปลักษณ์ที่เปรียบการแข่งขันเป็น สิ่งอื่น	2	1.53
9	อุปลักษณ์ที่เปรียบการศึกษาเป็นสิ่ง อื่น	2	1.53
รวม		131	100.00

จากตารางข้างต้นปรากฏการใช้อุปลักษณ์ประเภทอุปลักษณ์ที่เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งอื่นมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 49 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 37.40 เป็นผลอันเนื่องมาจากประเภทของบทความส่วนใหญ่ที่นำมาใช้สอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเขียนบทความตามเหตุการณ์หรือสภาพสังคมไทยที่เกิดขึ้นในช่วงปีของบทความนั้น ๆ จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้เขียนจำเป็นต้องหยิบยกเอาประเด็นทางสังคมหรือเหตุการณ์ตัวอย่างมาอธิบายประกอบการใช้อุปลักษณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการขยายความหมายของคำต่าง ๆ นำมาใช้เพื่อช่วยอธิบายประเด็นทางสังคมหรือตัวอย่างเหตุการณ์ที่อาจเข้าใจได้ยากเกินไปสำหรับผู้เข้าสอบส่วนใหญ่ที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งการอธิบายถึงประเด็นทางสังคม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจจำเป็นต้องใช้คำศัพท์ในแวดวงเฉพาะกลุ่มมาประกอบการบรรยายด้วยอุปลักษณ์ ซึ่งนอกจากจะใช้ขยายความหมายของประเด็นทางสังคมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้ว ยังใช้ขยายความหมายของศัพท์ในแวดวงเฉพาะกลุ่มให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ ยังอาจสันนิษฐานได้ถึงเหตุผลที่ทำให้อุปลักษณ์ที่เปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งอื่น เป็นอุปลักษณ์ที่ปรากฏใช้มากที่สุด ในอุปลักษณ์ทุกประเภทได้ว่า สภาพสังคมทั้งหลายและเหตุการณ์ต่าง ๆ

ที่ยกมานั้นเป็นเรื่องใกล้เคียงตัวทั้งผู้เขียนบทความและผู้เข้าสอบ การใช้อุปลักษณ์เพื่อเปรียบสภาพสังคมเป็นสิ่งที่อื่น จึงเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความหมายที่ต้องการจะสื่อได้อย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ผู้เข้าสอบก็สามารถตีความความหมายที่ขยายโดยกระบวนการใช้อุปลักษณ์ได้โดยง่าย

หากอ้างอิงจากข้อความข้างต้นที่กล่าวว่า การนำอุปลักษณ์มาช่วยขยายความหมายของสิ่งใกล้เคียงตัวผู้เขียนบทความและผู้เข้าสอบ เพื่อถ่ายทอดความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อและช่วยให้ผู้เข้าสอบสามารถตีความความหมายได้ง่ายขึ้น เมื่อนำข้ออนุมานนี้มาพิจารณาข้อมูลและจำนวนอุปลักษณ์ประเภทอื่นที่เหลือ พบว่าข้อมูลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันกับข้ออนุมานข้างต้น กล่าวคือ อุปลักษณ์ที่เปรียบมนุษย์เป็นสิ่งที่อื่น เป็นอุปลักษณ์ที่มีจำนวนการปรากฏใช้ใน 24 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 18.32 และอุปลักษณ์ที่เปรียบสภาพเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่อื่น เป็นอุปลักษณ์ที่มีจำนวนการปรากฏใช้ใน 18 ข้อความ คิดเป็น 13.74 ร้อยลงมาตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคล อวัยวะ กิริยาอาการ และจิตใจ และทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ ต่างก็เป็นเรื่องใกล้เคียงตัวผู้เขียนและผู้เข้าสอบ การนำอุปลักษณ์มาใช้เปรียบมนุษย์และสภาพเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่อื่น จึงเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายสำหรับผู้เขียนบทความ และเป็นเรื่องเข้าใจได้ง่ายสำหรับผู้เข้าสอบ

อย่างไรก็ตาม ข้ออนุมานดังกล่าวยังมีข้อยกเว้นอยู่บ้าง คืออุปลักษณ์ที่เปรียบธรรมชาติเป็นสิ่งที่อื่น อุปลักษณ์ที่เปรียบการแข่งขันเป็นสิ่งที่อื่น และอุปลักษณ์ที่เปรียบการศึกษาเป็นสิ่งที่อื่น เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า อุปลักษณ์ทั้งสามประเภทนี้ไม่เป็นไปตามข้ออนุมานข้างต้น กล่าวคือ ทั้งเรื่องธรรมชาติ การแข่งขัน และการศึกษาทั้งหลายเหล่านี้ เป็นเรื่องที่ใกล้เคียงตัวผู้เขียนบทความและผู้เข้าสอบ แต่กลับปรากฏการใช้อุปลักษณ์เป็นอันดับสุดท้ายจากอุปลักษณ์ประเภทที่เหลือ คือ ปรากฏการใช้อย่างละ 2 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากในจำนวน 42 บทความนั้น มีเพียง 3 บทความเท่านั้นที่มีการกล่าวถึงธรรมชาติ การแข่งขัน และการศึกษา ดังนั้น การใช้

อุปลักษณะที่เปรียบธรรมชาติ การแข่งขัน และการศึกษาเป็นสิ่งที่อื่น จึงมีจำนวนลดน้อยลงตามจำนวนบทความตามไปด้วย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของสิ่งที่ใช้เปรียบกับสิ่งที่ถูกเปรียบ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเพียร์ซีรี วงศ์วิมานนท์ (2548: 298, 319) ที่กล่าวว่า “อรรถลักษณะ (Semantic Component) หมายถึง ลักษณะความหมายของคำที่นำมาแจกเป็นส่วนความหมายย่อย ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำ เป็นเครื่องช่วยให้เราเห็นความสัมพันธ์ทางความหมายของคำต่าง ๆ อรรถลักษณะแต่ละประการที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำนั้นจะมีใช้อรรถลักษณะที่พบในคำเพียงคำเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นความหมายของคำในภาษา กล่าวคือ คำบางคำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก และคำบางคำมีความสัมพันธ์น้อยมาก หรือไม่มีเลย”

ข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 มีลักษณะเป็นบทความเพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหา บทความข้อสอบในแต่ละปีจะเปลี่ยนแปลงเนื้อหาตามความประสงค์ของผู้ออกข้อสอบที่แตกต่างกัน ดังนั้น อุปลักษณะที่ปรากฏในบทความจึงแสดงให้เห็นถึงมุมมอง ทักษะคิด และความคิดของผู้ออกข้อสอบที่มีต่อเนื้อหาในบทความ หรือสภาพสังคมที่ผู้ออกบทความอาศัยอยู่ จึงอาจกล่าวได้ว่าอุปลักษณะเป็นเครื่องมือของการประพันธ์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้ออกข้อสอบ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของศิริวัสถ์ กาวิละนนท์ (2562: 25 อ้างใน Lakoff & Johnson, 1980: 3) ว่า “การศึกษาอุปลักษณะที่ผ่านมามุ่งวิเคราะห์ความงามของภาษา ซึ่งเป็นศิลปะการประพันธ์ของกวีหรือนักประพันธ์ อุปลักษณะที่ปรากฏในงานร้อยกรองหรืองานประพันธ์จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งของโวหารภาพพจน์ (Figure of Speech) ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกหรือสุนทรียภาพทางการประพันธ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน” และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาลีณี สำราญอินทร์ และคณะ (2561: 61) ที่ได้ศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติ

แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งกล่าวว่า “การใช้รูปภาษาแสดงอุปลักษณ์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติทุกบทเพลงล้วนแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์เพลงมุ่งสร้างสรรค์ภาษา หรือเห็นมุมมองที่ผู้ประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติ”

ในส่วนของอุปลักษณ์ มีการพบอุปลักษณ์วงความหมายต้นทางที่เป็นสัตว์ ธรรมชาติ สิ่งก่อสร้างสภาพสังคม อวัยวะของมนุษย์ อาหาร สารเสพติด สงคราม สิ่งของเครื่องใช้ สิ่งมีค่า อวัยวะของสัตว์ กิริยาอาการของมนุษย์ ภูมิคุ้มกัน การศึกษา และการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณก รัมมะอัทธ์ (2556: 155) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล ที่มีอุปลักษณ์ความรักกับพืช อาหาร ธรรมชาติ มนุษย์ การแข่งขัน สงคราม สัตว์ สิ่งก่อสร้าง และสิ่งของ แต่มีสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาจากการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ สภาพสังคม สารเสพติด สิ่งมีค่า กิริยาอาการของมนุษย์ ภูมิคุ้มกัน และการศึกษา แสดงให้เห็นได้ว่าสิ่งที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์นั้นเป็นสิ่งที่พบเจอหรือเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดยอุปลักษณ์ที่เพิ่มเข้ามาอาจแสดงให้เห็นถึงแนวทางการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วย เช่น ในหัวข้อสภาพสังคมเป็นภูมิคุ้มกันมีการอุปลักษณ์คำว่า “วัคซีนแบบไทย” กับ “ร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องในการสวมหน้ากาก ล้างมือบ่อย ๆ และเว้นระยะห่างทางสังคม” อุปลักษณ์นี้แสดงมนทัศน์ให้เห็นว่าสภาพสังคมนั้นอยู่ในช่วงยุคโควิด-19 กำลังแพร่ระบาด ซึ่งบุคคลที่สามารถเข้าใจได้ต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมเดียวกัน หรือเกี่ยวข้องกันกับเหตุการณ์นี้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Lakoff & Johnson ที่ได้เสนอความเห็นที่ “อุปลักษณ์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นระบบของความคิดของคนในสังคม ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะภาษาเท่านั้น แต่การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันบ่งชี้ว่าคนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นมีระบบความคิดหรือมีมนทัศน์เกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ เป็นอย่างไรทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลก ซึ่งปรากฏอยู่ในความคิดของเราและไม่เกี่ยวข้องกับคำ เราใช้กันเป็นประจำมากเสียจนกระทั่งเราลืมว่ามันเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบหรือการ อุปลักษณ์นั้นเป็นการเชื่อมโยงความคิด

จากการใช้คำที่มีความหมายถ้อยจากวงของความหมายหนึ่งไปอีก วงความหมายหนึ่ง (Domain) ซึ่งเป็นไปอย่างอิสระโดยที่เราไม่รู้ตัวและเป็นการเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ”

นอกจากนี้ ในงานวิจัยนี้คณะผู้วิจัยยังพบประเภทอุปลักษณะที่แตกต่างจากงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้า จำนวน 6 ประเภท ได้แก่ อุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นสภาพสังคม อุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นสารเสพติด อุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งมีค่า อุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นกิริยาอาการของมนุษย์ อุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นภูมิคุ้มกัน และอุปลักษณะที่เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นการศึกษา เนื่องจากบทความที่ปรากฏในข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 นั้นเป็นบทความที่มีความแตกต่างกันตามเหตุการณ์หรือสภาพสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละปี รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงตามความประสงค์ของผู้ออกข้อสอบ ทำให้เนื้อหาที่ปรากฏในบทความแต่ละบทความมีความแตกต่างกันตามไปด้วย

งานวิจัยนี้จะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับอุปลักษณะที่ปรากฏในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ซึ่งสะท้อนผ่านการใช้ภาษา อันแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานและเกณฑ์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ที่มีต่อผู้ประสงค์เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อีกทั้งยังได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ในแต่ละปี ซึ่งเป็นผลพวงมาจากเหตุการณ์และสภาพสังคมไทยที่เกิดขึ้นในขณะนั้น นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ โดยเฉพาะการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณะต่อไป

เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทความของข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2564 คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า

ผู้ที่สนใจศึกษาหรือประสงค์จะทำการวิจัยจากการต่อยอดงานวิจัยนี้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากบทความของข้อสอบภาษาไทยระดับประเทศในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เช่นเดียวกันกับงานวิจัยนี้ เช่น บทความของข้อสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับงานวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ที่สนใจศึกษาหรือประสงค์จะทำการวิจัยจากการต่อยอดงานวิจัยนี้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากวาทกรรมอื่น ๆ เช่น บทเพลงหรือบทละคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อุปสรรคที่ปรากฏในวาทกรรมเหล่านั้นได้เช่นเดียวกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรกนก รัมมะอັตถ์. 2556. การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่ง
กับเพลงไทยสากล. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2541. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. 2548. “อุปลักษณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน.”
วารสารศิลปศาสตร์. 5 (1): 2-16.
- ชาลีณี สำราญอินทร์, นัทธี เพชรบุรี และศุภาชาติ เสถียรธนสาร. 2561. อุปลักษณ์เชิง
มโนทัศน์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทร
มหาภูมิพลอดุลยเดช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- นันทนา วงษ์ไทย. 2555. “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความตายในภาษาไทย.”
วารสารภาษาไทยและวัฒนธรรม. 31 (1): 43-64.
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2548. เอกสารการสอนวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15.
พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรณชนก ศรีแก้ว. 2560. อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคคลที่สามของความรัก
ในเพลงไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิระวิสุทธิ์ กาวิละนันท์. 2562. “นิสัย : การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในคลังข้อมูล
ภาษาไทยแห่งชาติตามแนววรรณศาสตร์ปริชานและวจนปฏิบัติศาสตร์.”
วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 41 (1): 23-42.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2564. ข้อสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ส่วนที่ 1 ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา พ.ศ. 2552-2564. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2566, จาก <https://www.sangfans.com/test-gat/>.

อรทัย ชินอัครพงศ์. 2557. “อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของคำด่าในภาษาไทย.” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 11 (2): 57-76.

ภาษาอังกฤษ

Lakoff, G. & Johnson, M. 1980. **Metaphors We Live By**. Chicago: The University of Chicago Press.

Nida, Eugene A. 1975. **Componential Analysis of Meaning**. Mouton: The Hague.

กลไกการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของ บริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด : การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์¹

วีณา วุฒิจำนงค์²

บทคัดย่อ

การปรับแก้เป็นกลไกทางภาษาที่ปรากฏในการสนทนาทุกภาษา และเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานของการศึกษาด้านสนทนาวิเคราะห์ บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้ และวิเคราะห์กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ข้อมูลมาจากคลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด จำนวน 167 คลิป ได้ข้อมูลการปรับแก้จำนวนทั้งสิ้น 56 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า การปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด มี 3 ประเภท ได้แก่ การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง และการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง ด้านกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นพบกลวิธีการปรับแก้ 4 กลวิธี กลวิธีที่พบในความถี่สูงสุดคือการแนะนำผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของข้อมูลอาจมีผลต่อประเภทและกลวิธีการปรับแก้

คำสำคัญ การปรับแก้, ละครชุด, สนทนาวิเคราะห์

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “กลไกการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของไทย : การศึกษาตามแนวสนทนาวิเคราะห์”

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อีเมล weena.wtcn@gmail.com

Repair Mechanisms in GMMTV Co., Ltd.'s Series Shootings : A Conversation Analysis³

Weena Wutthichamnong⁴

Abstract

Repair, linguistic mechanisms that occur in every language, is one of the fundamental issues of Conversation Analysis (CA). This research article aimed to examine types of repair and strategies of other-initiated repair in GMMTV Co., Ltd.'s series of shootings. The data are derived from 167 GMMTV Co., Ltd.'s behind-the-scenes videos. There are fifty-six repairs in total. It was found that there are three types of repairs namely, other-initiated self-repair, self-initiated self-repair, and self-initiated other-repair. For strategies of other-initiated repair, the results demonstrated four strategies. The most preferred strategy was advising. The findings indicated that the characteristics of the data might affect types and strategies of repair.

Keywords Repair, Series, Conversation Analysis

³ This article is a part of the research entitled “Repair Mechanisms in Thai Drama Series Shootings: A Conversation Analysis”.

⁴ Lecturer at Department of Thai, Faculty of Arts, Silpakorn University. Email: weena.wtcn@gmail.com

บทนำ

การปรับแก้ (Repair) เป็นกลไกทางภาษาที่ปรากฏในการสนทนาทุกภาษา และเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานของการศึกษาองค์ประกอบของการสนทนาตามแนวคิดสนทนาวิเคราะห์ (Conversation Analysis) (Delli et al. 2022: 56) ในบริบทการสนทนา การปรับแก้เป็นวิธีการที่ผู้พูดใช้เพื่อแก้ไขสิ่งที่ตัวผู้พูดหรือบุคคลอื่นได้กล่าวไป รวมถึงใช้เพื่อตรวจสอบด้วยว่า ผู้ฟังเข้าใจผู้พูดหรือไม่ (Paltridge 2006)

ที่ผ่านมา มีนักวิชาการสนใจศึกษาเรื่องการปรับแก้ในบริบทต่าง ๆ เช่น คลังข้อมูลการสนทนาภาษาตระกูลไท (Moerman, 1977) การสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลชาวไทยกับลูกค้าชาวพม่า (Krisathian, 2012) การสนทนาระหว่างนักจัดรายการวิทยุคลื่น 94.0 EFM (Wongkhat, 2012) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่กับผู้พูดภาษาอังกฤษชาวไทยในบริบทนอกห้องเรียน (Mayi, 2014) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาการปรับแก้ในบริบทการสนทนาในสื่อมวลชน (Mass media talk) นั้นกลับยังมีจำนวนไม่มากนัก

การสนทนาในสื่อมวลชนมีลักษณะแตกต่างกับการพูดที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติตรงที่การสนทนาในสื่อมวลชนส่วนใหญ่ นั้นมักจะผ่านการวางแผนเตรียมตัว และซักซ้อมมาล่วงหน้าแล้ว (Chepinchikj & Thompson 2016: 41) เช่น การสนทนาในภาพยนตร์ ละคร หรือรายการโทรทัศน์ อย่างไรก็ตาม แม้การสนทนาในภาพยนตร์จะดูไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ เนื่องจากมีการเขียนบทไว้ล่วงหน้าแล้ว แต่การสนทนาเหล่านั้นก็เป็นไปตามกฎและบรรทัดฐานของการสนทนาที่เกิดขึ้นทั่วไปในชีวิตประจำวัน (Chepinchikj & Thompson 2016: 42)

สถานการณ์การสนทนาอีกบริบทหนึ่งที่มีการเขียนบทไว้ล่วงหน้าก็คือ สถานการณ์การถ่ายทำละครชุด (drama series) ในขณะถ่ายทำละครชุด บทสนทนาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ดังกล่าวมักเป็นบทสนทนาที่นักแสดงผู้รับบทเป็นตัวละครต่าง ๆ กล่าวถ้อยคำไปตามบทพูดที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงเวลาถ่ายทำจริงก็อาจมี

ปัญหาบางประการเกิดขึ้นระหว่างการสนทนาได้ เช่น การกล่าวถ้อยคำไม่ตรงตามบทพูด การพูดลื่นพัน หรือการออกเสียงไม่ชัดเจน และทำให้เกิดการปรับแก้ขึ้นในการสนทนา ด้วยเหตุนี้ การสนทนาในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดจึงเป็นข้อมูลการใช้ภาษาที่เหมาะสมแก่การศึกษาเรื่องการปรับแก้ในการสนทนา

อนึ่ง การปรับแก้สามารถเริ่มต้นจากตัวผู้ปรับแก้ถ้อยคำเองหรืออาจเริ่มต้นจากผู้อื่นก็ได้ ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุด การปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นนับเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากเมื่อเกิดการปรับแก้ การถ่ายทำละครชุดนั้นก็ต้องหยุดลงชั่วคราว และบางครั้งยังอาจทำให้นักแสดงเสียสมาธิหรือเสียความมั่นใจ จนอาจกล่าวถ้อยคำที่ทำให้ต้องปรับแก้ซ้ำอีกหลายครั้ง ดังนั้น การศึกษากลวิธีของการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นจึงอาจช่วยให้เห็นแนวทางในการเริ่มต้นปรับแก้ถ้อยคำของผู้อื่น โดยไม่ให้เกิดกระทบกับการสนทนาที่กำลังดำเนินอยู่ได้อีกด้วย

ปัจจุบันผู้ผลิตละครชุดบางส่วนนิยมเผยแพร่ภาพเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดหลังจากที่ละครชุดเรื่องนั้นได้เผยแพร่ออกอากาศแล้ว เช่น YouTube ช่อง GMMTV OFFICIAL ได้เผยแพร่ภาพเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ในรูปแบบของคลิปวิดีโอ มีความยาวประมาณไม่เกิน 10 นาที เพื่อให้ผู้ชมได้ชมภาพการถ่ายทำละครชุดในช่วงก่อนที่ผู้ผลิตจะนำไปตัดต่อเพื่อเผยแพร่ละครชุดออกอากาศ คลิปวิดีโอประเภทดังกล่าวนี้ว่าค่อนข้างได้รับความนิยม เห็นได้จากจำนวนผู้เข้าชมคลิปวิดีโอและจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นในแต่ละคลิป

ที่ผ่านมา แม้จะมีงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับการปรับแก้ในการสนทนาภาษาไทย (Wongkhat 2012; สกาวเดือน ชารธรรม และ เทพี จรัสจรวงเกียรติ 2562; นริศา ไพเจริญ 2563) แต่เท่าที่สำรวจพบก็ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเด็นดังกล่าว เพื่อมุ่งตอบคำถามวิจัยว่า การปรับแก้ที่ปรากฏในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด มีกี่ประเภท และมีกลวิธีใดบ้างที่ใช้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้ในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด
2. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตามแนวคิดสนทนาวิเคราะห์ การปรับแก้เป็นกลไกหนึ่งของการสนทนาที่เกิดขึ้นเมื่อผู้พูดหรือบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์การสนทนานั้นได้จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการสนทนา ทั้งในด้านการพูด การฟัง การเข้าใจการสนทนา ตลอดจนมุมมองต่าง ๆ ของการสนทนาในการปฏิสัมพันธ์

ตามปกติแล้ว การปรับแก้จะเกิดขึ้นใน 2 ระยะ ได้แก่ ระยะแรกคือระยะเริ่มต้น เป็นระยะที่เริ่มพบปัญหาบางประการในการสนทนา และระยะที่ 2 คือระยะปรับแก้ เป็นระยะที่เกิดการปรับแก้ขึ้นในการสนทนา (Nookam 2010: 10; Fox et al. 2013: 1) เชกloff และคณะ (Schegloff et al. 1977) เสนอว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบของการปรับแก้สมควรแยกพิจารณาเป็น 2 ประเด็น คือพิจารณาว่าใครเป็นผู้เริ่มต้นการปรับแก้ และใครเป็นผู้ปรับแก้

วิภาวรรณ หนูขำ (Nookam 2010: 6) ได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการปรับแก้ไว้ว่า

1. การปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยตนเอง (self-initiated repair) หมายถึง การปรับแก้ซึ่งเริ่มต้นขึ้นจากผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่เป็นต้นกำเนิดของปัญหาในการสนทนา

2. การปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น (other-initiated repair) หมายถึง การปรับแก้ซึ่งเริ่มต้นขึ้นจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่เป็นต้นกำเนิดของปัญหาในการสนทนา
3. การปรับแก้โดยตนเอง (self-repair) หมายถึง การปรับแก้ซึ่งผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่ถูกปรับแก้的那个人เป็นผู้ปรับแก้ถ้อยคำนั้นเอง
4. การปรับแก้โดยผู้อื่น (other-repair) หมายถึง การปรับแก้ซึ่งบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่เป็นต้นกำเนิดของปัญหาในการสนทนานั้นเป็นผู้ปรับแก้

จากประเด็นเรื่องผู้เริ่มต้นการปรับแก้และผู้ปรับแก้ที่กล่าวถึงข้างต้น สรุปได้ว่าประเภทของการปรับแก้มี 4 ประเภท ได้แก่

1. การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง (self-initiated self-repair)
2. การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง (self-initiated other-repair)
3. การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น (other-initiated self-repair)
4. การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น (other-initiated other-repair)

ทั้งนี้ การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเองเป็นการปรับแก้ประเภทที่พบมากที่สุด (Seedhouse 2004: 22; Tuanany 2015: 561) ส่วนการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นนั้นเป็นการปรับแก้ที่พบน้อยที่สุด

ด้านตำแหน่งที่เกิดการปรับแก้ ลิดดิคอต (Liddicoat 2011: 211) อธิบายว่าการปรับแก้สามารถเกิดขึ้นได้ในตำแหน่งต่าง ๆ ของการสนทนา ได้แก่ เกิดขึ้นในผลัดเดียวกัน ในจุดเปลี่ยนผลัด ในผลัดที่ 2 ในผลัดที่ 3 และในผลัดที่ 4 ทั้งนี้ การปรับแก้ที่เกิดขึ้นในผลัดเดียวกัน ในจุดเปลี่ยนผลัด และในผลัดที่ 3 นั้นจะเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยตนเอง ส่วนการปรับแก้ที่เกิดขึ้นในผลัดที่ 2 และผลัดที่ 4 จะเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น (Chepinchikj & Thompson 2016: 44)

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องการปรับแก้ตามแนวคิดสนทนาวิเคราะห์ที่ได้กล่าวถึงข้างต้นนี้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้ที่ปรากฏในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทบทวนแนวคิดเรื่องการปรับแก้ (Repair) ตามแนวทางสนทนาวิเคราะห์ (Conversation Analysis) และทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาการปรับแก้ในสถานการณ์การสนทนาที่มีบทพูด (script)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมคลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.youtube.com ช่อง GMMTV OFFICIAL ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2566

3. การคัดเลือกข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลตามขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1) คัดเลือกข้อมูลเฉพาะส่วนที่ปรากฏการปรับแก้ที่เกิดขึ้นขณะถ่ายทำละครชุดเท่านั้น ไม่ศึกษาการปรับแก้ที่เกิดขึ้นนอกช่วงเวลาการถ่ายทำละครชุด เช่น ช่วงเวลาการให้สัมภาษณ์ของนักแสดง หรือช่วงเวลาพักของนักแสดง

2) คัดเลือกข้อมูลเฉพาะส่วนที่ปรากฏผู้ปรับแก้ ไม่ศึกษาการปรับแก้ในสถานการณ์ที่ไม่ปรากฏผู้ปรับแก้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของงานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้ ผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาเรื่องผู้ปรับแก้ด้วย

จากขอบเขตดังกล่าวสรุปได้ว่า ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย
คลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด จำนวนทั้งสิ้น
34 คลิป จากละครชุดจำนวน 19 เรื่อง เรียงตามลำดับอักษรของชื่อละครชุดได้ดังนี้

- 1) โคตรเหงา เรา 2 คน
- 2) ซอกะเซอร์คูกันต์ A Boss and a Babe
- 3) แฟนผมเป็นประธานนักเรียน My School President
- 4) วาระซ่อนเร้น Hidden Agenda
- 5) สองเดือดเลือดเดียวกัน DOUBLE SAVAGE
- 6) หัวใจในสายลม Dangerous Romance
- 7) Home School นักเรียนต้องขัง
- 8) Midnight Motel แอปลับ โรงแรมรัก
- 9) Midnight Museum พิพิธภัณฑ์รัตติกาล
- 10) Moonlight Chicken พระจันทร์มันไก่
- 11) Only Friends เพื่อนต้องห้าม
- 12) Our Skyy เพื่อนายแค่หนึ่งเดียว
- 13) Our Skyy แค่เพื่อนครับเพื่อน
- 14) Our Skyy แค่เพื่อนครับเพื่อน x นิทานพันดาว
- 15) Our Skyy แฟนผมเป็นประธานนักเรียน
- 16) Our Skyy นิทานพันดาว
- 17) The Jungle เกมรัก นักล่า บาร์ลับ
- 18) The Warp Effect รูปลักรหัสลับ
- 19) UMG รักแรกหายไป ได้ใครมาวะ?

4. การถ่ายทอดเสียงข้อมูล

ผู้วิจัยถ่ายทอดเสียงข้อมูลที่คัดเลือกไว้เป็นตัวอักษรภาษาไทย และใส่สัญลักษณ์พิเศษแสดงลักษณะทางเสียง แสดงผลัดในการพูด และสัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ สัญลักษณ์พิเศษที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีดังนี้

1. สัญลักษณ์พิเศษแสดงลักษณะทางเสียง

- 1) มหัพภาค (.) แสดงการหยุดแบบจบความโดยใช้ทำนองเสียงต่ำลง
- 2) จุลภาค (,) แสดงการหยุดแบบยังไม่จบความ โดยใช้ทำนองเสียงที่ต่อเนื่อง
- 3) ชิดล่างหนึ่งชิด (_) แสดงช่วงเวลาของการหยุดช่วงสั้น ๆ (ประมาณ 0.5-1 วินาที)
- 4) ตัวเลขในวงเล็บ (ตัวเลข) แสดงระยะเวลาของความเงียบที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนา โดยใช้การจับเวลา มีหน่วยเป็นวินาที
- 5) ทวิภาคหลังคำ (::) แสดงพยางค์ที่ลากเสียงยาวกว่าปกติ
- 6) ข้อความที่พิมพ์ตัวหนา แสดงการเน้นเสียงที่พยางค์นั้น ๆ

2. สัญลักษณ์พิเศษแสดงผลัดในการพูด

- 1) เสมอภาค (=) แสดงถ้อยคำของผู้พูดคนเดียวซึ่งยังคงต่อเนื่องกันในผลัดหนึ่ง ๆ แต่ด้วยข้อจำกัดของเนื้อที่กระดาษในการถ่ายทอดเสียงเป็นตัวอักษรจึงต้องเขียนแยกจากกัน

3. สัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ

- 1) นขลิขิต (()) แสดงข้อมูลเสริมที่แสดงกิริยาท่าทางของผู้พูด
- 2) วงเล็บเหลี่ยม ([]) แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแทรกระหว่างการสนทนา

ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะใช้ชื่อตัวละครแทนชื่อจริงของนักแสดง และใช้คำว่า “บุคลกรในกองถ่าย” แทนผู้ที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในกองถ่ายละครชุด เช่น ผู้กำกับละครชุด ครูสอนการแสดง ผู้เขียนบทละครชุด ฯลฯ แต่ไม่ได้เป็นนักแสดง

ที่รับบทเป็นตัวละครในเรื่อง ส่วนแหล่งที่มาของข้อมูล ผู้วิจัยจะอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในรูปแบบของ “[ชื่อละครชุด -- ชื่อคลิปวิดีโอตามที่ปรากฏใน YouTube ช่อง GMMTV OFFICIAL, วันที่เผยแพร่ทาง YouTube ช่อง GMMTV OFFICIAL]”

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้ตามแนวคิดเรื่องประเภทของการปรับแก้ ของเชกโลฟฟ์ และคณะ (Schegloff et al. 1977) และวิเคราะห์กลวิธีการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น โดยพิจารณาจากถ้อยคำของผู้เริ่มต้นการปรับแก้ (Byron & Heeman 1998; Krisathian 2012; Li & Xiao 2012; Tuanany 2015; Priyono & Rofiq 2021; Laksono et al. 2022; Altiparmak 2022)

6. การเรียบเรียงผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยเรียบเรียงผลการวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้และกลวิธีการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น และอธิบายผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

7. การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิจัยโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หัวข้อตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1. ประเภทของการปรับแก้ และ 2. กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น ดังนี้

1. ประเภทของการปรับแก้

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการปรับแก้จำนวนทั้งสิ้น 56 ครั้ง สามารถจัดประเภทได้เป็น 3 ประเภท เรียงตามลำดับความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยได้เป็น 1) การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น 2) การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง และ 3) การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น (other-initiated self-repair)

การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นเป็นการปรับแก้ของผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่ถูกปรับแก้ โดยมีผู้อื่นเป็นผู้เริ่มต้นการปรับแก้ ผู้เริ่มต้นการปรับแก้อาจเป็นผู้กำกับละครชุด ครูสอนการแสดง หรือนักแสดงที่ร่วมแสดงอยู่ในฉากเดียวกันก็ได้ การปรับแก้ดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่นักแสดงพูดผิด แล้วมีผู้อื่นแสดงออกให้ทราบว่าเกิดการพูดผิดขึ้น นักแสดงจึงปรับแก้ถ้อยคำของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ปรากฏการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นจำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.43 ของข้อมูลทั้งหมด ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 1

- 1 ช่างยอด : (เดินตรงไปหาและทำท่าวันทยหัตถ์ต่อหัวหน้าภูผา)
ครูเอียร์ครับ,
- 2 บุคลากรในกองถ่าย : หัวหน้าคะ.
- 3 ช่างยอด : (หัวเราะ) หัวหน้าครับ หัวหน้าครับ, (ผายมือไปทางเอียร์) นี่ครูเอียร์, ครูอาสาคนใหม่ของหมู่เฮา =
=ครับ. (เดินถอยหลัง)

(Our Skyy นิทานพันดาว -- ซีนนี้ทำเอาเหนื่อยกันสุด ๆ,

2 กรกฎาคม 2566)

ในผลัดที่ 1 ช่างยอดเรียกหัวหน้าภูผาผิดเป็นครูเอียร์ ในผลัดที่ 2 บุคลากรในกองถ่ายจึงกล่าวขึ้นว่า “หัวหน้าคะ” เพื่อให้ช่างยอดทราบว่า ชื่อที่ถูกต้องที่ช่างยอดจะต้องเรียกนั้นคือ “หัวหน้า” ไม่ใช่ “ครูเอียร์” จากนั้นในผลัดที่ 3 ช่างยอดจึงได้ปรับแก้ถ้อยคำของตนเองใหม่ โดยการปรับแก้นี้ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ในผลัดที่ 2 ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น

1.2 การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง (self-initiated self-repair)

การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเองเป็นการปรับแก้ของนักแสดงหรือผู้ที่กล่าวถ้อยคำ ทั้งนี้ การปรับแก้ดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่นักแสดงทราบเองว่าตนพูดผิด หรือไม่พอใจวิธีการพูด การออกเสียง หรือการแสดงของตน จึงปรับแก้ถ้อยคำของตนเอง ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเองจำนวน 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.64 ของข้อมูลทั้งหมดดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 2

- 1 บิว: เฮ็ดมาสเตอร์คะ ในห้องครัวไฟไหม้คะ.
- 2 เป็นหนึ่ง : เป็นหนึ่งเห็นว่า สนามไฟ (พยักหน้าและยิ้ม) สนามหญ้า=
=เรามีคนเผาไฟอยู่ครับ

(Home School นักเรียนต้องขัง -- แก๊งนี้กำลังรวมตัวกันคุดะไรอยู่เนอะ?!,
9 สิงหาคม 2566)

ในผลัดที่ 2 เป็นหนึ่งกล่าวว่า “เป็นหนึ่งเห็นว่า สนามไฟ” แล้วทราบว่าตนเองพูดผิดจึงพยักหน้าและยิ้ม แล้วปรับแก้ถ้อยคำของตนเองใหม่จาก “สนามไฟ” เป็น “สนามหญ้า” การปรับแก้ที่เกิดขึ้นในผลัดเดียวกับผลัดที่เกิดการเริ่มต้นการปรับแก้ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง

1.3 การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง (self-initiated other-repair)

การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเองเป็นการปรับแก้ของบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่ถูกปรับแก้ โดยมีผู้ที่กล่าวถ้อยคำที่ถูกปรับแก้ผู้นั้นเป็นผู้เริ่มต้นการปรับแก้ ผู้ปรับแก้อาจเป็นผู้กำกับละครชุด ครูสอนการแสดง หรือผู้เขียนบทละครชุดก็ได้ การปรับแก้ดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่นักแสดงจำบทพูด

ของตนเองไม่ได้ และบุคลากรในกองถ่ายช่วยบอกบทพูดนั้น ๆ ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้
ปรากฏการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเองจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.93
ของข้อมูลทั้งหมด ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 3

- 1 สายลม: เอง่าย่าย, (1.81) อะไรนะ. (ยิ้มและหัวเราะ)
- 2 บุคลากรในกองถ่าย : ไม่ใช่.
- 3 สายลม: เอง่าย่าย ไม่ใช่ไม่ใช่มันมีก่อนหน้านี้ (หลับตา)=
=(3.73) [เปิดคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กเพื่อดูบท] อ้อ เค.

(หัวใจในสายลม Dangerous Romance -- โม่เมนต์รัว ๆ,
19 กันยายน 2566)

ในผลัดที่ 1 สายลมจำบทพูดไม่ได้จึงทำให้เกิดช่วงเงียบ จากนั้นสายลมจึง
กล่าวถ้อยคำเหมือนกำลังสนทนากับตนเองว่า “อะไรนะ” ในผลัดที่ 2 บุคลากร
ในกองถ่ายจึงกล่าวขึ้นว่า “ไม่ใช่” เพื่อให้สายลมทราบว่า บทพูดที่สายลมจะต้องพูด
ต่อไปนั้นขึ้นต้นด้วยคำว่า “ไม่ใช่” จากนั้นในผลัดที่ 3 สายลมได้แย้งขึ้นว่าในบทที่ตน
จะต้องพูดนั้นมีข้อความอื่นก่อนคำว่า “ไม่ใช่” การปรับแก้นี้ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ใน
ผลัดที่ 1 ที่สายลมทราบว่าตนจำบทพูดไม่ได้ และในผลัดที่ 2 บุคลากรในกองถ่าย
ได้ปรับแก้ถ้อยคำให้ ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง

2. กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น

จากผลการวิจัยในข้อ 1. ประเภทของการปรับแก้ ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้
ปรากฏการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นจำนวนทั้งหมด 26 ครั้ง ผู้วิจัยวิเคราะห์
กลวิธีการปรับแก้โดยพิจารณาจากถ้อยคำของผู้เริ่มต้นการปรับแก้ ข้อมูลการปรับแก้
ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ปรากฏกลวิธีการปรับแก้จำนวน 4 กลวิธี
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การแนะนำคือการที่ผู้อื่นกล่าวถ้อยคำที่ตนประสงค์จะให้คู่สนทนา
กล่าวตาม เพื่อชี้แนวทางให้คู่สนทนาปรับแก้ถ้อยคำให้เป็นไปตามความประสงค์ของตน
ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการแนะนำจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.69
ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ดังตัวอย่างเช่น

- 1 ม้า: อ๊ะ::เดียวเดียวลัดดาเดียวเดียว, (ชูมือขวาชี้ขึ้น=ระดับอกและยื่นแขนตรงไปทางลินดาเพื่อแสดง=ทำทางห้าม)
- 2 บุคลากรในกองถ่าย: ลินดา.
- 3 ม้า: ลินดา เดียวเดียววนะลินดา.

(โคตรเหงา เรา 2 คน -- เบื้องหลังฉากหวานๆ ของคนเหงา,
18 มิถุนายน 2566)

ในผลิตภัณฑ์ 1 ม้าเรียกชื่อ “ลินดา” ผิดเป็น “ลัดดา” ในผลิตภัณฑ์ 2 บุคลากรในกองถ่ายจึงได้เริ่มต้นการปรับแก้ด้วยการกล่าวขึ้นว่า “ลินดา” เพื่อให้ม้าทราบว่าได้เรียกชื่อตัวละครอื่นผิดไป พร้อมทั้งแนะนำชื่อที่ถูกต้องให้ เพื่อเป็นแนวทางให้ม้าปรับแก้ถ้อยคำให้ถูกต้องได้ในผลิตภัณฑ์ 3 ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น ซึ่งใช้กลวิธีการแนะนำ

การกล่าวแย้งคือการที่ผู้อื่นกล่าวถ้อยคำแสดงความเห็นแย้งต่อถ้อยคำที่คู่สนทนากล่าวไปก่อนหน้านี้ ผู้เริ่มต้นการปรับแก้จะกล่าวถ้อยคำ เช่น “ไม่เอา” “ไม่ใช่” เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนต้องการให้คู่สนทนาปรับแก้ถ้อยคำนั้น ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการกล่าวแย้งจำนวน 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.92 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 5

- 1 ท็อป: ป่อนหนอยนะ... (ใช้น้ำเสียงอ่อนและแสดงท่าทาง=
=อ้อนมิว)
- 2 บุคลากรในกองถ่าย : (ซุนวู้ซัวซึ่ไปทางท็อปและโบกนิ้วเบา ๆ)
แอ๊ะแอ๊ะ, ไม่เอาไม่เอา, ป่อนหนอยดิ.
- 3 ท็อป: ป่อนหนอยดิ..
(Only Friends เพื่อนต้องห้าม – เทพกีฬาทางน้ำ,
29 สิงหาคม 2566)

ในผลัดที่ 1 ท็อปใช้น้ำเสียงและแสดงท่าทางไม่ตรงกับความรู้สึกของบุคลากรในกองถ่าย ในผลัดที่ 2 บุคลากรในกองถ่ายจึงได้เริ่มต้นการปรับแก้ด้วยการแย้งขึ้นว่า “ไม่เอาไม่เอา” เพื่อให้ท็อปปรับแก้ถ้อยคำให้ถูกต้องได้ในผลัดที่ 3 ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น ซึ่งใช้กลวิธีการกล่าวแย้ง

2.3 การใช้วจนภาษา

การใช้วจนภาษาคือการที่ผู้อื่นใช้ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ เช่น การหัวเราะ เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนต้องการให้คู่สนทนาปรับแก้ถ้อยคำนั้น ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการใช้วจนภาษาจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.54 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 6

- 1 ไตรภพ: ขึ้นอยู่กับพวกคุณคหา, ที่พิพิธภัณฑ. (พูดคำว่า=
=“พิพิธภัณฑ” ไม่ชัด)
- 2 คหา: (หัวเราะ)

(Midnight Museum พิพิธภัณฑรัตนดิกาล – เปิดเบื้องหลังเสียงเพลง
จากโบสถ์, 10 พฤษภาคม 2566)

ในผลัดที่ 1 ไตรภพพูดคำว่า “พิพิธภัณฑ” ไม่ชัด แต่ไม่รู้ตัว จึงไม่ได้ปรับแก้ถ้อยคำ และยังคงแสดงท่าทางและอารมณ์ตามบทบาทของตัวละครต่อไป ในผลัดที่ 2 คทาซึ่งอยู่ร่วมในสถานการณ์การสนทนาจึงได้เริ่มต้นการปรับแก้ด้วยการหัวเราะ เพื่อเป็นสัญญาณให้ไตรภพทราบว่าตนเองต้องปรับแก้ถ้อยคำ ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น ซึ่งใช้กลวิธีการใช้อวัจนภาษา

2.4 การกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้

การกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้คือการที่ผู้อื่นกล่าวถ้อยคำที่ตนต้องการให้ปรับแก้ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนต้องการให้คู่สนทนาปรับแก้ถ้อยคำนั้น ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.85 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

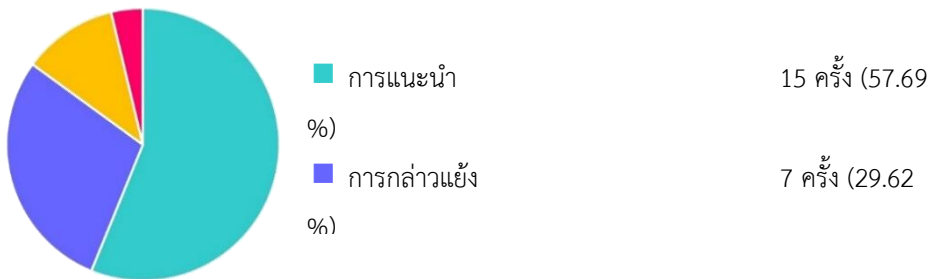
ตัวอย่างที่ 7

- 1 ภุผา: อะไรอะ ใส่เสื้อเจ้าหน้าที่อะ ไม่กลัวโดนจับหรอ.
- 2 เสียร: กลัวทำไมอะ เมียเจ้าหน้าที่,
- 3 ภุผา: เมียเจ้าหน้าที่. (หัวเราะ)
- 4 เสียร: เมียเจ้าหน้าที่เค้าก็ใส่กันทั้งนั้นแหละ.

(Our Skyy แค่เพื่อนครีบกเพือน x นิทานพันดาว – กลับมาบ้านแห่งความสุข,
18 มิถุนายน 2566)

ในผลัดที่ 2 เสียรออกเสียงคำว่า “เมียเจ้าหน้าที่” ผิดเป็น “เมียเจ้าหน้าที่” ในผลัดที่ 3 ภุผาจึงได้เริ่มต้นการปรับแก้ด้วยการกล่าวซ้ำถ้อยคำของเสียร เพื่อให้เสียรทราบว่าตนเองต้องปรับแก้ถ้อยคำ ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น ซึ่งใช้กลวิธีการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏกลวิธีการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นจำนวน 4 กลวิธี สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นและความถี่ในการปรากฏ

แผนภูมิที่ 1 แสดงกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นและความถี่ในการปรากฏ จากแผนภูมิจะเห็นว่า กลวิธีที่พบมากที่สุดคือการแนะนำปรากฏ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.69 รองลงมาคือการกล่าวแย้ง ปรากฏ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.62 การใช้วัจนภาษาปรากฏ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.54 ส่วนกลวิธีที่พบน้อยที่สุดคือการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้ ปรากฏเพียง 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.85 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ประเภทของการปรับแก้และกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด ข้อมูลมาจากคลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุดของบริษัท จีเอ็มเอ็มทีวี จำกัด จำนวน 34 คลิป

ผลการวิจัยพบว่าการปรับแก้ที่ปรากฏในข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้มี 3 ประเภท ได้แก่ 1) การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่น 2) การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเอง และ 3) การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเอง

การปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นและการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเองนั้นปรากฏในความถี่สูงใกล้เคียงกัน คือการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นปรากฏจำนวน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.43 ของข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ส่วนการปรับแก้โดยตนเองที่เริ่มต้นโดยตนเองปรากฏจำนวน 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.64 ของข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ลักษณะดังกล่าวอาจเนื่องมาจากข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นคลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุด นักแสดงทุกคนล้วนทราบบทพูด ทราบอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร รวมถึงทราบบริบทต่าง ๆ ของการแสดงตั้งแต่ก่อนเริ่มการถ่ายทำ ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เอื้อให้เกิดการปรับแก้ การปรับแก้ที่เกิดขึ้นจึงมักเป็นการปรับแก้โดยตัวนักแสดงเอง และเหตุผลเดียวกันนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยตนเองนั้นปรากฏในความถี่ต่ำที่สุดด้วย

ผลการวิจัยเรื่องประเภทของการปรับแก้นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของลักโซโน และคณะ (Laksono et al. 2022) ที่ศึกษารายการที่เคียร์ ชิมมอนส์ นักข่าวชาวอังกฤษ สัมภาษณ์ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน แห่งรัสเซีย และผลการวิจัยของราฮายู (Rahayu 2016) ที่ศึกษารายการ Mata Najwa และรายการ Hitam Putih ซึ่งเป็นรายการทอล์กโชว์ของอินโดนีเซีย กล่าวคือ งานวิจัยทั้ง 3 เรื่องนี้ล้วนพบการปรับแก้ 3 ประเภท และไม่พบการปรับแก้โดยผู้อื่นที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นเช่นเดียวกัน

ด้านกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นพบว่า ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรากฏกลวิธีการปรับแก้ 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การแนะนำ 2) การกล่าวแย้ง 3) การใช้วจนภาษา และ 4) การกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้

กลวิธีการแนะนำเป็นกลวิธีที่ปรากฏในความถี่สูงสุด คือปรากฏจำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.69 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ลักษณะดังกล่าวอาจเนื่องมาจากข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นคลิปวิดีโอเบื้องหลังการถ่ายทำละครชุด บุคลากรในกองถ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กำกับละครชุด

เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับการแสดงของนักแสดง หากการแสดงไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ผู้กำกับละครชุดก็มีโอกาสสูงที่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่นักแสดง เพื่อให้นักแสดงปรับแก้ถ้อยคำให้เหมาะสม กลวิธีการแนะนำจึงเป็นกลวิธีการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นที่ปรากฏในความถี่สูงอย่างเห็นได้ชัด

กลวิธีการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้เป็นกลวิธีที่ปรากฏในความถี่ต่ำสุด คือปรากฏจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.85 ของข้อมูลการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นทั้งหมดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ลักษณะดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้อาจดูเหมือนเป็นการย้ำว่า คู่สนทนาพูดไม่ถูกต้อง และดูเหมือนผู้เริ่มต้นการปรับแก้นำข้อบกพร่องดังกล่าวมาเป็นประเด็นในการล้อเลียนคำพูดของคู่สนทนา กลวิธีการกล่าวซ้ำถ้อยคำที่ต้องการให้ปรับแก้จึงเป็นกลวิธีการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นที่ปรากฏน้อยที่สุด

ผลการวิจัยเรื่องกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของนริศ ไพเจริญ (2563) ที่ศึกษาการปรับแก้การสนทนาในแบบเรียนสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนต่างชาติ กล่าวคือ บทโต้ตอบในแบบเรียนสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนต่างชาติพบกลวิธีการปรับแก้ 4 กลวิธี ได้แก่ การซ้ำส่วนที่เป็นปัญหาร่วมกับคำถาม “ไหน” “ใช่ไหม” การใช้ประโยคคำถาม การใช้ประโยคขอร้อง และการใช้ถ้อยคำเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ แต่ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ไม่ปรากฏกลวิธีดังกล่าว อาจเนื่องมาจากลักษณะของข้อมูลที่แตกต่างกัน บทโต้ตอบในแบบเรียนถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของตัวบทการเขียน คู่สนทนาเป็นตัวละครสมมุติของแบบเรียน ในขณะที่การสนทนาในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดนั้นเป็นตัวบทการพูด คู่สนทนาเป็นบุคคลจริงซึ่งสนทนากันตามกฎและบรรทัดฐานของการสนทนาทั่วไปในชีวิตประจำวัน ความแตกต่างดังกล่าวจึงอาจทำให้กลวิธีการปรับแก้ที่พบนั้นแตกต่างกันไปด้วย

ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการปรับแก้ถ้อยคำในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุด เช่น ในกรณีที่มีนักแสดงพูดผิด ผู้กำกับละครชุดอาจเลือกใช้กลวิธีการแนะนำ เพื่อเริ่มต้นปรับแก้ถ้อยคำของนักแสดงให้ถูกต้องเหมาะสม หรือผู้ที่อยู่ร่วมในสถานการณ์นั้นอาจใช้กลวิธีการใช้อวัจนภาษาแสดงให้ผู้ฟังที่พูดผิดทราบ ว่าต้องปรับแก้ถ้อยคำ โดยไม่ทำให้ผู้ที่พูดผิดนั้นเสียสมาธิ เพื่อให้การสนทนาตามบทที่กำหนดไว้ดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น

บทความวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการปรับแก้ในการสนทนาภาษาไทย โดยใช้ข้อมูลการสนทนาในสถานการณ์การถ่ายทำละครชุดของไทย ซึ่งเป็นการสนทนาที่มีบทพูดกำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของข้อมูลอาจมีผลต่อประเภทและกลวิธีการปรับแก้ หากศึกษาข้อมูลการสนทนาประเภทอื่นก็อาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่แตกต่างออกไป นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า บทความวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะกลวิธีการปรับแก้ในการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยผู้อื่นเท่านั้น หากศึกษาการปรับแก้ที่เริ่มต้นโดยตนเองด้วยก็น่าจะทำให้เห็นกลวิธีการปรับแก้ในการสนทนาภาษาไทยที่กำหนดบทพูดไว้ล่วงหน้าได้อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้นด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

นริศ ไพเจริญ. 2563. “การปรับแก้การสนทนาในแบบเรียนสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนต่างชาติ.” **วรรณวิทัศน์** 20 (1): 114-139.

สกวเดือน ชาธรรม และ เทพี จรัสจรุงเกียรติ. 2562. “โครงสร้างการสนทนาในปริศนาการตรวจรักษาโรคทางจิตเวชเบื้องต้นระหว่างจิตแพทย์และผู้ป่วยนอก.” **วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** 7 (2): 122-134.

ภาษาต่างประเทศ

Altiparmak, A. 2022. “An Analysis of Turkish Interactional Discourse Markers ‘ŞEY’, ‘YANI’, And ‘İŞTE’.” **Journal of Psycholinguistic Research** 51: 729-762.

Byron, D. K., & Heeman, P. A. 1998. **Discourse Marker Use in Task-Oriented Spoken Dialog**. Technical Report 664.

Chepinchikj, N. & Thompson, C. 2016. “Analysing Cinematic Discourse Using Conversation Analysis.” **Discourse, Context and Media** 14: 40-53.

Delli, R. M., Kaur, J., Lai, P. S. M., & Dumanig, F. P. 2022. “Self-Repair Practices in Pharmacist-Patient Interaction and their Role in Preventing Misunderstanding and Maintaining Medication Safety.” **Respectus Philologicus** 41 (46): 53-66.

- Fox, B. A., Benjamin, T., & Mazeland, H. 2013. “Conversation Analysis and Repair Organization: Overview.” In C. A. Chapelle (ed.), **The Encyclopedia of Applied Linguistics**, (1-3). Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
- Krisathian, W. 2012. “The Occurrence of Repairs in Burmese Telephone Conversations between Thai Call Center Operators and Burmese Customers.” **Journal of Language and Culture** 31 (2): 93-121.
- Laksono, K. T., Rahmasari, B. S., & Nurhikmawati, A. R. 2022. “Conversation Analysis of Repair and Adjacency Pairs on an Interview with Russian President Vladimir Putin in NBC News America.” **SENASSDRA** 1: 569-578.
- Li, M., & Xiao, Y. 2012. “A Comparative Study on the Use of the Discourse Marker “Well” by Chinese Learners of English and Native English Speakers.” **International Journal of English Linguistics** 2 (5): 65-71.
- Liddicoat, A. J. 2011. **An Introduction to Conversation Analysis**. 2nd ed. London, New York: Continuum.
- Mayi, L. 2014. “Doing Repair in Native - Non - Native Talk: A Conversation Analytic Study of Thai - English Interaction.” **Rangsit Journal of Educational Studies** 1 (2): 18-31.
- Moerman, M. 1977. “The Preference for Self-Correction in a Tai Conversational Corpus.” **Language** 53 (4): 872-882.

- Nookam, W. 2010. **Thai EFL Learners' Use of Discourse Markers in English Conversation: A Study of Business English Students at Didyasarin International College**. Master's Thesis. Prince of Songkla University.
- Paltridge, B. 2006. **Discourse Analysis**. London: Continuum Books.
- Priyono, E. S., & Rofiq, Z. 2021. "Discourse Markers of Humor Analysis in Trevor Noah's Stand-Up Comedy." **Lingual Journal of Language and Culture** 11 (1): 1-6.
- Rahayu, G. 2016. **Repair Strategies in Television Talk Shows: A Conversation Analysis**. Research Paper. English Education Department, Faculty of Language and Literature Education, Indonesia University of Education.
- Schegloff, E. A., Jefferson, G., & Sacks, H. 1977. "The Preference for Self-Correction in the Organization of Repair in Conversation." **Language** 53 (2): 361-382.
- Seedhouse, P. 2004. "Conversation Analysis Methodology." **Language Learning** 54 (S1): 1-54.
- Tuanany, N. 2015. "Conversation Analysis of an 8-Minutes Interview on Metro TV between Dalton Tanonaka and Agnes Monica." In **4th ELTLT International Conference Proceedings** (557-566).
- Wongkhat, P. 2012. "Repair in Thai Conversation: A Case Study of the 94.0 EFM Radio Hosts." **Journal of Language and Culture** 31 (2): 67-92.